

การศึกษาศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการ
เงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

อร่ามรัฐ พิณบรรเลง

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ชื่อเรื่อง

การศึกษาศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการ
เงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

โดย

อร่ามรัฐ พินบรรเลง

พิจารณาเห็นชอบโดย

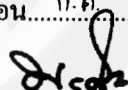
ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร กิตติการกุล)
วันที่ 21 เดือน ก.ค. พ.ศ. 51

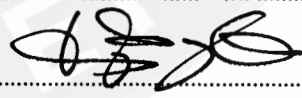
กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)
วันที่ 21 เดือน ก.ค. พ.ศ. 51

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรศักดิ์ โพธิ์อุโมงค์)
วันที่ 21 เดือน ก.ค. พ.ศ. 51

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)
วันที่ 21 เดือน ก.ค. พ.ศ. 51

สำนักงานบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
วันที่ 21 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2551

ชื่อเรื่อง การศึกษาศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ชื่อผู้เขียน นางอร่ามรัฐ พิณบรรเลง

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร กิริติการกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ในการบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. โดยรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามคณะกรรมการบริหาร อปท. จำนวน 79 ราย ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จะนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า

คณะกรรมการบริหาร อปท. มีความคิดเห็น ว่า อปท. มีศักยภาพการบริหารงานด้านการจัดการที่ดี และเหมาะสม มีศักยภาพในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนี้ อปท. ยังมีศักยภาพ ในด้านการรวมกลุ่มพัฒนาโดยทำให้เกิดการรวมกลุ่มในการพัฒนาภายในชุมชน อันจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลเชิงบวกต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ส่วนการบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ของ อปท. นั้น อปท. สามารถบริหารจัดการได้ดีในระดับมาก และมีความเหมาะสม กล่าวคือ อปท. มีประสิทธิภาพในการประสานงาน มีการประเมินผลแผนการใช้เงินกู้-ชำระคืน มีการควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ และมีการปรึกษาหารือแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ แต่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า อปท. ควรให้ความสำคัญกับการระดมความคิดเห็น และสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรภายในหน่วยงานให้มากขึ้น ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า อปท. มีศักยภาพการบริหารจัดการเงินกู้ในระดับที่สามารถชำระหนี้คืนให้เจ้าหน้าที่ได้ตามสัญญา นอกจากนี้ โครงการลงทุนที่ดำเนินการเป็นโครงการที่ดำเนินการภายใต้ความต้องการของชุมชนจึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน แต่ทั้งนี้ อปท. จะต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรให้เพิ่มขึ้นอยู่เสมอ

Title	A Study of Thai Local Administration Potential in Managing the Loans Receiving from the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives
Author	Mrs. Aramrat Pinbunlale
Degree of	Master of Science in Cooperative Economics
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Siriporn Kiratikarnkul

ABSTRACT

The objective of this study was to assess Thai local administration potential in managing the loans receiving from the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. Primary data was collected from 79 Thai local administrators using questionnaires. The data was analyzed using SPSS/ PC+. Descriptive statistics and quantitative data analysis were used to describe the results.

The Thai local administrators addressed that the Thai local administrations had high potential management and successful operation, particularly the basic structure management. In addition, the administrations also had high potential in setting up the development group of people in communities, which created positive results to the economic status and social status in the communities. The Thai local administrations had excellent management potential in managing the loans receiving from the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. The administrations had effective cooperation. The loan evaluation and loan return system were well planned. The system allowed communities to participate in every process in operating and problem solving. However, the administrators suggested that the Thai local administrators should focus more on staff brain-storming and improving staff understanding in order to have effective loan management. Furthermore, because the staff members in the organizations come from people in the communities, who might not understand organization management, the administrators should gradually improve these people's knowledge and capabilities to help them work more effectively.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี โดยผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร กิตติการกุล ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรศักดิ์ โพธิ์อุโมงค์ กรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ สนับสนุนให้ กำลังใจและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์ ที่กรุณาประสาทความรู้ในระหว่างเรียน ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่กรุณาให้ ข้อเสนอแนะ เป็นกำลังใจและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกรุงเทพ เชียงราย ตาก น่าน นครราชสีมา ภูเก็ต และสงขลาทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ชาวเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ โครงการผลิตมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหารสหกรณ์ รุ่นที่ 5 และรุ่นที่ทุกท่าน ที่กรุณาให้กำลังใจและให้ข้อเสนอแนะในการ ทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อ แม่ และขอขอบคุณทุก ๆ คนใน ครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจให้ตลอดระยะเวลาในการศึกษา

อร่ามรัฐ พิณบรรเลง

กรกฎาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(7)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	7
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
ขอบเขตของการศึกษา	9
นิยามศัพท์ทั่วไป	9
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	10
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับการให้สินเชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	12
แนวคิดและโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	19
แนวคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น	47
แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการ	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
ภาคสรุป	61
กรอบแนวคิดในการวิจัย	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
สถานที่ดำเนินการวิจัย	63
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	66

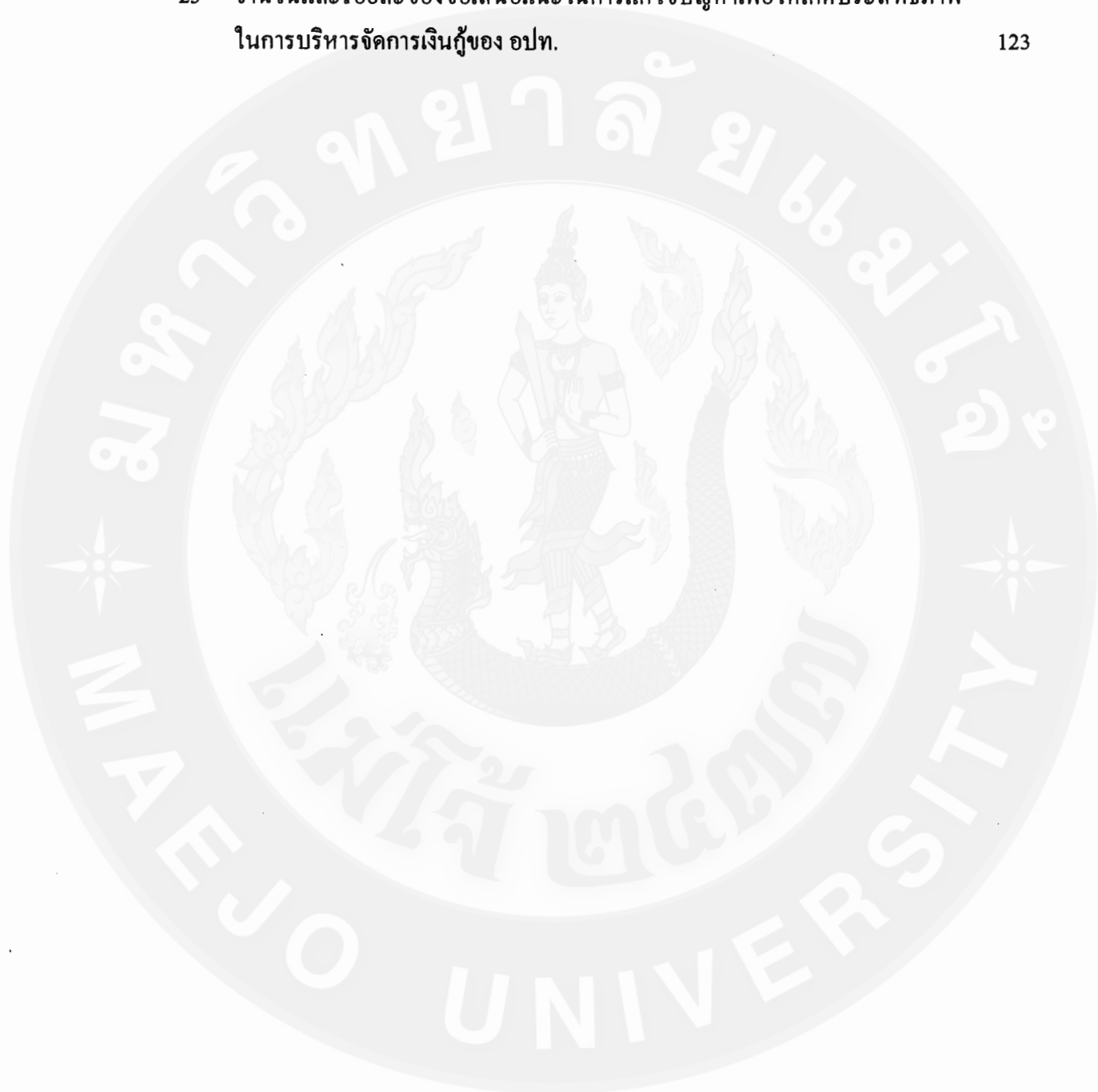
บทที่ 4 ผลการวิจัย และวิจารณ์	68
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	68
ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อบต. และ การบริหารจัดการเงินกู้ของ อบต. ของบุคลากร	105
ส่วนที่ 3 ศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ จัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร	124
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	126
สรุปผลการศึกษา	126
อภิปรายผล	130
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	131
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	134
บรรณานุกรม	135
ภาคผนวก	138
ภาคผนวก ก	รายชื่อคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการพนักงานเทศบาล และคณะกรรมการพนักงาน ส่วนตำบลของจังหวัดเชียงราย ตาก นครราชสีมา น่าน ภูเก็ต และสงขลา
ภาคผนวก ข	จำนวนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจำแนกตามจังหวัด
ภาคผนวก ค	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
ภาคผนวก ง	ค่าสถิติ
ภาคผนวก จ	แบบสอบถาม
ภาคผนวก ฉ	ประวัติผู้วิจัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 บทบาทหน้าที่อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3
2 รายรับ และรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	5
3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุมัติเงินเชื่อ	7
4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของ อปท. ในแต่ละจังหวัด	63
5 ข้อมูลด้าน โครงสร้างและด้านงบประมาณของ อปท.	72
6 ข้อมูลด้าน โครงสร้างและด้านงบประมาณของ อบจ.	79
7 ข้อมูลด้าน โครงสร้างและด้านงบประมาณของเทศบาล	86
8 ข้อมูลด้าน โครงสร้างและด้านงบประมาณของ อบต.	93
9 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านความสามารถในการหารายได้	97
10 จำนวนและร้อยละจากรายได้จากการเก็บภาษี รายได้จากอากร และรายได้จากค่าธรรมเนียม	98
11 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านความสามารถในการหารายได้	100
12 จำนวนและร้อยละจากรายได้จากการเก็บภาษี	101
13 จำนวนและร้อยละจากรายได้จากอากร	102
14 จำนวนและร้อยละจากรายได้จากค่าธรรมเนียม	102
15 แหล่งรายได้ในการชำระหนี้ ธ.ก.ส.	104
16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	107
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านการจัดการ	112
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน	116
19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรวมกลุ่มในการพัฒนาชุมชน	118
20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพในการบริหารจัดการ	119
21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ของ อปท.	120
22 จำนวนและร้อยละของแหล่งที่มาของรายได้ เพื่อชำระหนี้เงินกู้จาก ธ.ก.ส.	121
23 จำนวนและร้อยละของการจ่ายชำระคืนเงินกู้ ธ.ก.ส. ตามกำหนดระยะเวลาในสัญญา และเหตุผล	121

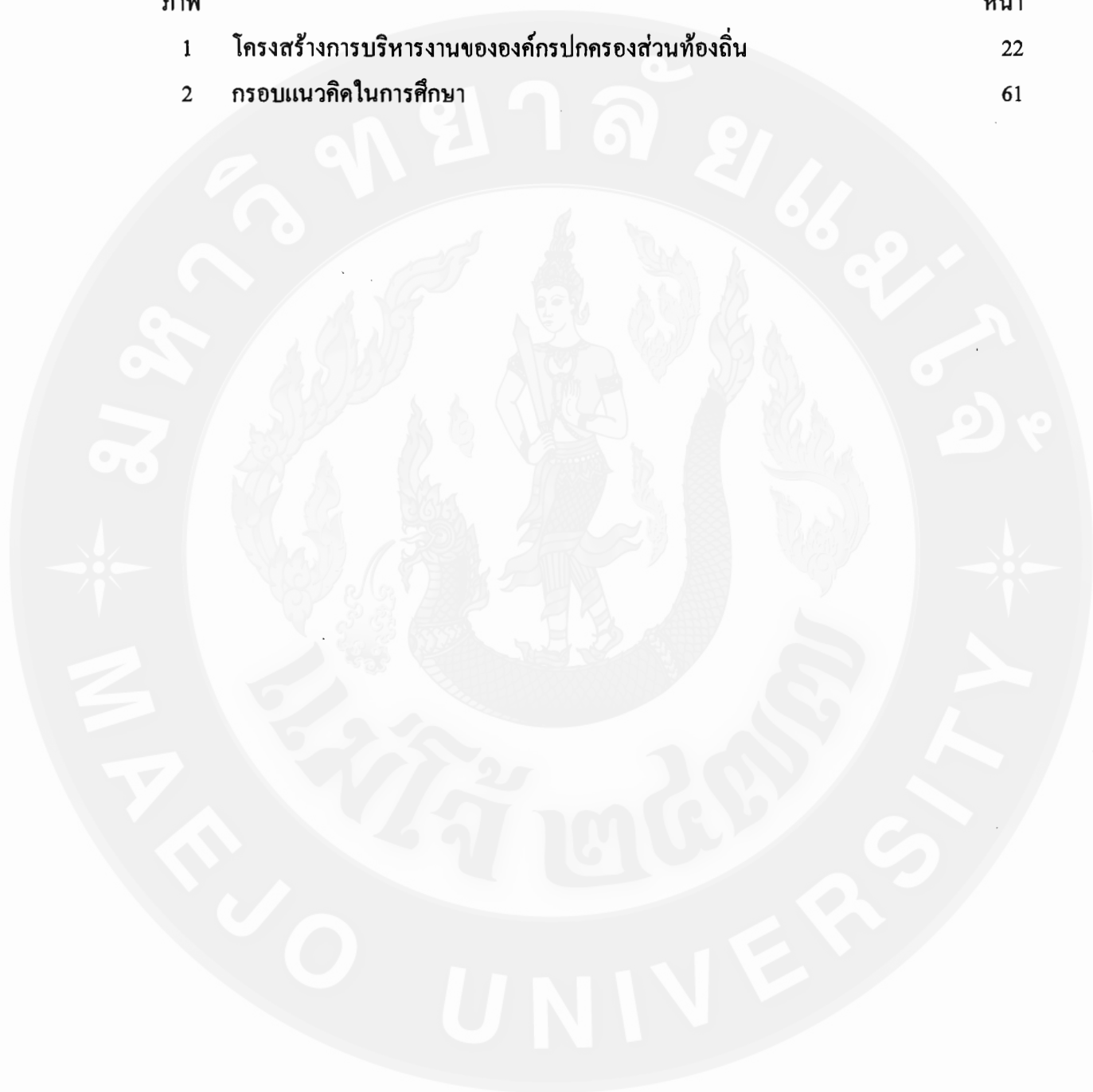

ตาราง	หน้า
24 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.	122
25 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.	123

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	โครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	22
2	กรอบแนวคิดในการศึกษา	61

บทที่ 1

บทนำ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นสถาบันการเงินของรัฐ ที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินทุนแก่เกษตรกร สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร ตั้งแต่ พ.ศ. 2509 จนถึงปัจจุบันรวม 40 ปี โดยมุ่งเน้นการให้สินเชื่อทางการเกษตร ถึงแม้สภาพการผลิตจะเปลี่ยนฐานะจากภาคเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมในช่วงเวลาที่ผ่านมา แต่ภาคเกษตรกรรมยังคงมีความสำคัญในลักษณะที่เป็นปัจจัยการผลิตให้กับอุตสาหกรรม (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2540: 3)

การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ทำให้ ธ.ก.ส. มีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์เป็นธนาคารพัฒนาชนบทที่มีศักยภาพ มีความมั่นคง มีการจัดการที่ทันสมัย มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย และมีนโยบายในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ควบคู่กับการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน กล่าวคือ การเป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาชนบท (Rural Development Bank) ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกรทุกระดับที่อาศัยอยู่ในชนบท และชุมชนตามท้องถิ่น ด้วยบริการที่หลากหลาย ทันสมัย รวดเร็ว และประหยัด ในขณะเดียวกัน ธ.ก.ส. ยังต้องดูแลให้ด้านการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วย ทำให้ ธ.ก.ส. แก่ไขพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2549 โดยขยายวัตถุประสงค์ให้สามารถช่วยเหลือทางการเงินกับองค์กรที่ได้จัดตั้งขึ้นในรูปแบบที่มีวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินเพื่อการสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกรหรือชุมชน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) อันประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นการเฉพาะซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรหรือชุมชน เช่น องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อศท.) บริษัท ส่งเสริมธุรกิจเกษตรกรไทย จำกัด (กสธ.) เป็นต้น ซึ่งในเบื้องต้น ธ.ก.ส. จะให้ความช่วยเหลือทางการเงินกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลก่อน (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2549ค: 11)

นอกจากนี้ ธ.ก.ส. ได้สนองตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดยุทธศาสตร์ “การอยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด” เป็นกรอบใหม่ในการพัฒนาหมู่บ้าน และชุมชน การพัฒนาสวัสดิการสังคม รวมทั้งการแก้ปัญหาความยากจน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และขีดความสามารถในการ

พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน บนพื้นฐานแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการรวมพลังของทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่นให้สามารถดำเนินงาน และพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง อย่างเป็นรูปธรรม ร.ก.ส. จึงได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริม อปท. โดยการให้สินเชื่อ แก่ อปท. ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุน การผลิต การแปรรูป การตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม แก่ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรหรือชุมชน เช่น สร้างโรงฆ่าสัตว์ สร้างโรงงานแปรรูปอาหาร สร้างโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ สร้างตลาดนัดหรือตลาดสด เป็นต้น

2. เพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจ รวมทั้ง ส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างอื่นทั้งทางด้านการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ ตามที่ กำหนดในประเทศของธนาคาร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเพื่อเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย ส่งเสริมการออมและการพึ่งพาตนเองของชุมชน โดยไม่เป็นอาชีพที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือ ศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น ส่งเสริมกลุ่มอาชีพ เป็นต้น

3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและชุมชน

3.1 การศึกษาอบรม สัมมนา ดูงานหรือฝึกงานในด้านการส่งเสริมอาชีพ พัฒนาอาชีพหรือเพื่อการศึกษาของคนในชุมชน

3.2 การสวัสดิการขั้นพื้นฐานแก่การดำรงชีวิตของคนในชุมชน

3.3 การจัดหา ปรับปรุงหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัย

3.4 การจัดหาปัจจัยอื่นที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

4. เพื่อส่งเสริมกิจการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายส่งเสริมการเกษตร และพัฒนา ชนบทตามโครงการของรัฐหรือของธนาคาร

อปท. เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้หลัก การกระจายอำนาจ คือ รัฐมอบ อำนาจให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นรับไปบริหาร โดยให้ประชาชนปกครองกันเองมี 4 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และ การบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่มีฐานะเป็นทบวงการเมืองและนิติบุคคล มี 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่ง อปท. มีบทบาทหน้าที่อำนาจหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ตามตาราง 1 ซึ่ง อปท. อาจมีรายรับ และรายจ่าย ตามตาราง 2

ตาราง 1 บทบาทหน้าที่อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (ตามมาตรา 16)	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (ตามมาตรา 17)
1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง	1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษา ทางบก ทางน้ำ และ ทางระบายน้ำ	และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตามระเบียบ ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ	2. การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
4. การสาธารณสุข โภชนา และการก่อสร้างอื่นๆ	3. การประสานและให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่น
5. การสาธารณสุข	4. การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้อง แบ่งให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อื่น
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ	5. การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน	6. การจัดการศึกษา
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว	7. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอ ภาคและ สิทธิเสรีภาพของประชาชน
9. การจัดการศึกษา	8. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรใน การพัฒนาท้องถิ่น
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส	9. การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่ เหมาะสม
11. การบำรุงรักษาสีลปะ จาริตประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น	10. การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการ เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	11. การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลรวม
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อน หย่อน ใจ	12. การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ
14. การส่งเสริมกีฬา	13. การจัดการและดูแลสถานียขนส่งทั้งทางบก และทางน้ำ
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและ สิทธิเสรีภาพของประชาชน	14. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนา ท้องถิ่น	
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง	

ตาราง 1 (ต่อ)

เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (ตามมาตรา 16)	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (ตามมาตรา 17)
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย	15. การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และ
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และ การ รักษาพยาบาล	การทำ กิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือ ร่วมกับบุคคลอื่น หรือจากสหการ
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน	16. การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทาง น้ำ ที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอื่น
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์	17. การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์	18. การส่งเสริมการศึกษา
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบ เรียบร้อย และการอนามัยโรงมหรสพ และ สถานสถานอื่นๆ	19. การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษา พยาบาล การป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ
24. การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ จากป่าไม้ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	20. การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
25. การผังเมือง	21. การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรม จราจร
26. การขนส่ง และการวิศวกรรมจราจร	22. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ	23. การจัดให้มีระบบรักษาความสงบ เรียบร้อยในจังหวัด
28. การควบคุมอาคาร	24. จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใน เขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกัน ดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วน จังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	25. การสนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ พัฒนาท้องถิ่น
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและ สนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน	
31. กิจการอื่นใด ที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนใน ท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	

ตาราง 1 (ต่อ)

เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (ตามมาตรา 16)	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (ตามมาตรา 17)
	26. การให้บริหารแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น
	27. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนา คุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ ผู้ด้อยโอกาส
	28. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระ ราช-บัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้ เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด
	29. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของ ประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2549: 6 – 8, 44 - 46)

ตาราง 2 รายรับ และรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายรับ	รายจ่าย
1. ภาษีและอากรตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้	1. เงินเดือน
2. ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้	2. ค่าจ้าง
3. รายได้จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	3. ค่าตอบแทน
4. รายได้จากสาธารณูปโภค	4. ค่าใช้สอย
	5. ค่าวัสดุ
	6. ค่าครุภัณฑ์

ตาราง 2 (ต่อ)

รายรับ	รายจ่าย
5. รายได้จากการพาณิชย์และการทำการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ วิสาหกิจท้องถิ่น องค์การมหาชนท้องถิ่น หรือโดยก่อตั้งบริษัทหรือถือหุ้นในบริษัท	7. ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
6. รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง	8. เงินอุดหนุน
7. เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ถ้าเป็นกรณีที่เงินช่วยเหลือดังกล่าวมีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังร่วมกันก่อน ถ้ากรณีไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ ให้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ	9. รายจ่ายตามข้อผูกพัน
8. เงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ถ้าเป็นเงินกู้จากต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังด้วย	10. รายจ่ายอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือข้อบัญญัติกำหนด
9. รายได้จากทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ หรือสิทธิบัตร	
10. เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาล หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดสรรให้	
11. เงินช่วยเหลือและค่าตอบแทน	
12. เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้	
13. รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือตามที่คณะกรรมการกระจายอำนาจกำหนด	

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2549: 8 – 9, 46 - 48)

จากตาราง 1 และ 2 จะเห็นว่ารายได้ส่วนใหญ่ของ อบต. มาจากการเก็บภาษี ขนาดหรือปริมาณรายได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดเก็บภาษี ซึ่งภาษีที่เก็บได้ขึ้นอยู่กับจำนวนและขนาดของธุรกรรมทางเศรษฐกิจของ อบต. ในแต่ละท้องที่ ที่เป็นฐานของภาษีและรายได้

นอกจากนี้ รายได้ส่วนหนึ่งของ อปท. มาจากการจัดสรรจากรัฐบาล และการกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ (สมชัย สัจพงษ์, ม.ป.ท.)

ความสำคัญของปัญหา

ผู้มีบทบาทหน้าที่ดำเนินการให้สินเชื่อแก่องค์กรส่วนท้องถิ่น การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การผลิต การแปรรูป การตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรหรือชุมชน เพื่อเสริมสร้างสนับสนุนให้ชุมชนที่มีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งการส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างอื่น ทั้งทางด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ เพื่อเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย ส่งเสริมการออม และการพึ่งพาตนเองของชุมชน เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น และเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ส่งเสริมกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนนโยบายส่งเสริมการเกษตร และการพัฒนาชนบทตามโครงการของรัฐ และนโยบายของธนาคาร ดังนั้น ธ.ก.ส. จึงให้การช่วยเหลือสนับสนุนในรูปของสินเชื่อ โดยเริ่มให้สินเชื่อแก่อปท. ในเดือนกันยายน 2549 เป็นต้นมา และปัจจุบัน ธ.ก.ส. ให้สินเชื่อแก่ อปท. จำนวน 6 แห่ง มีปริมาณสินเชื่อรวมทั้งสิ้น 37,493,580 บาท (ตาราง 3)

ตาราง 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ

(หน่วย : บาท)

อปท.	ปริมาณสินเชื่อ
อปท. จังหวัดเชียงราย	1,229,880
อปท. จังหวัดตาก	488,900
อปท. จังหวัดนครราชสีมา	7,047,800
อปท. จังหวัดน่าน	5,727,000
อปท. จังหวัดภูเก็ต	20,000,000
อปท. จังหวัดสงขลา	3,000,000
รวม	37,493,580

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2549ค: 19)

ซึ่งการให้สินเชื่อแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นโครงการใหม่ที่ยังไม่เกิดปัญหาที่ชัดเจน แต่ในระยะเวลาที่ผ่านมา ธ.ก.ส. ได้ให้สินเชื่อแก่หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีหลักทรัพย์ค้ำประกันที่สามารถเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดที่สามารถชำระหนี้ค้ำชำระได้ แต่ในกรณีของ อปท. เป็นโครงการพิเศษที่ ธ.ก.ส. ดำเนินการตามนโยบายของรัฐ โดยให้งบประมาณผูกผันเป็นหลักประกันสินเชื่อ ซึ่งหาก อปท. ไม่สามารถสร้างรายได้จากเงินที่ได้จากการกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. ย่อมหมายความว่า ในอนาคตงบประมาณผูกผันอาจจะไม่เพียงพอในการชำระหนี้ และอาจจะเกิดหนี้ค้ำชำระได้ แม้ว่าจะมีหลักเกณฑ์ กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ในการอนุมัติเงินกู้ให้แก่ อปท. อีกทั้ง ธ.ก.ส. มีหน่วยงานที่สามารถเป็นที่ปรึกษาให้แก่ อปท. ได้แก่ กองพัฒนาธุรกิจสถาบัน ฝ่ายสินเชื่อด้านสถาบัน และส่วนงานสาขาที่ดูแลรับผิดชอบในฝ่ายพัฒนาธุรกิจ และฝ่ายสินเชื่อ เป็นต้น แต่ศักยภาพของผู้บริหารในแต่ละ อปท. มีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการที่ อปท. จะสามารถบริหารเงินกู้ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนสูงสุด ไม่เกิดหนี้ค้ำชำระ ย่อมจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการของ อปท. ว่าผู้บริหารในแต่ละ อปท. จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการหนี้สินที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ให้เกิดประโยชน์ และรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาศักยภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการขอสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ว่า อปท. มีศักยภาพในการดำเนินการกิจในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงความสามารถในการบริหารหนี้สินเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสินเชื่อของทั้ง อปท. และ เป็นประโยชน์ต่อ ธ.ก.ส.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ในการบริหารจัดการเงินกู้ ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำข้อมูลจากการศึกษามาประยุกต์ในเชิงบูรณาการเพื่อใช้ในการขอสินเชื่อ รวมทั้งการบริหารจัดการสินเชื่อตามวัตถุประสงค์ในการกู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน และท้องถิ่น

2. ฝ่ายบริหาร และผู้จัดการของ ธ.ก.ส. สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสินเชื่อให้แก่ อปท. และพัฒนาขีดความสามารถในการพิจารณาสินเชื่อของ อปท. ได้ อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตาม พ.ร.บ. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2549

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษครั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านพื้นที่ ศึกษาเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 6 จังหวัดที่ได้รับเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ประกอบด้วย (เชียงราย ตาก นครราชสีมา น่าน ภูเก็ต และสงขลา
2. ด้านข้อมูล ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถาม โดยจะทำการสอบถามคณะกรรมการบริหาร อปท. (นายก รองนายก และ คณะกรรมการ อปท.)
3. ด้านระยะเวลา รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิในช่วงเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2550

นิยามศัพท์ทั่วไป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หมายถึง หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ตาม พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 2) เทศบาล ตาม พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตาม พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 4) กรุงเทพมหานคร (กทม.) ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และ 5) เมืองพัทยา ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2549ก: 9)

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ธ.ก.ส. หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธ.ก.ส. สาขา หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่ให้สินเชื่อแก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อปท. หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ ร.ก.ส. ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จาก ร.ก.ส. แล้ว ประกอบด้วย อปท. จังหวัดเชียงราย จังหวัดตาก จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดน่าน จังหวัดภูเก็ต และ จังหวัดสงขลา

ศักยภาพการบริหารงานของ อปท. หมายถึง ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยข้อมูลด้านโครงสร้าง ด้านการจัดการ ด้านผลการดำเนินงาน ด้านการรวมกลุ่มพัฒนา ด้านงบประมาณ และด้านความสามารถในการหารายได้

ด้านโครงสร้าง หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารของ อปท. ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นที่ดำเนินงาน ประชากรในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) ของ อปท. งบประมาณ และแหล่งเงินทุนของ อปท.

ด้านการจัดการ หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวกับการจัดการ อปท. ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อของ ร.ก.ส.

ด้านผลการดำเนินงาน หมายถึง การใช้สินเชื่อและงบประมาณไปใช้การสร้างบริการสาธารณะ ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านแหล่งน้ำ และด้านเศรษฐกิจ ให้แก่ชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่

ด้านการรวมกลุ่มพัฒนา หมายถึง ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการใช้เงินกู้และงบประมาณในการทำให้ชุมชนในพื้นที่ดำเนินการ อปท. ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในการพัฒนา 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และด้านส่งเสริมความรู้และความสามารถในการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพใหม่ ๆ

ด้านความสามารถในการหารายได้ใน 4 ด้าน หมายถึง รายรับที่ อปท. ได้รับจากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าใบอนุญาต ค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนด รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภค รายได้จากการพาณิชย์และการทำกิจการ รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ เงินกู้ รายได้จากทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ หรือสิทธิบัตร เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาล หน่วยงานของรัฐ หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดสรรให้ เงินช่วยเหลือและค่าตอบแทน เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้ รายได้อื่นตามที่มิ กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือตามที่คณะกรรมการกระจายอำนาจกำหนด

การบริหารจัดการเงินกู้ หมายถึง การบริหารจัดการธุรกิจและองค์กรของ อปท.
เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการชำระหนี้คืนเงินกู้จาก ธ.ก.ส.

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิด และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งปัญหาและวิธีดำเนินการวิจัยได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการให้สินเชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แนวคิดและโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น
4. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. ภาศสรุป
7. กรอบแนวคิดในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการให้สินเชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประวัติความเป็นมาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2509 โดยรัฐบาลในขณะนั้น ได้กำหนดเหตุผลในการจัดตั้ง ธ.ก.ส. คือ ในการส่งเสริมพัฒนาการเกษตรของประเทศ จำเป็นต้องจัดให้ความช่วยเหลือทางการเงินอันเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง เพื่อเกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตและรายได้การเกษตร การให้ความช่วยเหลือเช่นนั้น ควรจัดขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั้งในด้านเกษตรกรโดยตรง และในด้านกลุ่มเกษตรกรกับสหกรณ์การเกษตร การดำเนินงานให้ความช่วยเหลือทางการเงินในด้านต่างๆ เหล่านี้ การอยู่ภายใต้การควบคุมเป็นระบบเดียวกัน เพื่อให้ได้ผลมั่นคงและสะดวกในการจัดหาเงินทุนเพิ่มเติม ทั้งนี้ ธ.ก.ส. ได้เริ่มเปิดดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2509 เป็นต้นมา (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2546: 7)

ปัจจุบัน ธ.ก.ส. มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง และได้ขยายบทบาทช่วยเหลือออกไปอย่างกว้างขวาง มีนโยบายในการดำเนินงานให้เป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาชนบทโดยมุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือทางการเงินหรือการบริหารจัดการแก่บุคคล กลุ่มบุคคล ผู้ประกอบการ กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งองค์กรที่จัดตั้งขึ้นในรูปแบบใดที่มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกรหรือชุมชน ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มี

การพัฒนาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรหรือชุมชน ให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการลงทุน การผลิต การแปรรูปและการตลาด หรือเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจหรือ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2549 โดยได้ขยายวัตถุประสงค์การให้สินเชื่อของธนาคารซึ่ง รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร หรือองค์กรอื่น เช่น องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อสมท.) บริษัท ส่งเสริมธุรกิจเกษตรกรไทย จำกัด (กสท.) เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้กระบวนการให้สินเชื่อแก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการไปด้วยดี ธนาคารจึง ได้จัดทำขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานตั้งแต่การรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าธนาคารและการให้เงินกู้ การดำเนินงานหลังการให้เงินกู้เพื่อให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องได้ถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในเบื้องต้นจะพิจารณาช่วยเหลือในส่วนขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอัน ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ก่อน หากธนาคารมีความพร้อม จะดำเนินการขยายการให้ความช่วยเหลือในส่วนขององค์กรอื่นให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2550: 12)

การให้สินเชื่อแก่ อบท. เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุน การผลิต การแปรรูป การตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรหรือชุมชน เช่น สร้างโรงฆ่าสัตว์ สร้างโรงงานป้อนชีวภาพ สร้างโรงงานแปรรูปผลิตผล สร้างตลาดนัดหรือตลาดสด เป็นต้น
2. เพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างอื่นทั้งทางด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ ตามที่กำหนดในประเทศของธนาคาร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเพื่อเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย ส่งเสริมการออมและการพึ่งพาตนเองของชุมชน โดยไม่เป็นอาชีพที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น ส่งเสริมกลุ่มอาชีพ เป็นต้น
3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและชุมชน เช่น การศึกษาอบรม สัมมนา คู่มือหรือฝึกงานในด้านการส่งเสริมอาชีพ พัฒนาอาชีพหรือเพื่อการศึกษาของคนในชุมชน การสวัสดิการขั้นพื้นฐานแก่การดำรงชีวิตของคนในชุมชน การจัดหา ปรับปรุงหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และการจัดหาปัจจัยอื่นที่จำเป็นในการดำรงชีวิต
4. เพื่อส่งเสริมกิจการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาชนบทตามโครงการของรัฐหรือของธนาคาร

เพื่อให้การปฏิบัติงานสินเชื่อแก่ อปท. มีประสิทธิภาพธนาคารได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสินเชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นและแจ้งให้ส่วนงานและสาขาถือใช้ เพื่อให้คู่มือนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างกว้าง ๆ และเพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนงานและสาขามีความสะดวกคล่องตัวและเป็นมาตรฐานเดียวกันสามารถสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้กับ อปท. ตลอดจนสาขาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ชัดเจน และสามารถตกลงกับ อปท. ได้ตามอำนาจที่ธนาคารมอบให้ ซึ่งในคู่มือได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อ และการวิเคราะห์สินเชื่อ ดังนี้ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2549ก: 3)

หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อ

1. คุณสมบัติของ อปท. ที่จะรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าธนาคารและการให้เงินกู้

1.1 อปท. ที่จะขอกู้เงินจากธนาคารหรือก่อนนี้ผูกพันกับธนาคารต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นก่อน หลังจากนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ทั้งนี้ในการก่อภาระผูกพันหรือภาระหนี้สินดังกล่าวต้องมีการกำหนดงบประมาณเพื่อชำระหนี้ที่มีภาระผูกพันหรือภาระหนี้สินไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของ อปท. แต่ละแห่ง ซึ่งการกำหนดงบประมาณเพื่อชำระหนี้ต้องเป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนของกฎหมาย กฎกระทรวงหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

1.2 ต้องมีกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยที่อนุญาตให้ อปท. ก่อภาระหนี้ผูกพันหรือภาระหนี้สินหรือกู้เงินได้

1.3 อปท. ต้องมีการบริหารจัดการที่ดี ไม่มีเหตุผิดปกติ มีโครงสร้างองค์กร โครงสร้างการบริหาร และมีการแบ่งแยกหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนมีระบบบัญชีที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและมีการตรวจสอบภายใน

1.4 ประชาชนในเขตพื้นที่ของ อปท. มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

1.5 อปท. ต้องไม่อยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายและกระทบต่อความมั่นคงของ อปท.

2. วัตถุประสงค์การกู้เงิน

2.1 เพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุน การผลิต การแปรรูป การตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรหรือชุมชน เช่น สร้างโรงฆ่าสัตว์ สร้างโรงงานปศุสัตว์ภาพ สร้างโรงงานแปรรูปผลิตผล สร้างตลาดนัดหรือตลาดสด เป็นต้น

2.2 เพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างอื่นทั้งทางด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ ตามที่กำหนดในประกาศของธนาคาร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เพื่อเพิ่มรายได้ ลด ค่าใช้จ่าย ส่งเสริมการออมและการพึ่งพาตนเองของชุมชน โดยต้องไม่เป็นอาชีพที่ขัดต่อความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น ส่งเสริมกลุ่มอาชีพ โรงรับจำนำ เป็นต้น

2.3 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและชุมชน

2.3.1 การศึกษา อบรม สัมมนา คู่มือหรือฝึกงานในด้านการส่งเสริม อาชีพพัฒนาอาชีพ หรือเพื่อการศึกษาของคนในชุมชน

2.3.2 การสวัสดิการขั้นพื้นฐานแก่การดำรงชีวิตของคนในชุมชน

2.3.3 การจัดหา ปรับปรุงหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัย

2.3.4 การจัดหาปัจจัยอื่นที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

2.4 เพื่อส่งเสริมกิจการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายส่งเสริมการเกษตรและ พัฒนาชนบทตามโครงการของรัฐหรือของธนาคาร

3. ประเภทของเงินกู้

3.1 เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียน หรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย

3.2 เพื่อใช้เป็นค่าลงทุน

4. กำหนดชำระคืน

4.1 เงินกู้ตามข้อ 3.1 ให้ชำระคืนดอกเบี้ยเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดเป็นรายเดือน รายไตรมาส รายหกเดือน หรือรายปีตามที่มาของรายได้ โดยให้ อปท. จัดทำ บประมาณผูกพันเพื่อชำระหนี้ให้แก่ธนาคารไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณ รายจ่ายเพิ่มเติม โดยจัดทำเป็นงบประมาณผูกพันเพื่อชำระคืนเงินกู้ให้ธนาคารทุกปีจนกว่าจะชำระ คืนเงินกู้เสร็จสิ้น หาก อปท. ไม่ชำระคืนเงินกู้ให้นำดอกเบี้ยทบเข้าเป็นต้นเงิน สำหรับการชำระคืน ต้นเงินให้ อปท. บริหารการชำระหนี้ตามสภาพคล่อง ทั้งนี้ให้กำหนดอายุสัญญาเงินเครดิตไว้ไม่ เกิน 5 ปี

4.2 เงินกู้ตามข้อ 3.2 ให้กำหนดชำระคืนเงินกู้ ต้นเงิน และดอกเบี้ยเป็นราย งวดตามที่มาของรายได้ จำนวนเงินกู้ การใช้งานของสินทรัพย์ที่ลงทุนและความสามารถในการ ชำระหนี้ของ อปท. โดยกำหนดอายุสัญญาเงินไม่เกิน 15 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 20 ปี พร้อมชี้แจง เหตุผลประกอบ โดยให้ อปท. จัดทำงบประมาณผูกพันเพื่อชำระหนี้ให้แก่ธนาคารไว้ใน งบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โดยจัดทำเป็นงบประมาณผูกพันเพื่อ ชำระคืนเงินกู้ให้ธนาคารทุกปีจนกว่าจะชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น

4.3 กรณีเงินกู้ตามโครงการนโยบายรัฐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการที่กำหนดเป็นรายโครงการ

5. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

5.1 ให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตรา MLR ตามที่ธนาคารประกาศ ทั้งนี้ อปท. จะต้องจัดทำงบประมาณผูกพันเพื่อชำระหนี้ให้แก่ธนาคารไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โดยจัดทำเป็นงบประมาณผูกพันเพื่อชำระคืนเงินกู้ให้ธนาคารทุกปีจนกว่าจะชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น

5.2 กรณีใช้เงินฝากเป็นประกันหนี้เงินกู้ให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราเดียวกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามข้อบังคับฉบับที่ 35 ว่าด้วยการให้กู้เงินและการออกหนังสือค้ำประกันโดยใช้เงินฝากเป็นประกัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตรา MLR ตามที่ธนาคารประกาศ

6. การกำหนดวงเงินกู้ขั้นสูง วงเงินกู้สูงสุดต้องไม่เกินที่กำหนดไว้ในข้อบังคับฉบับที่ 45 ของธนาคาร โดยให้สาขาวิเคราะห์วงเงินกู้ขั้นสูงให้แก่ อปท. ตามแผนการดำเนินงาน ผลการวิเคราะห์งบการเงิน ระดับขีดความสามารถในการก่อหนี้ของ อปท. ซึ่งกำหนดจากความสามารถ ในการจัดเก็บรายได้ของ อปท. นั้น ๆ และรายได้จากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากส่วนกลาง ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ทั้งนี้ ธนาคารจะพิจารณาทบทวนวงเงินกู้ขั้นสูงให้แก่ อปท. ทุกครั้งที่มีการทำสัญญากู้เงินฉบับใหม่หรือตามที่ อปท. ร้องขอเป็นรายกรณี หาก อปท. ประสงค์จะขอกู้เงินเกินกว่าวงเงินกู้ขั้นสูงที่ธนาคารกำหนด ให้ สนจ. เสนอให้ธนาคารพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

7. หลักประกันเงินกู้

7.1 มือสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่นจำนองเป็นประกัน โดยผู้จัดการได้สอบสวนและพิจารณาเป็นที่น่าพอใจว่า อสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาตลาดตามที่ผู้จัดการประเมินไว้ไม่น้อยกว่าวงเงินกู้ที่ ธ.ก.ส. กำหนด การถอนจำนองจะกระทำได้เมื่อผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ทุกรายของตนต่อธนาคารเสร็จสิ้นแล้ว หรือเมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

7.2 มีหลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือเงินฝากในธนาคารนี้เป็นประกัน โดยจำนวนเงินกู้ต้องไม่เกินร้อยละแปดสิบแห่งค่าของหลักทรัพย์ หรือเงินฝากที่เป็นประกัน

กรณีใช้เงินฝากในธนาคารเป็นประกันให้ใช้เฉพาะการให้กู้เงินที่มีกำหนดระยะเวลาชำระหนี้เงินกู้เสร็จไม่เกินห้าปี นับแต่วันกู้ ทั้งนี้ การถอนเงินฝากที่ใช้เป็นหลักประกันจะกระทำได้เมื่อมีการชำระหนี้เงินกู้ที่ใช้เงินฝากเป็นประกันเสร็จสิ้นแล้ว หากชำระหนี้เงินกู้ไม่เสร็จ

สิ้นสามารถถอนเงินฝากที่เป็นประกันได้ โดยเงินกู้คงเหลือต้องไม่เกินร้อยละแปดสิบของเงินฝากคงเหลือ

7.3 มีหลักประกันอื่นตามที่ผู้จัดการกำหนดเป็นประกันโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ กรณีที่ อปท. กู้เงิน ให้ผู้จัดการพิจารณาผ่อนผันหลักประกันเงินกู้ได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ อปท. จะต้องจัดสรรงบประมาณผูกพันเพื่อชำระหนี้ธนาคารตามโครงการที่กู้เงิน

8. การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้

ให้ อปท. ชำระคืนเงินกู้ในช่วงระยะเวลาที่ อปท. มีรายได้ตามประมาณการกระแสเงินสดหรือแผนธุรกิจของ อปท. เป็นรายเดือน รายไตรมาส รายหกเดือนหรือรายปีแล้วแต่กรณี โดยการตกลงกับ อปท. ดังนี้

8.1 กรณีเงินกู้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนหรือเป็นค่าใช้จ่าย ให้ชำระคืนดอกเบี้ยเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดเป็นรายเดือน รายไตรมาส หรือรายปีตามสัญญา หากไม่ชำระหนี้เงินกู้ให้นำดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงิน โดยหนังสือกู้เงินดังกล่าวจะมีสัญญา 1 ปี สำหรับการชำระคืนต้นเงินให้ อปท. บริหารการชำระหนี้ตามสภาพคล่องหากไม่มีเหตุอันควรยกเลิกหรือต่อสัญญา ให้ถือว่าธนาคารขยายระยะเวลาของหนังสือกู้ดังกล่าวต่อไปอีกคราวละไม่เกิน 1 ปี

8.2 กรณีเงินกู้เพื่อเป็นค่าลงทุน ให้กำหนดชำระคืนเงินกู้ ต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นรายงวดตามที่มาของรายได้ จำนวนเงินกู้ การใช้งานของสินทรัพย์ที่ลงทุนและสามารถในการชำระหนี้ของ อปท. โดยกำหนดอาจสัญญาปกติไม่เกิน 15 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 20 ปี พร้อมชี้แจงเหตุผลประกอบ

8.3 กรณีเงินกู้ตามโครงการนโยบายรัฐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการกำหนดเป็นรายโครงการ

การวิเคราะห์เงินกู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดให้การกู้เงินของ อปท. ทุกประเภท มีแนวทางการปฏิบัติเดียวกัน และเป็นไปตามหลักสากลในการให้เงินกู้ ยกเว้น เฉพาะเงินกู้บางประเภทที่ธนาคารกำหนดการวิเคราะห์เงินกู้ไว้เป็นพิเศษ

1. การกำหนดวงเงินกู้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน เงินกู้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน ให้วิเคราะห์ความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ (Credit Scoring) ตามความเป็นไปได้ของแผนธุรกิจประจำปี ดังนี้

1.1 วิเคราะห์แนวโน้มแบบปีฐานเคลื่อนที่ของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ ต้นทุน ค่าใช้จ่าย และกำไร ของ อปท. เปรียบเทียบกับข้อมูลจริงปีล่าสุดย้อนหลัง 3 ปี และข้อมูลจริงเปรียบเทียบกับแผนธุรกิจปีวางแผน

1.2 วิเคราะห์แนวโน้มสภาพคล่องโดยใช้อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

1.3 วิเคราะห์อัตราการเจริญเติบโต

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลและการบริหารจัดการทางกายภาพ ดังนี้

1.4.1 ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายการบริหารจัดการความสามารถเชิงบริหารจัดการ ข้อบกพร่องด้านบัญชีการเงิน และการดำเนินงานความพร้อมของบุคลากรและเครื่องมือ ตลอดจนแหล่งเงินทุนอื่นที่สนับสนุน เป็นต้น

1.4.2 ปัจจัยภายนอก เช่น ความต้องการของสมาชิกในชุมชน นโยบายรัฐบาล และภาวะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

2. การกำหนดวงเงินกู้เพื่อเป็นค่าลงทุน อปท. ผู้ขอู้ ซึ่งจะกู้เงินเป็นค่าลงทุน นอกจากจะต้องมีลักษณะของผู้กู้ตามที่กำหนดตามประเภทลูกค้าของ อปท. แล้วจะต้องมีอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

2.1 คณะกรรมการบริหาร พนักงาน และเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับ ธ.ก.ส. ด้วยดี

2.2 มีค่าลงทุนของตนเองไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของค่าลงทุน ยกเว้นการกู้เงินได้รับความเห็นชอบของรัฐบาล

2.3 ให้จำนองที่ดิน สิ่งปลูกสร้างหรือทรัพย์สินที่จำนองได้ ซึ่งได้มาโดยใช้เงินกู้ ธ.ก.ส. เป็นประกันการชำระหนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ การจำนองดังกล่าวต้องเป็นการจำนองลำดับแรก

2.4 การดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้มุ่งประโยชน์ เพื่อสมาชิกในชุมชนมากกว่าผู้ที่มีใช้สมาชิกชุมชน

3. กำหนดให้วิเคราะห์ประมาณการกระแสเงินสด และผลตอบแทนของโครงการที่ขอกู้โดยพิจารณา IRR, NPV, B/C Ratio และระยะเวลาคืนของโครงการ (Pay Back Period)

ทั้งนี้ การวิเคราะห์เงินกู้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและค่าลงทุน ให้วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์เงินกู้ตามคู่มือ Operation Manual และอ่านผลการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

แนวคิดและโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลให้อำนาจหรือการกระจายอำนาจไปให้หน่วยปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชนโดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบ มีอิสระในการใช้ดุลยพินิจมีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาคแต่องค์กรปกครองท้องถิ่นก็มิได้มีอธิปไตยในตัวเอง ยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง ตามวิธีที่เหมาะสมการปกครองท้องถิ่น มีหลายรูปแบบแต่ที่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด คือ เทศบาลหรืออาจกล่าวได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจ หรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการ บางอย่าง เพื่อผลประโยชน์รัฐและผลประโยชน์ของ ท้องถิ่น (กระทรวงมหาดไทย, 2542: 2)

หลักการ

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมายมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน
2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน
3. มีงบประมาณและรายได้เป็นของตนเอง
4. คณะผู้บริหารองค์กร ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นทั้งหมดหรือบางส่วน

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

1. เพื่อประสิทธิภาพในการบริหาร
2. ประหยัด
3. แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง
4. เป็นโรงเรียนฝึกหัดสอนประชาธิปไตยให้กับประชาชน

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

1. ช่วยในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น เพราะประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาดีที่สุดกว่าคนภายนอก
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เท่ากับเป็นการฝึกฝนประชาชนได้รู้การปกครองระดับชาติ
3. แบ่งเบาภาระด้านการเงินและอัตราค่าจ้างคน

4. หากท้องถิ่นมีความมั่นคงแข็งแรง และมีเสถียรภาพประชาชนย่อมมีความเชื่อมั่นต่อผู้บริหารฯ และมีความรับผิดชอบต่อประชาชน

5. นอกจากเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลแล้ว ยังฝึกให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง

องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองโดยใช้หลัก การกระจายอำนาจคือรัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นรับไปบริหาร โดยให้ประชาชนปกครองกันเองมี 4 รูปแบบ คือ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างบริหารคือสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้กำกับดูแล
2. เทศบาล มีโครงสร้างบริหารคือสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล
3. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างบริหารคือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมี นายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล
4. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่มีฐานะเป็นทบวงการเมืองและนิติบุคคล มี 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

4.1 กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างบริหารคือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานครและสภาเขต

4.2 เมืองพัทยา มีโครงสร้างบริหารคือ สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา

การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น

สภาท้องถิ่น ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามจำนวนที่พึงมีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ซึ่งแบ่งเป็น 3 องค์กร คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดย

1. สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง โดยจังหวัดที่มีราษฎรไม่เกินห้าแสนคนมีสมาชิกสภาได้ยี่สิบสี่คน จังหวัดที่มีราษฎรเกินห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคน มีสมาชิกสภาได้สามสิบคน จังหวัดที่มีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคนมีสมาชิก

สภาได้สามสิบหกคน จังหวัดที่มีราษฎรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคนมีสมาชิกสภาได้สี่สิบสองคน จังหวัดที่มีราษฎรเกินสองล้านคนขึ้นไป มีสมาชิกสภาได้สี่สิบแปดคน

2. สภาเทศบาล มีสมาชิกสภาดังนี้

2.1 สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาจำนวนสิบสองคน

2.2 สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกสภาจำนวนสิบแปดคน

2.3 สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกสภาจำนวนยี่สิบสี่คน

3. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หากเขตใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาจำนวนหกคน หากเขตใด มีเพียงสองหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาจำนวนหมู่บ้านละสามคน

ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นประธานสภาท้องถิ่นคนหนึ่ง และรองประธานสภาท้องถิ่น ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน
2. เทศบาล ให้มีรองประธานสภาเทศบาลหนึ่งคน
3. องค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน

ผู้บริหารท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผู้บริหารท้องถิ่นคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยี่สิบสี่คนหรือสามสิบคน ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสองคน กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามสิบหกคนหรือสี่สิบสองคน ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสามคน กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสี่สิบแปดคน ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสี่คน

2. เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสองคน เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสามคน และเทศบาลนคร ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสี่คน

3. องค์การบริหารส่วนตำบล ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสองคน

ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมีใช้ สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

2. เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสองคน เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสามคน และเทศบาลนคร ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

3. องค์การบริหารส่วนตำบล ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสองคน

ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และ รับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย

2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

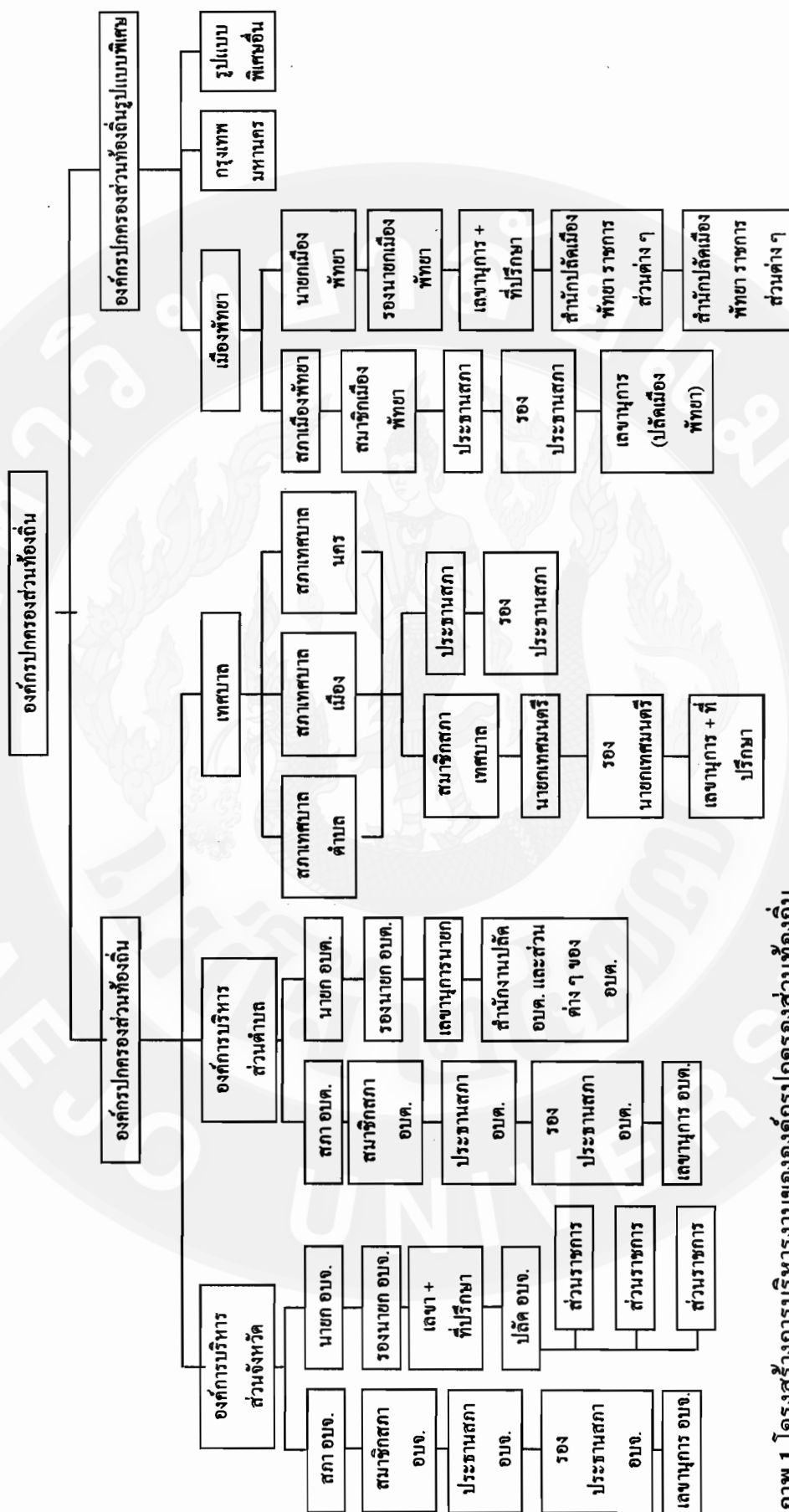
3. แต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาและเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น

4. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่น

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น

ภาพ 1 โครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มา: กระทรวงมหาดไทย (2542: 30)

อำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก คนชรา ผู้ด้อยโอกาส และประชาชน ในท้องถิ่น
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง

26. การขนส่ง การวิศวกรรมจราจร และกิจการจราจร

27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28. การควบคุมอาคาร

29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. จัดทำกิจการอื่นใดที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

32. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจประกาศกำหนด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

2. การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

3. การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

4. การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

5. การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6. การจัดการศึกษา

7. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

8. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

9. การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

10. การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

11. การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

12. การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

13. การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทางบกและทางน้ำ
14. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
15. การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
16. การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
17. การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
18. การส่งเสริมการกีฬา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
19. การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
20. การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
21. การขนส่งมวลชน การวิศวกรรมจราจร และกิจการจราจร
22. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
23. การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
24. การสนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
25. การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
26. การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
27. การส่งเสริม การฝึกและประกอบอาชีพ
28. การจัดทำการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด
29. จัดทำการใดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
30. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

รายได้ รายจ่าย และการบริหารงบประมาณ

เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

1. ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
2. ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
3. ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย
4. ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร
5. ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร
6. ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ
7. ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
8. ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
9. ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
10. อากรการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
11. อากรรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น
12. ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
13. ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
14. ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด
15. ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ตามอัตราและวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด
16. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
17. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ
18. ค่าใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ตามสัดส่วนที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

19. ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น

20. ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากรประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายป่าไม้ที่เก็บในเขตเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

21. เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติในเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

22. ภาษีสิ่งแวดล้อมที่ได้จัดเก็บตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

23. ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้บริการที่จัดให้มีเพื่อบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม โดยออกข้อบัญญัติกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม เงินเพิ่ม ให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ

24. ภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับจัดสรร ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

25. บรรดารายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับตามกฎหมายว่าด้วยสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลตำบลให้คงได้รับรายได้นั้นต่อไป

26. รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล หรือตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

1. ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด

2. ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด

3. ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

4. ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร

5. ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

6. ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

7. อาคารรั้งนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอาคารรั้งนกอีแอ่น
8. ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
9. ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
10. ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

11. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมาย
12. ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้น

13. ภาษีสิ่งแวดล้อมที่ได้จัดเก็บตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด
14. ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้บริการที่จัดให้มีเพื่อบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม
15. ภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

16. รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายรับดังต่อไปนี้

1. ภาษีและอากรตามที่กฎหมายบัญญัติไว้
2. ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่กฎหมายบัญญัติไว้
3. รายได้จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. รายได้จากสาธารณูปโภค
5. รายได้จากการพาณิชย์และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ วิสาหกิจท้องถิ่น องค์การมหาชนท้องถิ่น หรือโดยก่อตั้งบริษัทหรือถือหุ้นในบริษัท

6. รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

7. เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ถ้าเป็นกรณีที่เงินช่วยเหลือดังกล่าวมีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังร่วมกันก่อน ถ้ากรณีไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ ให้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

8. เงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ถ้าเป็นเงินกู้จากต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังด้วย

9. รายได้จากทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ หรือสิทธิบัตร
  10. เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาล หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดสรรให้
  11. เงินช่วยเหลือและค่าตอบแทน
  12. เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
  13. รายได้อื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือตามที่คณะกรรมการกระจายอำนาจกำหนด
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้
1. เงินเดือน
  2. ค่าจ้าง
  3. ค่าตอบแทน
  4. ค่าใช้สอย
  5. ค่าวัสดุ
  6. ค่าครุภัณฑ์
  7. ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
  8. เงินอุดหนุน
  9. รายจ่ายตามข้อผูกพัน
  10. รายจ่ายอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือข้อบัญญัติกำหนด

องค์กรบริหารส่วนจังหวัด

การจัดรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไข และวิวัฒนาการมาตามลำดับ โดยจัดให้สภาจังหวัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2476 ตามความในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.2476 ฐานะของสภาจังหวัดขณะนั้น มีลักษณะเป็นองค์การแทนประชาชนทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแนะนำแก่คณะกรรมการจังหวัดยังมิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่แตกต่างหากจากราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นตามกฎหมาย ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ. 2481 ขึ้นโดยมีความประสงค์ที่จะแยกกฎหมายเกี่ยวกับสภาจังหวัดไว้โดยเฉพาะสำหรับ สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ นั้นยังมิได้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะและบทบาทของสภาจังหวัดไปจากเดิมกล่าวคือสภาจังหวัดยังคงทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาของคณะกรรมการจังหวัด

เท่านั้นจนกระทั่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2495 ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบ บริหารราชการในส่วนจังหวัด ของกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ โดยตรงแทนคณะกรรมการจังหวัดเดิม โดยผลแห่งพระราชบัญญัติฯ นี้ทำให้สภาจังหวัดมีฐานะเป็นสภา ที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด แต่เนื่องจากบทบาทและการดำเนินงานของสภาจังหวัดในฐานะที่ปรึกษา ซึ่งคอยให้คำแนะนำและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของ จังหวัด ไม่ผู้จะได้ผลตามความมุ่งหมายเท่าใดนักจึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะปรับปรุงบทบาทของสภาจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพโดยให้ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนในการปกครองตนเองยิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ. 2498 อันมีผลให้เกิดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นตามกฎหมาย ต่อมา ได้มีการประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปหนึ่งเมื่อสภาจังหวัดแปรสภาพมาเป็นสภาการปกครองท้องถิ่น จึงมีบทบาทและอำนาจหน้าที่เพิ่ม ขึ้นอย่างมาก

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 กำหนดให้มีหน่วยการบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเรียกว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีอยู่ในทุกจังหวัด ๆ ละ 1 แห่ง รวม 75 แห่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีพื้นที่รับผิดชอบทั่วทั้งจังหวัด โดยทับซ้อนกับพื้นที่ของหน่วยการบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่น อื่น คือ เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนั้น ความเป็นนิติบุคคลก่อให้เกิดความสามารถในการทำนิติกรรม ความเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดอำนาจ หน้าที่ และขอบเขตพื้นที่ในการใช้อำนาจหน้าที่นั้น

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีโครงสร้างเป็น 2 ส่วน คือ ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและฝ่ายบริหาร

อำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
2. การสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
3. การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่น

อื่น

สิ่งแวดล้อม

หรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

ส่วนท้องถิ่นอื่น

โรคติดต่อ

อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

25. สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่นอื่น

4. การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ

6. การจัดการศึกษา

7. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

8. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

9. การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

10. การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

11. การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

12. การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

13. การจัดการและดูแลสถานที่ขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

14. การส่งเสริมการท่องเที่ยว

15. การพาณิชย์การส่งเสริมการลงทุนและการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเอง

16. การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครอง

17. การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

18. การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

19. การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุม

20. การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

21. การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร

22. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

23. การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด

24. จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่

26. การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

27. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

28. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน จังหวัด

29. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

รายได้ของ อบจ.

1. ภาษีอากรตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้
2. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้
3. รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
5. รายได้จากการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
6. พันธบัตรหรือเงินกู้ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้
7. เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์กร หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ซึ่งได้รับความ

เห็นชอบจากรัฐมนตรี

8. เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
9. เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
10. รายได้อื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

รายจ่ายของ อบจ.

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินตอบแทนอื่น ๆ
4. ค่าใช้สอย
5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์
7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
8. เงินอุดหนุน

องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า อบต. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็น ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 โดยยกฐานะ จากสภาตำบล ที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

รูปแบบองค์การ

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายก องค์การบริหารส่วนตำบล

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้มี สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การ บริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละสามคน

2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หนึ่งคน ซึ่งมา จากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น

การบริหาร

กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหาร อบต. (ม.58) ประกอบด้วย นายก องค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชน

อำนาจหน้าที่ของ อบต.

อบต. มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. 2537 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542)

1. พัฒนาคำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
2. มีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 67 ดังนี้
  - 2.1 จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
  - 2.2 การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้ง การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
  - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.6 ส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ

2.7 คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

3. มีหน้าที่ที่อาจทำกิจกรรมในเขต อบต. ตามมาตรา 68 ดังนี้

3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร

3.2 ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์

3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ

3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของ

แผ่นดิน

3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ อบต.

3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.12 การท่องเที่ยว

3.13 การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้ อบต. มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อ
ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2. การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ และทางระบายน้ำ

3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

4. การสาธารณสุขปโค และการก่อสร้างอื่นๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ค้อยโอกาส

ของท้องถิ่น

11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มี และบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มี และควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มี และควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่ง และการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

31. กิจกรรมใด ที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ประเภทของ อบต.

ปัจจุบันมีการแก้ไขประเภทของ อบต. แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ 1. อบต. ขนาดใหญ่ 2. อบต. ขนาดกลาง 3. อบต. ขนาดเล็ก แต่เดิมนั้น อบต. แบ่งออกตามลำดับได้เป็น 5 ประเภทและมีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ ประจำปี 2543 ดังนี้

อบต. ชั้นที่ 1 จำนวน อบต. 74 แห่ง

อบต. ชั้นที่ 2 จำนวน อบต. 78 แห่ง

อบต. ชั้นที่ 3 จำนวน อบต. 205 แห่ง

อบต. ชั้นที่ 4 จำนวน อบต. 844 แห่ง

อบต. ชั้นที่ 5 จำนวน อบต. 5196 แห่ง

อบต. ชั้นที่ 5 จัดตั้งใหม่ (14 ธันวาคม 2542) จำนวน อบต. 349 แห่ง

รวม อบต. ทั่วประเทศทั้งสิ้นจำนวน 6746 แห่ง

โครงสร้างองค์กรของ อบต.

อบต. มีสภาตำบลอยู่ในระดับสูงสุด เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลกรรมการบริหาร ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้อำนวยการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวัน โดยมีปลัด และรองปลัด อบต. เป็นหัวหน้างานบริหาร ภายในองค์กรมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ได้เท่าที่จำเป็นตามภาระหน้าที่ของ อบต.แต่ละแห่งเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่ เช่น

1. สำนักงานปลัด
2. ส่วนการคลัง
3. ส่วนสาธารณสุข
4. ส่วนการศึกษา
5. ส่วนการโยธา

รายได้ของ อบต.

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

1. รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
5. เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
6. รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
7. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
8. รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายจ่ายของ อบต.

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
4. ค่าใช้สอย
5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์
7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
8. ค่าสาธารณูปโภค
9. เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
10. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบ ของ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

เทศบาล

เทศบาล เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองรูปแบบเทศบาลเป็น การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเกิดขึ้นใน รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เริ่มจากการจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพ ฯ ร.ศ.116 (พ.ศ. 2440) โดยมีพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพ ฯ ร.ศ. 116 ในส่วนภูมิภาค มีการตรา พระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาล ท่าฉลอม ร.ศ. 124 (พ.ศ. 2448) ขึ้น และมีวิวัฒนาการเรื่อย ๆ มา จนถึงปี พ.ศ. 2475 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยมีการ กระจายอำนาจการปกครองที่ สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น มีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในปี พ.ศ. 2476 ตราพระราชบัญญัติ จัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลหลายแห่ง ต่อมา มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงยกเลิก

กฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลหลายครั้ง จนในที่สุดมีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 โดยยกเลิกพระราชบัญญัติเดิมทั้งหมด

ซึ่งพระราชบัญญัติเทศบาลยังมีผลบังคับใช้ และมีการแก้ไขปรับปรุงเรื่อยมา และปัจจุบันเป็นฉบับที่ 11 (พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543) จากวิวัฒนาการรูปแบบการปกครองท้องถิ่นจนถึงปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ยกเลิกการปกครองท้องถิ่น รูปสภากิจาบาลจนหมดสิ้น ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสภากิจาบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ทำให้มีเทศบาลใน ปัจจุบันทั้งสิ้น จำนวน 1,129 แห่ง

ขนาดเทศบาล

เทศบาลในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทตามจำนวนประชากรและรายได้ของเทศบาลนั้นๆ ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 มาตรา 9, 10, 11 ได้กำหนดขนาดเทศบาลดังนี้

1. มาตรา 9 เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีการประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย
2. มาตรา 10 เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มี ราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตาม พระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อ และเขตของเทศบาลไว้ด้วย
3. มาตรา 11 เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้ พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนคร พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อ และเขตของเทศบาลไว้ด้วย

สภาเทศบาล

1. เทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 12 คน
  2. เทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 18 คน
  3. เทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 24 คน
- ทั้งนี้ สภาเทศบาล ประกอบไปด้วย ประธานสภาเทศบาลหนึ่งคน และรองประธานสภาเทศบาลสองคน และนายกเทศบาล ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารงานในเทศบาลทั้งหมด

อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ

3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
  5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
  6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
  7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
  8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
  9. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
  10. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
  11. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
  12. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
  13. ให้มีและบำรุงส่วนสาธารณะ
  14. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
  15. ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น
  16. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
- กิจการที่อาจจัดทำในเขตเทศบาล
1. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
  2. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
  3. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
  4. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
  5. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
  6. ให้มีการสาธารณสุข
  7. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
  8. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
  9. ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
  10. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
  11. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
  12. เทศพาณิชย์

นอกจากนี้ เทศบาลยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึกและประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรงมหรสพและสาธารณสถานอื่น ๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง

26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28. การควบคุมอาคาร

29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

วินัยการคลังและนโยบายเกี่ยวกับดูแลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สมชัย สัจจพงษ์ (ม.ป.ป.) ได้สรุปเกี่ยวกับวินัยการคลังและนโยบายเกี่ยวกับดูแลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำงบประมาณเองได้ตามความเหมาะสม ซึ่งส่วนใหญ่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายต่ำกว่ารายได้ หรือเท่ากับรายได้ โดยจะต้องดำเนินนโยบายการคลังให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งในการกำหนดนโยบายดูแลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยดังนี้

1. ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินภารกิจในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

2. ขนาดหรือปริมาณรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ

2.1 ความสามารถในการจัดเก็บภาษี (taxable capacity) ของ อปท. ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนและขนาดของธุรกรรมทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ ซึ่งจะเป็นฐานของภาษีและรายได้

2.2 การจัดสรรรายได้จากรัฐบาล ทั้งที่เป็นการจัดสรรภาษีอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่น ๆ ให้แก่ท้องถิ่น

3. ความสามารถในการบริหารทรัพย์สิน และหนี้สิน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการบริหารการเงินดุล หรือขาดดุลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากข้อมูลในอดีตพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่สามารถหารายได้ ได้เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการลงทุนในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการได้ทั้งหมด ดังนั้น จะต้องมีการพิจารณาแหล่งเงินต่าง ๆ เพื่อใช้ในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานทั้งในปัจจุบันและอนาคตให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ซึ่งแหล่งที่มาของเงินอาจจะมาจาก

1. รายได้ของ อปท. คือ มีการใช้จ่ายในขอบเขตรายได้ที่หาได้ การดำเนินการนี้มีผลดีในแง่ที่สามารถรักษาวินัยทางการคลังไว้ได้ และไม่เป็นปัญหาเรื่องหนี้สินในภายหลัง แต่ก็อาจเกิดผลเสียต่อท้องถิ่นที่ไม่สามารถจัดโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อการพัฒนาในระยะยาว

2. การกู้ยืม มีข้อดีคือ ทำให้ท้องถิ่นสามารถลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานได้ทันที และภาระที่เกิดจากการกู้เงินจะกระจายไปถึงคนรุ่นหลังที่ได้รับประโยชน์จากการใช้บริการ (ด้วยการชำระภาษีซึ่งนำไปชำระหนี้) แต่มีข้อเสียคือ มีการระดมดอกเบี้ยสำหรับการใช้เงิน รายได้ในอนาคตที่ต้องนำไปชำระหนี้ และข้อจำกัดในจำนวนหนี้ที่จะกู้

3. การลงทุนร่วมระหว่างท้องถิ่น และเอกชน (รวมทั้งการให้เอกชนดำเนินการ) ซึ่งอยู่ในรูปการให้เอกชนทำสัญญาเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการลดภาระทางการเงินของท้องถิ่น แต่จะต้องเป็น โครงการที่ให้ผลตอบแทนที่สูงใจแก่ผู้ลงทุน ทั้งนี้ ประชาชนต้องรับภาระในการจ่ายค่าบริการเอง

ฉะนั้น การดำเนินนโยบายดูแลการคลังของ อปท. ควรยึดหลักการมีวินัยการคลัง 3 ประการ ได้แก่ วินัยการคลังด้านดูแลการคลัง วินัยการคลังด้านการก่อหนี้ และวินัยการคลังด้านการลงทุน

วินัยการคลังด้านดูแลการคลัง

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรรักษาวินัยด้านดูแลการคลัง โดยควรยึดหลักการมีดูแลการคลังเกินดุลหรือสมดุลเป็นเบื้องต้นแต่เมื่อมีการกระจายอำนาจทางการคลังเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทภารกิจในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น ซึ่งหมายถึงความจำเป็นในการใช้จ่ายเงินจะมีสูงขึ้นตามไปด้วย และอาจเกิดความสามารถในการหารายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ซึ่งจะมีผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีดูแลการคลังขาดดุลได้

การที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีดูแลการคลังขาดดุลได้นั้นควรที่จะได้มีการวางกรอบวิจัยในเรื่องนี้ไว้ โดยพิจารณาจากปัจจัยทางด้านรายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น โดยในส่วนของรายจ่ายจะมีการแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ รายจ่ายลงทุน (capital expenditure) ซึ่งเป็นรายจ่ายที่ก่อให้เกิดผลผลิตโดยตรง (productive expenditure) รายจ่ายประเภทนี้จะก่อให้เกิดสินทรัพย์ (capital stock) และความสามารถในการขยายการผลิตเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่

จะทำให้เศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้น ตัวอย่างรายจ่ายลงทุนได้แก่ รายจ่ายในโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เช่น การสร้างถนนหนทาง การสร้างระบบชลประทาน เป็นต้น ส่วนรายจ่ายอีกประเภทหนึ่งคือ รายจ่ายประจำ (current expenditure) ซึ่งเป็นรายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิด ผลผลิตโดยตรง (unproductive expenditure) รายจ่ายประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภค (consumption) เช่นรายจ่ายที่เกี่ยวกับการบริหารงาน เป็นต้น

ทั้งนี้ หากท้องถิ่นจำเป็นต้องใช้จ่ายเพื่อการลงทุน และไม่สามารถใช้จ่ายจากรายได้ ของตนเองได้ ก็อาจหาเงินจากแหล่งอื่นๆ เช่น การกู้เงินมาสนับสนุนการลงทุนได้ เนื่องจากการ ลงทุนดังกล่าวจะมีประโยชน์ในแง่ที่ก่อให้เกิดผลผลิตแก่ท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ท้องถิ่นจะต้องไม่กู้เงินเพื่อ ใช้จ่ายในรายจ่ายประจำ หรือรายจ่ายเพื่อการบริโภค

ดังนั้น จึงควรกำหนดกรอบของวิสัยด้านบุคลากรคลังไว้ คือรายจ่ายประจำจะต้องไม่ สูงกว่ารายได้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การขาดดุลการคลังควรเกิดจากการใช้จ่าย เพื่อการลงทุนเท่านั้น

วินัยการคลังด้านการก่อหนี้

การก่อหนี้ของ อปท. จะต้องมีการดำเนินการโดยมีการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อ รองรับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถที่จะกู้เงินมาใช้จ่ายได้ ซึ่งปัจจุบันอำนาจการกู้เงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีข้อกำหนดไว้แล้วตามกฎหมายอย่างกว้างๆ คือ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกู้เงินได้โดยการออกพันธบัตร การกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์กรหรือนิติบุคคลต่างๆ หรือกู้จากต่างประเทศ องค์กรต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ แต่ในทางปฏิบัติแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีการกู้เงินน้อยมาก และยังจำกัดแหล่งที่กู้เพียง ไม่กี่แห่ง คือ จากกองทุนเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง และการกู้จากสถาบัน การเงินในลักษณะการเบิกเงินเกินบัญชี ดังนั้นหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องกู้ เงิน ก็จะต้องมีการสร้างวินัยในการก่อหนี้ขึ้น นอกจากนี้ควรมีกำหนดนิยามการก่อหนี้ เพดานการ ก่อหนี้ ตลอดจนรูปแบบการก่อหนี้ไว้ในกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งควรกำหนดนิยามใน เรื่องดังกล่าว ดังนี้

1. นิยามการก่อหนี้ การก่อหนี้คือ การกู้เงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน ประเทศและต่างประเทศ การเช่าซื้อ และการใช้สินเชื่อด้วยการผ่อนชำระ รวมทั้งการกู้เงินเพื่อใช้ เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน

2. เพดานการก่อหนี้ การก่อหนี้จะต้องมีการกำหนดเพดาน หรือขอบเขตการก่อ หนี้ไว้เพื่อไม่ให้มีภาระหนี้สินสูงเกินกว่าที่จะบริหารได้ โดยมีการกำหนดเป็นอัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนรายจ่ายดอกเบี้ยต่อรายได้ที่จำเป็นต่อการดำเนินการ รายจ่ายชำระหนี้ เงินต้นและ ดอกเบี้ย (ต่อรายได้รวม หรือต่องบประมาณรายจ่ายยอดหนี้สุทธิ) หนี้-ทุนสำรองพิเศษเพื่อชำระคืน

เงินต้น (ต่อรายได้รวม และยอดหนี้สุทธิต่อทุน เพื่อใช้เป็นมาตรฐานสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ)

3. รูปแบบการก่อหนี้ การก่อหนี้อาจเพื่อใช้ในการชดเชยการขาดดุลงบประมาณ ทั้งนี้การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณจะต้องไม่สูงกว่ารายจ่ายลงทุน หรือไม่ก่อหนี้เพื่อมาใช้จ่ายรายจ่ายประจำ ตามที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ ท้องถิ่นอาจกู้เงินมาเพื่อใช้ในการลงทุนในโครงการใดโครงการหนึ่งโดยเฉพาะ หรือกู้เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน

สำหรับเครื่องมือในการกู้ อาจเป็นพันธบัตร หรือการทำสัญญาเงินกู้ ทั้งนี้ขึ้นกับวัตถุประสงค์และระยะเวลาของการกู้เงิน

วินัยการคลังด้านการลงทุน

ปัจจุบันอปท. ยังขาดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการขึ้นนำการใช้งบประมาณหรือเงินสะสมในการลงทุน ดังนั้น ควรที่จะมีการกำหนดวินัยการคลังด้านการลงทุน โดยกำหนดนิยามการลงทุนของการได้มาซึ่งทรัพย์สินถาวร (Fixed capital assets) ซึ่งได้แก่สินค้านำคงทน (durable goods) ที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ และการได้มาซึ่งทรัพย์สินทางการเงิน (financial capital) ได้แก่การลงทุน ในตราสารทางการเงินต่างๆ นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดประเภทของการลงทุน โดยในการลงทุนในทรัพย์สินถาวรควรมี หลักเกณฑ์ หรือขั้นตอนในการพิจารณาดังนี้

1. ควรพิจารณาสถานะของทรัพย์สินถาวร และโครงการต่างๆที่มีอยู่แล้วว่าพอเพียงและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นแล้วหรือไม่ แล้วจึงจะพิจารณาโครงการต่างๆที่จำเป็นที่จะต้องลงทุนเพิ่มขึ้น โดยควรที่จะมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในท้องถิ่นหากมีความต้องการหลายโครงการก็จะต้องกำหนดลำดับความสำคัญก่อนหลัง

2. พิจารณาประมาณการค่าใช้จ่ายในการลงทุน รวมทั้งการบำรุงรักษาที่จะติดตามมาจากโครงการลงทุน เพื่อใช้ในการจัดทำแผนงบประมาณในปีต่อ ๆ ไป

3. พิจารณาหาแหล่งเงินที่จะช่วยสนับสนุนโครงการลงทุน โดยมีการวิเคราะห์ด้านการเงินโดยมีการประมาณการรายได้ รายจ่าย หรือการก่อหนี้เพื่อใช้จ่ายในโครงการลงทุน

4. แผนของโครงการลงทุนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากนิติบัญญัติ และหลังจากนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการลงทุน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจ และให้ความเห็นชอบต่อไป

สำหรับการลงทุนในการซื้อสินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Investment) นั้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีการลงทุนในลักษณะนี้ จึงควรให้มีกฎหมายรองรับธุรกรรมที่อนุญาตให้ท้องถิ่นนำเงินออมที่มีอยู่ในรูปเงินสะสม นำไปลงทุนในตราสารทางการเงิน

โดยเฉพาะตราสารการเงินที่ไม่มีความเสี่ยงหรือมีความเสี่ยงน้อย เช่น พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ สลากออมสิน หรือสลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

ปัญหาและข้อขัดข้องในการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการก่อหนี้

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2540) ได้สรุปปัญหาปัญหาวินัยการคลังและนโยบายเกี่ยวกับดุลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากการบริหารงานของ อบต. ในด้านบริหารการคลังและงบประมาณ ไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. การขาดฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ในการประมาณการรายรับ และร่างงบประมาณรายจ่าย อบต. ทำให้ไม่อาจคาดการณ์หรือพยากรณ์ในเรื่องการบริหารการจัดเก็บรายได้ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
2. โครงการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน และไม่ค่อยมีโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านอื่น ๆ
3. การไม่เข้าใจกระบวนการจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณ และไม่มีการกำหนดสมัยประชุมเรื่องดังกล่าวไว้ชัดเจน ประกอบกับบุคลากรที่ทำหน้าที่ปลัด อบต. ยังขาดความชำนาญทำให้กระบวนการจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณล่าช้า
4. การไม่ค่อยให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาตำบล และความสับสนระหว่างแผนพัฒนาตำบลและแผนพัฒนา อบต.
5. การขาดการประสานงานในการก่อสร้างโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระหว่าง อบต. ที่มีพื้นที่ติดต่อกัน
6. การไม่ทราบแหล่งที่มาของเงินในบัญชีเงินฝากของ อบต.

สำหรับ ความไม่เข้าใจในระบบการนำเงินในอนาคตมาใช้ก่อนแล้วมีภาระผูกพันต้องชำระคืนนั้นอาจจะพิจารณาเปรียบเทียบได้จากแนวความคิดในการขยายฐานภาษีเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองอย่างเพียงพอด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษี แต่มักจะมีผลกระทบต่อการเมืองในระดับท้องถิ่นและกระทบต่อความนิยมของคณะผู้บริหารขององค์กรนั้น ๆ ซึ่งกำหนดนโยบายดังกล่าว ซึ่งประชาชนมองว่าเป็นการเพิ่มภาระให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ในขณะที่ตามระบบปัจจุบันเมื่อรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีน้อยหรือไม่เพียงพอ ก็มักจะได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลกลางโดยไม่ต้องมีภาระต้องชำระคืนในอนาคต ดังนั้น วัฒนธรรมการยอมรับแต่เงินอุดหนุนนี้เป็นอันตรายต่อความเป็นอิสระและความแข็งแกร่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นปัญหาต่อศักยภาพการพัฒนาต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

แผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานของท้องถิ่นให้มีความคล่องตัว สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (องค์การบริหารส่วนตำบลควนสุวรรณ, 2542) มีรายละเอียดดังนี้

ประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาอำเภอ
2. แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่ทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผน ก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี
3. แผนปฏิบัติการ หมายถึง แผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา และกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมด ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น

ความสำคัญในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและ เป็นระบบ ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ปัญหา และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

ดังนั้น การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่ สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถ จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จึง เป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องกำหนด ถึงสภาพการณ์ที่ ต้องการจะบรรลุและแนวทางในการที่จะทำให้บรรลุถึงสภาพการณ์นั้น

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ดีจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้ เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ดี

1. เป็นลักษณะของการกำหนดวิธีการดำเนินงานล่วงหน้าว่าในแต่ละจุดหมายของการพัฒนาจะดำเนินการ โดยวิธีการใดและมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการจะบรรลุได้อย่างชัดเจน ทั้งด้านคุณภาพ ปริมาณ กลุ่มเป้าหมายและเวลา
2. เป็นการทำงานในเชิงรุกที่มุ่งจะเข้าไปเอาชนะปัญหาและอุปสรรค รวมทั้ง ป้องกันมิให้เกิดปัญหาอุปสรรคซ้ำซ้อนขึ้นมาอีก โดยการอาศัยข้อมูลในอดีต สภาพการณ์ในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ตลอดจนศึกษาภาพขององค์กรและระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ตลอดจนความจำเป็นเร่งด่วนมาประกอบการพิจารณา
3. เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุถึงเจตนารมณ์ได้จริง โดยแนวทางการดำเนินการของแผนจะต้องมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และตั้งอยู่บนพื้นฐานของความ เป็นจริง และอยู่บนหลักเหตุและผล
4. เป็นรูปแบบปฏิบัติสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรและสิ่งแวดล้อม แผนยุทธศาสตร์จะต้องมีความยืดหยุ่นหรือปรับปรุงได้ง่าย เพื่อให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม หรือปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร
5. เป็นเครื่องมือในการยึดโยงค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรเข้าด้วยกัน ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรมีความรู้สึกเป็นภารกิจที่จะต้องร่วมกันปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

2. เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นมีทิศทางสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น

3. เพื่อให้สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

ประโยชน์ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดแนวทางเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรและเปรียบเสมือนเข็มทิศในการชี้ทางการพัฒนา ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนและการสิ้นเปลืองทรัพยากรในการบริหาร

2. เป็นการรวมพลังในองค์กร กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เป็นลักษณะของความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลต่อความรู้สึกในการมีส่วนร่วมและเป็นพันธกิจร่วมกันในองค์กร ซึ่งผลจากการร่วมมือกันจะนำไปสู่การมีผลงานที่มีประสิทธิภาพ

3. เป็นตัวส่งเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงาน แผนยุทธศาสตร์ไม่เพียงเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล แต่รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ และแผนยุทธศาสตร์จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทราบแนวทางและความมุ่งหวัง จึงส่งผลให้เกิดความมั่นใจในแนวทางการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

4. แผนยุทธศาสตร์เป็นตัวสะท้อนให้เห็นทุกสถานการณ์ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ในภาพของศักยภาพหรือจุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กร ตลอดจนปัจจัยที่จะสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานขององค์กร

ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดทำระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 ขึ้น โดยได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรเองเป็น 2 ประเภท คือ

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาระยะยาว

2. แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนพัฒนาแบบหมุนเวียน (Rolling Plan) ที่ต้องมีการทบทวนและจัดทำทุกปี ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีเครื่องมือที่จะช่วยในการพัฒนาอย่างรอบคอบในการเชื่อมโยงแนวทาง การดำเนินงานต่างๆ ที่จะส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย เงิน คน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการ

ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการบริหารงาน เนื่องจากงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ปฏิบัติว่า มีความสามารถมากน้อยเพียงใดซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพของงานตามมา เมื่อมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ก็เป็นที่น่าคาดหวังได้ว่าจะสามารถจัดการในการให้สินเชื่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพได้ เนื่องจากมีการให้ความรู้ ความเข้าใจที่จำเป็นต่อการดำเนินงานกองทุน

ความหมายของความสามารถ

สมยศ นาวิการ (2538: 10) กล่าวว่า ความสามารถเป็นคุณลักษณะของบุคคลเป็นเรื่องของคุณภาพในการปฏิบัติงาน ความสามารถหลาย ๆ อย่าง อาจเรียนรู้ได้ในระหว่างวัย เด็กวัยรุ่น และอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์

ความสามารถ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เป็นประโยชน์หรือมีคุณค่าต่อการแก้ปัญหาหรือต่อการทำงานในบทบาทที่มีอยู่ ความรู้ ความสามารถที่มีอยู่นั้นสามารถทำการปรับปรุงได้โดยการทดสอบตรวจตราตนเอง

ความหมายของการจัดการ

การจัดการ (Management) คือ กระบวนการในการประสานงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiently) และประสิทธิผล (Effectively) (วิรัช สงวนวงศ์วาน, 2546: 25)

ประสิทธิภาพ วัดจากทรัพยากรที่ใช้ (Input) กับผลผลิต (Output) ที่ได้ ถ้าได้ผลผลิตมาโดยใช้ทรัพยากรน้อย หรือประหยัดที่สุดก็ถือว่ามีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผล วัดจากความสามารถในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรซึ่งมักเป็นในระยะยาว

บางครั้งการปฏิบัติงานอาจมีประสิทธิภาพ แต่ไม่มีประสิทธิผล หากองค์กรใดสามารถบรรลุทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล แสดงว่าองค์กรนั้นมีผลิตภาพสูง (High Productivity)

การวางแผน (Planning) คือการกำหนดเป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งการรวบรวมและประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ

การจัดองค์การ (Organizing) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ บุคคลที่จะเป็นผู้รับผิดชอบและปฏิบัติงาน การจัดโครงสร้างองค์การ การจัดกลุ่มงาน และการกำหนดสายการบังคับบัญชา

การนำ (Leading) หมายถึงการสั่งการและการจูงใจให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

การควบคุม (Controlling) เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

กระบวนการจัดการ (Management Process) คือ ขั้นตอนต่อเนื่องของหน้าที่การจัดการอันได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม ตามลำดับ

บทบาทของผู้บริหาร (Management Roles)

Henry Mintzberg (1973 อ้างถึงใน วิรัช สงวนวงศ์วาน, 2546: 27) นักวิจัยทางด้านการจัดการที่มีชื่อเสียง ได้ศึกษาการทำงานจริงในแต่ละวันของผู้บริหาร พบว่าบทบาทของผู้บริหารโดยทั่วไปมี 10 อย่าง ซึ่งจำแนกได้เป็น 3 ด้านดังนี้

1. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal) ได้แก่
  - 1.1 เป็นหัวโขน (Figurehead) รับแขก แจกของ ร้องเพลง เปิดงาน ปิดงาน
  - 1.2 เป็นผู้นำ (Leader) จูงใจ ส่งเสริม พัฒนา ผู้ใต้บังคับบัญชา
  - 1.3 เป็นผู้ประสานงาน (Liaison) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร
2. ด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational) ได้แก่
  - 2.1 เป็นผู้รับข้อมูล (Monitor) เก็บรวบรวมติดตามข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2.2 เป็นผู้เผยแพร่ข้อมูล (Disseminator) ให้กับพนักงานและหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร

2.3 เป็นผู้แถลงข่าว (Spokesperson) เช่น นโยบาย แผนงาน ผลการดำเนินงาน ไปยังภายนอกองค์กร

3. ด้านการตัดสินใจ (Decisional) ได้แก่

1.1 เป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) แสวงหาโอกาสริเริ่มงานใหม่ ๆ พิจารณางานปัจจุบัน

1.2 เป็นผู้แก้ไขความขัดแย้ง (Disturbance Handler) ทั้งภายในองค์กรและกับ ภายนอกองค์กร

1.3 เป็นผู้จัดสรรทรัพยากร (Resource Allocator) ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร

1.4 เป็นผู้เจรจาต่อรอง (Negotiator) ในทุกระดับพนักงาน สหภาพ คู่สัญญา รวมทั้งกับองค์กรอื่น ๆ

ทักษะของผู้บริหาร (Management Skills)

Robert L. Katz (1955 อ้างถึงใน วิรัช สงวนวงศ์วาน, 2546: 31) นักวิจัยทางด้านการจัดการ ได้สรุปผลงานวิจัยว่า ผู้บริหารทุกระดับจะต้องมีทักษะ 3 ด้าน คือ

1. ทักษะด้านการทำงาน (Technical Skill) คือความรู้ความชำนาญในงานสาขาต่าง ๆ เช่น วิศวกรรม บัญชี คอมพิวเตอร์ ผู้บริหารระดับล่างจะต้องมีทักษะด้านนี้มากกว่าผู้บริหารระดับสูง

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) ความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีทั้งกับบุคคล และกลุ่มทักษะด้านนี้จำเป็นสำหรับผู้บริหารระดับสูง

3. ทักษะด้านความคิด (Conceptual Skill) วิเคราะห์ วางแผน ประสานงานขององค์กรโดยรวม ทักษะด้านนี้จำเป็นมากสำหรับผู้บริหารระดับสูง

ระบบการบริหาร (Management System)

ระบบหมายถึง องค์ประกอบที่ต่างมีปฏิสัมพันธ์ ต่อกัน และยังขึ้นต่อกัน (Interrelated) ด้วย ในองค์กรแบบปิด (Closed System) จะไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ส่วนใน องค์กรแบบเปิด (Open System) จะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสิ่งแวดล้อม

ขององค์กร โดยปกติองค์การแบบเปิดจะได้รับทรัพยากรนำเข้า (Input) จากสิ่งแวดล้อม และจะทำการแปรรูป (Transform) หรือดำเนินการผลิตให้เป็นผลผลิต (Output) คืนให้กับสิ่งแวดล้อม

ผู้บริหารองค์การแบบเปิดจึงไม่เพียงแต่จะต้องประสานกิจกรรมและฝ่ายต่าง ๆ ภายในองค์การเท่านั้น แต่จะต้องเข้าใจถึงผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์การที่จะมากระทบต่อการดำเนินงานองค์การด้วย

การจัดการในสภาพการณ์ที่แตกต่างและเปลี่ยนแปลง (Managing in Different and Changing Situations)

ในการทำหน้าที่บริหารงานในองค์การต่าง ๆ ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้รูปแบบและวิธีการที่แตกต่างกัน ในสภาพการณ์ที่ไม่เหมือนกัน ไม่มีสูตรสำเร็จสำหรับการแก้ปัญหาในแต่ละสถานการณ์ ความแตกต่างของสภาพการณ์อาจเกิดจากความแตกต่างดังนี้

1. ขนาดองค์การ (Organization Size) ทำให้โครงสร้างและจำนวนพนักงานต่างกัน
2. เทคโนโลยี (Technology) ระบบการผลิต การควบคุม รูปแบบผู้นำต่างกัน
3. สิ่งแวดล้อม (Environment) เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ฯลฯ
4. พนักงานในองค์การ (Individual) มีความคิด พฤติกรรม ทักษะต่างกัน ฯลฯ

ความหมายของคำว่าองค์การ (Organization)

หมายถึงการรวมกลุ่มกันของคนเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ในองค์การทั่วไปจึงต้องมีวัตถุประสงค์ (Purpose) มีคน (People) และมีโครงสร้าง (Structure) ในองค์การสมัยใหม่การดำเนินงานจะมีความยืดหยุ่น (Flexible) มีการติดต่อสื่อสาร (Communication) ตลอดทั่วถึงทั้งภายในและภายนอกองค์การ และมีความสามารถในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทั้งปวง

ความเป็นสากลของการจัดการ (Universality of Management)

ปัจจุบันการจัดการเป็นสิ่งจำเป็นในทุกประเภทและทุกขนาดขององค์การ การจัดการจะต้องมีในทุกระดับและทุกหน่วยงานภายในองค์การ ผู้บริหารทั้งหลายในทุกองค์การล้วนมีหน้าที่การจัดการเหมือนกัน คือ วางแผน จัดองค์การ การนำ และควบคุม

ฉะนั้น เมื่อนำความหมายของทั้งสองมารวมกัน ความสามารถในการจัดการให้
 สิ้นเชื่อแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงหมายถึง การทำงานร่วมกันของคณะกรรมการบริการ
 องค์กรส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อดังกล่าว

การวัดความสามารถ

สำหรับการวัดและการประเมินผลความสามารถนั้น มีการวัดด้วยกัน 2 ด้าน คือ

1. การวัดความถนัดความทางธรรมชาติ (Attitude) ซึ่งเป็นการวัดว่าบุคคล
 สามารถเรียนรู้หรือพัฒนาตนเองที่จะทำอะไรได้บ้าง

2. การวัดความสำเร็จหรือการวัดความสัมฤทธิ์ (Achievement) ซึ่งเป็นการวัดว่า
 บุคคลนั้นได้เรียนรู้การทำอะไรมาบ้าง และสามารถทำได้เป็นปกติวิสัยในชีวิตจริงได้แค่ไหน ซึ่งมี
 ลักษณะทางบุคลิกภาพเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น การวัดความสามารถด้านความสำเร็จนี้จำเป็นต้อง
 แยกการวัดเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหนึ่งเป็นการวัดบุคคลสามารถทำอะไรได้บ้างเมื่อใช้ความพยายาม
 อย่างเต็มที่และเต็มกำลังความสามารถ และอีกส่วนหนึ่งเป็นการวัดตัวแปรทางด้านบุคลิกภาพที่จะ
 ทำให้ความสามารถสูงสุดนี้ลดลงมาเป็นความสามารถในชีวิตจริงโดยทำเป็นปกติวิสัย

ในการวัดความสามารถในการให้สินเชื่อแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้จึงเป็น
 การวัดความสัมฤทธิ์ (Achievement) ซึ่งเป็นการวัดว่าคณะกรรมการนั้นได้เรียนรู้อะไรมาบ้าง และ
 สามารถปฏิบัติได้เป็นปกติแค่ไหน

องค์ประกอบของการจัดการ

แนวคิดของ เฮนรี ฟาโยล (Henry Fayol, 1949 อ้างถึงใน ธงชัย สันติวงษ์, 2535:
 24) ให้ทรรศนะว่าการจัดการเป็นทฤษฎีที่สามารถสอนและเรียนรู้ได้ ฟาโยล ได้ศึกษาค้นคว้า
 หลักเกณฑ์การจัดการที่เป็นสากล โดยเสนอแนวความคิดว่าองค์ประกอบมูลฐานของการจัดการมี
 อยู่ 5 ประการดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่
 จะมีผลกระทบต่อธุรกิจ และการกำหนดขึ้นเป็นแผนการปฏิบัติงาน หรือวิถีทางที่ปฏิบัติขึ้นไว้เป็น
 แนวทางการทำงานในอนาคต

2. การจัดองค์การ (Organization) หมายถึง การจัดให้มีโครงสร้างของงานต่าง ๆ
 และอำนาจหน้าที่ให้อยู่ส่วนประกอบ ที่เหมาะสมที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุความสำเร็จ

3. การบังคับบัญชา (Commanding) หมายถึง การสั่งการงานต่าง ๆ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งผู้บริหารต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี และต้องเข้าใจผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนเข้าใจถึงข้อตกลงในการทำงานและติดต่อสื่อสารภายในองค์กรด้วย

4. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้และไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

5. การควบคุม (Controlling) คือการควบคุมให้มีการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่วางไว้หรือตามแผนที่วางไว้

หลักการวัฏจักรของเดมมิง (Deming Cycle) (Deming, 1994 อ้างถึงใน พะยอม วงศ์สารศรี, 2542: 267) ประกอบด้วยกัน 4 ขั้น คือ

1. การวางแผน (Plan)
2. การปฏิบัติ (Do)
3. การตรวจสอบ (Check)
4. การแก้ไขปรับปรุง (Action)

ศิริธร ชันธหัตถ์ (2536: 65-66) กล่าวว่าในการวางแผนหรือกำหนดโครงการใด ๆ ก็ตาม จะต้องดำเนินการเป็นขั้น ๆ รวม 4 ขั้น คือ

1. การวางแผน (Plan) จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน กำหนดวิธีการปฏิบัติบุคลากรหน้าที่ เวลาให้ชัดเจน กำหนดทรัพยากร เช่น เงิน วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ

2. การปฏิบัติตามแผน (Implementing) เป็นขั้นลงมือปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ระบุไว้ ซึ่งผู้รับผิดชอบจะต้องประสานงาน ควบคุมการปฏิบัติงานให้บุคลากรและหน่วยงานย่อยปฏิบัติตามแผนให้ครบถ้วน

3. การติดตามผล (Monitoring) เป็นขั้นติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรตามแผนและกำหนดเวลาของแผนอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่มีการปฏิบัติงานเพื่อควบคุมและตรวจสอบหาข้อบกพร่อง ปัญหาอุปสรรค เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติต่อไป

4. ประเมินผลสำเร็จ (Evaluation) เป็นขั้นตรวจสอบว่างานสำเร็จไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้ตกลงใจว่างานนั้นควรยุบเลิกหรือปรับปรุงแก้ไขไปใช้ในโอกาสต่อไปหรือไม่

ความหมายของการวางแผน

ศิริพร พงศ์ศรีวิโรจน์ (2537: 83) กล่าวถึงแผนไว้ว่า แผนจะทำให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะแผนได้กำหนดสิ่งที่ควรปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบ

ของผู้ปฏิบัติ พร้อมทั้งประมาณเวลา แรงงานและวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ไว้เป็นการล่วงหน้าแล้ว ทำให้ได้ทราบขั้นตอนการปฏิบัติตามลำดับความสำคัญได้อย่างถูกต้อง มีการประสานสัมพันธ์ทำงานเป็นทีมและความสามัคคี

อนันต์ เกตุวงศ์ (2532: 57) ได้ให้ความหมายของการวางแผนว่า การวางแผน คือ กิจกรรมหรืองานที่ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางสำหรับดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. จะต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับอนาคต
2. จะต้องเป็นการกระทำ
3. จะต้องเป็นวิธีการกระทำที่ต่อเนื่องกันไปจนสำเร็จตามเป้าหมาย

หลักการวางแผน

การวางแผนประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 4 ประการ (พะยอม วงศ์สารศรี, 2542: 79-80) ด้วยกัน คือ

1. การวางแผนจะต้องสนับสนุนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การในการวางแผน ผู้วางแผนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญว่า เป้าหมายของแผนทุกแผนที่กำหนดขึ้นนั้น จะต้องเกื้อหนุนและอำนวยความสะดวกให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักขององค์การสัมฤทธิ์ผล ด้วยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกอย่างจริงจัง
2. การวางแผนเป็นงานอันดับแรกของกระบวนการจัดการ ซึ่ง กระบวนการจัดการประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การจัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling)
3. การวางแผนเป็นหน้าที่ของผู้จัดการทุกคน การวางแผนเป็นงานที่ผู้จัดการจะต้องทำแล้วแต่ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน
4. ประสิทธิภาพของแผนงาน ผู้วางแผนจะต้องคำนึงให้แผนงานที่วางมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถพิจารณาจากการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

ลักษณะของแผนที่ดี

1. แผนควรจะมีลักษณะชี้เฉพาะมากกว่ามีลักษณะกว้างหรือกล่าวทั่ว ๆ ไป เพราะการชี้เฉพาะถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะก่อให้เกิดความชัดเจนหรือโอกาสที่จะเข้าใจผิดหรือนำไปใช้ผิด ๆ นี้น้อยมาก ไม่ต้องตีความกันในลักษณะต่าง ๆ เพราะบางครั้งการตีความนั้นอาจก่อให้เกิดการดำเนินงานที่ผิดทิศทางไปก็ได้

2. แผนควรจะจำแนกความแตกต่างระหว่างสิ่งที่รู้แล้วและที่ยังไม่รู้ให้ชัดเจน เพราะจะทำให้ผู้ใช้แผนคำนึงถึงสิ่งไม่รู้ให้เห็นเด่นชัด เนื่องจากการวางแผนเป็นการคาดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต

3. แผนควรมีการเชื่อมโยงอย่างเป็นเหตุเป็นผลและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ผู้วางแผนจะต้องใช้การคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ฐานะเป็นฐานในการพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

4. แผนจะต้องมีลักษณะยืดหยุ่นและสามารถปรับพัฒนาได้ และจะต้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่สามารถเกิดได้ทุกขณะ

5. แผนจะต้องได้รับการยอมรับจากกระบวนการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการวางแผนนำมาซึ่งความยอมรับความตั้งใจและความร่วมมือเป็นอย่างดีในการนำแผนไปปฏิบัติ

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2536: 115) กล่าวถึง การวางแผนที่มีส่วนทำให้ขีดความสามารถเพิ่มขึ้น มีลักษณะดังนี้

1. ผู้วางแผนมีขีดความสามารถในการวางแผน
2. การวางแผนเป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
3. มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระเบียบวิธี อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ การควบคุมและตรวจสอบของหน่วยงานหรือบุคคลกำหนดไว้ในแผนอย่างชัดเจน
4. แผนมีความยืดหยุ่นสูง เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
5. มีข้อมูลข่าวสารเพียงพอสำหรับการวางแผน
6. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

การปฏิบัติ

ศิริพร พงศ์ศรีวิโรจน์ (2537: 79) ได้สรุปไว้ว่า วิธีการปฏิบัติงานนั้นควรจะมี ความแน่นอนมั่นคงจะเปลี่ยนแปลงก็ต่อเมื่อมีเหตุการณ์กระทบต่อการดำเนินงานเกิดขึ้นเท่านั้น เช่น เกิดวิกฤติการณ์ เกิดเหตุฉุกเฉิน หรือแก้ไขให้เหมาะสมตามสถานการณ์ชั่วคราว จึงอาจกล่าวได้ว่าแม้วิธีการปฏิบัติงาน จะมีความแน่นอนมั่นคง แต่ก็ต้องยืดหยุ่นได้บ้าง เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอย่างไรก็ตาม การที่จะกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้มั่นคงได้ย่อมต้องมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนด้วย

ในการปฏิบัติงานนั้นจำเป็นจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร ซึ่งการติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการทางการจัดการที่จะส่งข่าว และความเข้าใจของบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ (ศิริอร ชันธหัตถ์, 2536: 103)

1. เพื่อให้ข่าวสารและข้อเท็จจริงและความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยดี และเกิดพลังความสามารถของกลุ่มปฏิบัติงาน ด้วยเหตุที่ว่าผู้บริหารจะต้องทำงานให้สำเร็จโดยผลักดันให้ผู้อื่นร่วมกันทำเพื่อให้เกิดผลของงาน

2. ช่วยสร้างทัศนคติที่จำเป็นสำหรับกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ ความร่วมมือและเกิดความพึงพอใจในหน่วยงาน หน่วยงานใดที่มีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี มักจะเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพเพราะทุกคนต้องการมีส่วนร่วมในการรับรู้และยอมรับ

การติดตามตรวจสอบ

นิศา ชูโต (2538: 306) สรุปว่า การติดตาม (Monitoring) เป็นการควบคุมเผื่อระวังดูแลกำกับของฝ่ายจัดการ เพื่อตรวจสอบเป็นระยะ ๆ ว่ามีการปฏิบัติงานจริง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดเป็นไปตามวัตถุประสงค์

อังกาบ กอศรีพร (2531: 15) กล่าวว่า การติดตาม (Monitoring) เป็นการทบทวนอย่างต่อเนื่องหรืออย่างเป็นระยะ และการตรวจตราโดยฝ่ายบริหารทุกระดับที่เกี่ยวกับการดำเนินการกิจกรรมหนึ่ง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่ากิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปตามแผนงานทั้งในแง่ของ Input และ Output และกิจกรรมอื่น ๆ ที่วางแผนไว้

ศิริอร ชันธหัตถ์ (2536: 198) กล่าวว่า หลังจากที่มีการปฏิบัติตามขั้นตอนแล้ว จะต้องตรวจสอบว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

ลักษณะการติดตามตรวจสอบ

โดยทั่วไปจะทำได้ในหลายลักษณะขึ้นอยู่กับปริมาณงาน และลักษณะงานที่จะทำงาน ติดตามตรวจสอบ (ชินวุธ สุนทรสิมา, 2534: 54) กล่าวว่า การติดตามความก้าวหน้าเป็นการติดตามข้อมูลใน 4 ลักษณะ คือ

1. การใช้ทรัพยากรและการดำเนินการใช้ทรัพยากรและการดำเนินการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ตามขั้นตอนนั้นว่าเป็นไปตามโครงการและแผนงานหรือไม่อย่างไร สำเร็จและก้าวหน้าไว้หรือไม่อย่างไร

2. การประสานงานตามจุดสำคัญต่าง ๆ ต้องมีความก้าวหน้าอย่างสอดคล้องสัมพันธ์กันนั้นเป็นไปตามเวลาตามโครงการและแผนงานหรือไม่ ได้มีการประสานงานให้ดำเนินการไปอย่างสอดคล้องหรือไม่
3. ผลที่เกิดขึ้นตามขั้นตอนต่าง ๆ ว่าได้ผลตามที่คาดคิดไว้ในโครงการและแผนงานหรือไม่
4. ปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ มีอยู่ที่ใดบ้าง อย่างไร และได้มีการแก้ไขข้อขัดข้องต่าง ๆ อย่างไร มีสิ่งใดจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วนหรือตามลำดับ

ในการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบ พบว่า มีอยู่ 2 แบบ คือ แบบที่หนึ่งการติดตามตรวจสอบที่บุคคลภายนอกที่เป็นอิสระ ไม่ได้เกี่ยวข้องเป็นผู้ทำการติดตามตรวจสอบหรือแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนั้น ๆ โดยมีการกำหนดมาตรฐานของการตรวจสอบไว้ และแบบที่สองเป็นการติดตามตรวจสอบจากผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ ซึ่งการติดตามตรวจสอบที่เหมาะสมกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คือ การติดตามตรวจสอบจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทำการติดตามตรวจสอบร่วมกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

สรุปว่า ในการที่จะศึกษาเรื่องความสามารถในการจัดการให้สินเชื่อก่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ผู้ศึกษาได้ประยุกต์ใช้หลักการจัดการตามที่ได้ศึกษา มาเทียบกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสินเชื่อก่อองค์กรส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) ในขั้นตอนวางแผนนี้การให้สินเชื่อก่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กล่าวถึงไว้ในพระราชบัญญัติ ข้อบังคับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับการบริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น พัฒนาแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงการสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูลดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การปฏิบัติ (Action) การดำเนินการให้สินเชื่อก่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการการให้สินเชื่อ เช่น การให้กู้ตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่ธนาคารกำหนดจัด หรือเรียกประชุมสมาชิกตามกำหนดหรือได้ตกลงกันจัดทำบัญชี และการจัดสรรดอกเบี้ย ผลตอบแทน จัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของคนในท้องถิ่น รวมไปถึงการติดต่อสื่อสารในการดำเนินงานด้วย ซึ่งก็คือ การประชาสัมพันธ์ และการประสานงานนั่นเอง

3. การตรวจสอบ (Monitoring) ตรวจสอบ กำกับ ดูแล การบริหารจัดการการให้สินเชื่อแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการหาข้อบกพร่อง ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงาน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2528: 28) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพชุมชนและผลกระทบของการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกในเขตชุมชนเมือง พบว่า การให้การศึกษาแก่ประชาชนหรือ การให้การศึกษาแก่ชุมชน (Community Education) เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการเตรียมประชาชน อันหมายถึงการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การให้การศึกษาแก่ชุมชนนั้นจะต้องดำเนินการให้แก่กลุ่มบุคคลทุกกลุ่ม อายุ ทุกเพศ ทุกอาชีพ ซึ่งจะส่งผลดี ดังนี้

1. เป็นการสื่อสารข้อมูลในส่วนที่รัฐจะพัฒนาชุมชนเมืองใหม่ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐกับประชาชน
2. เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดขึ้นในระยะสั้นและระยะยาว
3. เพื่อให้ประชาชนเกิดการตัดสินใจด้วยตนเอง
4. เพื่อให้ประชาชนเกิดการตัดสินใจด้วยตนเองได้
5. ปัญหาต่าง ๆ อันจะเกิดความเข้าใจผิด เนื่องจากขาดการสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชน

6. ลดช่องว่างระหว่างรัฐกับประชาชน
  7. เกิดความรักและหวงแหน และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน
- ประเทือง มนตรี (2536: 2) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กรณีศึกษากลุ่มออมทรัพย์ฯ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จต่อการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ฯ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของสมาชิกและคณะกรรมการ ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านเทคนิค วิธีการบริหารที่ใช้ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

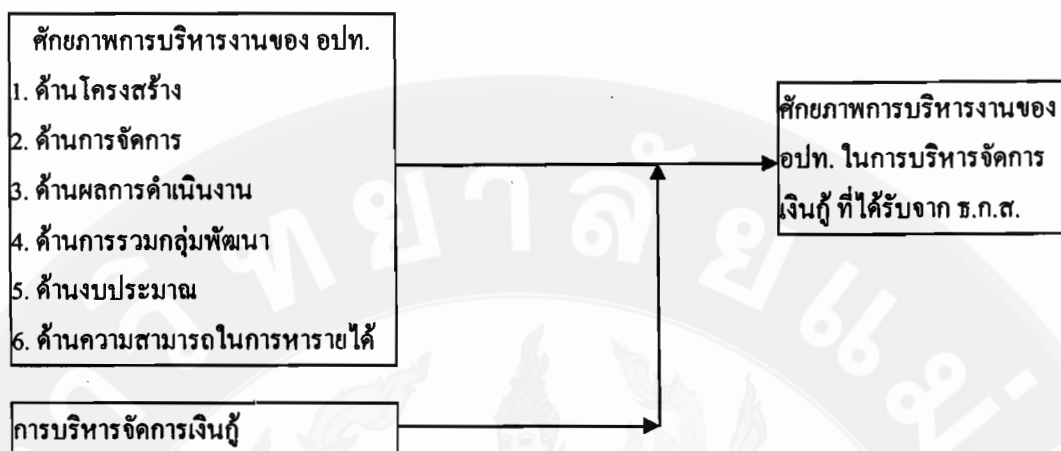
ปรีดา เปี่ยมกุดา (2537: 1) ได้ให้ข้อเสนอแนะจากศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต ไว้ว่า ในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการออมทรัพย์ฯ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะทำให้โครงการ

สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ก็คือ ตัวเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการซึ่งต้องให้ความสนใจ คอยแนะนำให้คำปรึกษาแก่สมาชิกโครงการ และคณะกรรมการให้มีความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิตอย่างแท้จริง

ภาคสรุป

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ทั้งด้านแนวคิดเกี่ยวกับการให้สินเชื่อแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความสามารถในการจัดการ และงานวิจัยที่มีการศึกษานั้น พบว่า ในการบริหารจัดการงบประมาณของ อปท. จะต้องดำเนินนโยบายการคลังให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้ อปท. สามารถบริหารทรัพย์สิน รวมทั้งหนี้สินให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนภายใต้ข้อจำกัดของรายได้ เนื่องจาก รายได้ของ อปท. ส่วนใหญ่มาจาก 3 แหล่ง คือ รายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียม และภาษีในท้องถิ่น รายได้จากการจัดสรรของรัฐบาล และรายได้จากแหล่งเงินกู้ ซึ่งขนาดและปริมาณของรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีในท้องถิ่น ย่อมขึ้นอยู่กับจำนวนและขนาดของธุรกรรมทางเศรษฐกิจในแต่ละท้องถิ่น ฉะนั้น หาก อปท. นำเงินกู้มาลงทุนในการพัฒนาให้เกิดการขยายตัวของธุรกรรมทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมจะส่งผลต่อขนาดและปริมาณของรายได้ซึ่งเป็นฐานของภาษีและรายได้ของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งการที่ อปท. จะสามารถนำเงินที่มีอยู่ไปลงทุนให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ย่อมจะขึ้นอยู่กับศักยภาพของ อปท. ในการดำเนินการกิจในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการทรัพย์สิน และหนี้สินที่ อปท. มีอยู่ ฉะนั้น การที่ อปท. จะสามารถบริหารจัดการหนี้จากการกู้ยืมของ ธ.ก.ส. ได้นั้น ย่อมจะขึ้นอยู่กับศักยภาพในการบริหารจัดการหนี้ของ อปท. เป็นสำคัญ การศึกษาในครั้งนี้ จึงมุ่งประเด็นไปที่ศักยภาพการบริหารจัดการสินเชื่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่ามีการดำเนินการเกี่ยวกับเงินกู้ที่ได้จาก ธ.ก.ส. อย่างไรตามกรอบแนวคิดดังนี้

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการขอสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดำเนินการดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในจังหวัดที่ได้รับเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษครั้งนี้ คือ หน่วยงานของ อปท. ใน 6 จังหวัด คือ จังหวัด เชียงราย ตาก นครราชสีมา น่าน ภูเก็ต และสงขลา ประกอบด้วย อบจ. เทศบาล และ อบต. จำนวนทั้งสิ้น 507 แห่ง ซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการบริหาร อปท. ประกอบด้วย นายก รองนายก และ คณะกรรมการ ของ อปท. จังหวัดเชียงราย จังหวัดตาก นครราชสีมา น่าน ภูเก็ต สงขลา จำนวนทั้งสิ้น 281 ราย จาก 3 กลุ่มคือ อบจ. เทศบาล และ อบต.

กลุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง กระจ่ายในทุกกลุ่ม แล้วทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนแต่ละจังหวัด โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973) กำหนดให้มีค่าความคลาดเคลื่อน 0.10 ตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิด

แทนค่าตามสูตร ได้ดังนี้

$$n = \frac{281}{1 + 281(0.10)^2}$$

$$= \frac{281}{3.81}$$

~ 73.75 ราย โดยจะทำการเก็บกลุ่มตัวอย่าง 74 ราย

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดแล้วจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ให้ได้ตามจำนวนและสัดส่วนที่ต้องการ โดยวิธีแบบบังเอิญ (ตาราง 4)

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของ อบต. ในแต่ละจังหวัด

(หน่วย: คน)

จังหวัด	อบจ.		เทศบาล		อบต.		รวม*	
	N	n	N	n	N	n	N	n
เขียงราย	10	3	14	4	23	6	47	13
ตาก	9	3	15	4	24	7	48	13
นครราชสีมา	8	2	14	4	22	6	44	13
น่าน	8	2	13	4	25	7	46	13
ภูเก็ต	10	3	16	4	24	7	50	14
สงขลา	8	2	14	4	24	7	46	13
รวม	53	15	86	24	142	40	281	79

หมายเหตุ *ไม่นับตำแหน่งซ้ำ

N = จำนวนประชากร, n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (2549: 9 - 24)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาทฤษฎี แนวความคิด เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ชุด คือ แบบสอบถาม สำหรับหน่วยงานคณะกรรมการ และแบบสอบถามสำหรับบุคลากรเจ้าหน้าที่ของ อบต. โดย

แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับหน่วยงาน (คณะกรรมการ) แบบเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท.

ส่วนที่ 2 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ในด้านงบประมาณ และด้านความสามารถในการหารายได้

แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับบุคลากร (เจ้าหน้าที่ของ อปท.) แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษาดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานในหน่วยงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ใน ด้านการจัดการ ด้านผลการดำเนินงาน และด้านการรวมกลุ่มพัฒนา

ส่วนที่ 3 การบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ของ อปท.

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.

การทดสอบแบบสอบถาม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดสิ่งที่ต้องการศึกษาดังนี้

1. ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยจะนำไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณา แนะนำ และปรับปรุงแก้ไข

2. ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยจะได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาไปทดสอบกับกรรมการอปท. ที่มีใช้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน เพื่อความเชื่อถือได้ของความสอดคล้องภายใน โดยการนำผลการทดสอบมาหาค่าสัมประสิทธิ์ α (α Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) (ประคองกรรณสูตร, 2531) มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right]$$

โดย n = จำนวนคำถามในแบบทดสอบ

s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

ซึ่งหากผลการทดสอบ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ α เกินกว่า 0.80 ขึ้นไปจะถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์เชื่อถือได้ จากผลการทดสอบ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านการจัดการ มีค่าสัมประสิทธิ์ $\alpha = 0.9724$ ความคิดเห็น

เกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านผลการดำเนินงาน มีค่าสัมประสิทธิ์ $\alpha = 0.9372$ ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านการรวมกลุ่มพัฒนา มีค่าสัมประสิทธิ์ $\alpha = 0.9542$ และ การบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ของ อปท. มีค่าสัมประสิทธิ์ $\alpha = 0.9570$ ซึ่งสูงกว่า 0.80 ดังนั้นถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์เชื่อถือได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บรวบรวมจากนายก รองนายก และ คณะกรรมการ อปท.
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือเอกสารงานวิจัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการให้สินเชื่อแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ใน การจัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลทางสถิติด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมการวิเคราะห์สถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) โดยจะ ดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท. ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยการวิเคราะห์และนำเสนอในรูปตารางและการพรรณนาประกอบ
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative method) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท. โดยใช้สูตรการคำนวณค่าน้ำหนักเฉลี่ย (weight mean score: WMS) อัตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ของ Likert แบ่งตามระดับความคิดเห็นและศักยภาพการบริหารจัดการ โดยกำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ระดับค่า

คะแนนจากมากไปหาน้อย คือ 5 4 3 2 1 แทนคำตอบระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด ตามลำดับ แล้วนำคะแนนมาคำนวณหาค่าน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย (weight mean score: WMS) ของระดับความคิดเห็นตามแบบของ Likert (อ้างใน Thanupon, 1986) ดังนี้

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{TNR}$$

โดยที่ WMS = ค่าระดับความคิดเห็น

f_1 = จำนวนความถี่ที่ระบุความคิดเห็น/ศักยภาพ ในระดับมากที่สุด

f_2 = จำนวนความถี่ที่ระบุความคิดเห็น/ศักยภาพในระดับมาก

f_3 = จำนวนความถี่ที่ระบุความคิดเห็น/ศักยภาพ ในระดับปานกลาง

f_4 = จำนวนความถี่ที่ระบุความคิดเห็น/ศักยภาพ ในระดับน้อย

f_5 = จำนวนความถี่ที่ระบุความคิดเห็น/ศักยภาพ ในระดับน้อยที่สุด

TNR = จำนวนข้อทั้งหมด

ในการแปลผลตามการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดย (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.50 – 5.00	มีความคิดเห็น/ศักยภาพ ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีความคิดเห็น/ศักยภาพ ในระดับมาก
2.50 – 3.49	มีความคิดเห็น/ศักยภาพ ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีความคิดเห็น/ศักยภาพ ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	มีความคิดเห็น/ศักยภาพ ในระดับน้อยมาก

บทที่ 4

ผลการวิจัย และวิจารณ์

การศึกษาศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการบริหารงานของ อบต. ในการบริหารจัดการเงินกู้ ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อบต. และ การบริหารจัดการเงินกู้ของ อบต. ของบุคลากร อบต.

ส่วนที่ 3 ศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพการบริหารงานของ อบต. และ การบริหารจัดการเงินกู้ของ อบต. ผลการศึกษา มีดังนี้

ข้อมูลทั่วไปขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำการศึกษ จำนวนทั้งสิ้น 18 แห่ง ใน 6 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย ตาก นครราชสีมา น่าน ภูเก็ต และสงขลา แบ่งเป็น อบจ. 6 แห่ง เทศบาล 6 แห่ง และ อบต. 6 แห่ง ซึ่งในจำนวน 18 แห่ง เป็น อบจ. ขนาดใหญ่ 3 แห่ง ขนาดกลาง 3 แห่ง เทศบาล ขนาดใหญ่ 2 แห่ง ขนาดกลาง 1 แห่ง และ ขนาดเล็ก 3 แห่ง อบต. ขนาดใหญ่ 3 แห่ง ขนาดกลาง 3 แห่ง จากตาราง 5 พบว่า

ด้านโครงสร้าง

อบต. มีพื้นที่รับผิดชอบ ระหว่าง 5.4 – 16,407.0 ตารางกิโลเมตร (เฉลี่ย 3,170.35 ตารางกิโลเมตร) โดย อบต. ร้อยละ 50.0 มีพื้นที่รับผิดชอบ ไม่เกิน 50 ตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ 201 ตารางกิโลเมตรขึ้นเป็น คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลือ มีพื้นที่รับผิดชอบระหว่าง 51 – 100 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 16.7

มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ระหว่าง 2,315 – 1,313,003 คน (เฉลี่ย 251,160 คน) แบ่งเป็น เพศชาย 1,070 – 644,475 คน (135,537 คน) เพศหญิง 1,245 – 668,528 คน (เฉลี่ย 115,623 คน) โดย อปท. ร้อยละ 50.0 มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ ไม่เกิน 100,000 คน รองลงมาคือ 400,001 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.2 มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบระหว่าง 100,001 – 200,000 คน และ ระหว่าง 200,001 – 300,000 คน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ที่เหลืออีกร้อยละ 5.6 มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ ระหว่าง 300,001 – 400,000 คน แบ่งเป็น

1. ร้อยละ 55.6 มีประชากรที่เป็นเพศชายไม่เกิน 50,000 คน รองลงมาคือ 200,001 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.8 มีประชากรที่เป็นเพศชายระหว่าง 50,001 – 100,000 คน และ ระหว่าง 150,001 – 200,000 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และ 5.6 ตามลำดับ ส่วนประชากรเพศหญิง อปท.ร้อยละ 44.4

2. มีประชากรที่เป็นเพศหญิง ไม่เกิน 50,000 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาคือ ระหว่าง 50,001 – 100,000 คน และ 200,001 คนขึ้นไป จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ที่เหลืออีกร้อยละ 11.1 มีประชากรที่เป็นเพศหญิงระหว่าง 100,001 – 150,000 คน

มีการแบ่งส่วนงาน 3 – 6 ส่วนงาน (เฉลี่ย 6 ส่วนงาน) โดย อปท. มีการแบ่งส่วนงานเป็น 4 – 6 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาคือ แบ่งส่วนงานเป็น 7 – 9 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 38.9 ที่เหลืออีกร้อยละ 16.7 มีการแบ่งส่วนงานเป็น 1 – 3 ฝ่าย

มีบุคลากรในหน่วยงาน 21 – 340 คน (เฉลี่ย 130 คน) แบ่งเป็นพนักงานประจำ 8 – 156 คน (เฉลี่ย 61 คน) ลูกจ้างประจำ 1 – 51 คน (เฉลี่ย 18 คน) ลูกจ้างชั่วคราว 5 – 167 คน (เฉลี่ย 51 คน) ซึ่งมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา 2 – 85 คน (เฉลี่ย 34 คน) มัธยมศึกษา 9 – 120 คน (เฉลี่ย 40 คน) ปริญญาตรี 8 – 181 คน (เฉลี่ย 62 คน) และ สูงกว่าปริญญาตรี 1 – 31 คน (เฉลี่ย 8 คน) โดยใน อปท. มีจำนวนบุคลากรระหว่าง 1 – 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ มีบุคลากรจำนวน 101 – 150 คน และ 201 คนขึ้นไป จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 22.2 มีบุคลากรในหน่วยงาน จำนวน 151 – 200 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ที่เหลืออีกร้อยละ 5.6 มีบุคลากรในหน่วยงาน 51 – 100 คน ซึ่งเป็น

1. พนักงานประจำ จำนวน 1 - 25 คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ 101 คนขึ้นไป ร้อยละ 27.8 มีพนักงานประจำ จำนวน 26 – 50 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 มีพนักงานประจำ จำนวน 51 – 75 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ที่เหลืออีกร้อยละ 5.6 มีพนักงานประจำ จำนวน 76 – 100 คน

2. ลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีลูกจ้างประจำ จำนวน 1 – 25 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมาคือ 26 – 50 คน และ 51 – 75 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ 5.6 ตามลำดับ

3. บุคลากรที่เป็นลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป อปท. ร้อยละ 50.0 มีบุคลากรที่เป็นลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป จำนวน 1 – 25 คน รองลงมาคือ 26 – 50 คน 101 คนขึ้นไป และ 76 – 100 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2, 16.7 และ 11.1 ตามลำดับ

สำหรับระดับการศึกษาของบุคลากรในหน่วยงาน อปท. นั้น

1. อปท. ร้อยละ 27.8 ไม่มีบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 22.2 มีจำนวน 41 คนขึ้นไป รองลงมา มีจำนวน 11 – 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ที่เหลือมีจำนวนบุคลากร 1 – 10 คน 21 – 30 คน และ 31 – 40 คน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 11.1

2. อปท. มีบุคลากรในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 41 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.2 รองลงมาคือ 21 – 30 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ที่เหลือมีจำนวนบุคลากร 1 – 20 และ 11 – 20 คน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7

3. อปท. มีบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 41 คนขึ้นไป ร้อยละ 50.0 รองลงมาคือ 11 – 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลืออีกร้อยละ 5.6 มีจำนวนเท่ากัน ได้แก่ 1 – 10 คน 21 – 30 คน และ 31 – 40 คน

4. อปท. ร้อยละ 50.0 ไม่มีบุคลากรที่จบสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 33.3 มีบุคลากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 – 10 คน ร้อยละ 11.1 มีบุคลากรจบสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 11.1 ที่เหลือร้อยละ 5.6 มีบุคลากรที่จบสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 31 – 40 คน

ด้านงบประมาณ

อปท. ได้งบประมาณปี 2550 ระหว่าง 12,881,979 - 1,078,654,577 บาท (เฉลี่ย 291,590,377 บาท) แบ่งเป็น เงินอุดหนุนจากรัฐบาล 1,483,900 – 400,000,000 (เฉลี่ย 77,252,390 บาท) ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ 2,895,356 – 518,737,959 (เฉลี่ย 128,114,716 บาท) และ จัดเก็บเอง 517,146 – 372,397,890 (เฉลี่ย 86,223,270 บาท) โดย

อปท. ร้อยละ 44.4 ได้รับงบประมาณปี 2550 ไม่เกิน 100 ล้านบาท รองลงมาคือ เกิน 300 ล้านบาทไม่เกิน 400 ล้านบาท และ เกิน 500 ล้านบาทขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ที่เหลือ ได้รับงบประมาณปี 2550 เกิน 100 ล้านบาทไม่เกิน 200 ล้านบาท และเกิน 200 ล้านบาท ไม่เกิน 300 ล้านบาท เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.6 แบ่งเป็น

1. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล จำนวน ไม่เกิน 20 ล้านบาท และเกิน 100 ล้านบาทขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 38.9 ที่เหลืออีกร้อยละ 11.1 ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เกิน 20 ล้านบาท ไม่เกิน 40 ล้านบาท และ เกิน 40 ล้านบาท ไม่เกิน 60 ล้านบาท เท่ากัน

2. เงินที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ เกิน 100 ล้านบาทขึ้นไป ร้อยละ 38.9 รองลงมาคือ ไม่เกิน 20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.8 เกิน 20 ล้านบาทไม่เกิน 40 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 22.2 และ เกิน 80 ล้านบาท ไม่เกิน 100 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.1

3. เงินที่ อปท. จัดเก็บเอง ร้อยละ 50.0 ไม่เกิน 20 ล้านบาท รองลงมาคือ เกิน 100 ล้านบาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลืออีกร้อยละ 16.7 จัดเก็บเองจำนวนเกิน 60 ล้านบาท ไม่เกิน 80 ล้านบาท

นอกเหนือจากงบประมาณ และรายได้ประจำปี อปท. ร้อยละ 66.7 ยังกู้เงินจากสถาบันการเงินมีปริมาณเงินกู้รวม ไม่เกิน 2 ล้านบาท และ เกิน 5 ล้านบาทไม่เกิน 10 ล้านบาท เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 22.2 รองลงมาคือ มีปริมาณเงินกู้รวม เกิน 15 ล้านบาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.1 ที่เหลืออีกร้อยละ 5.6 มีปริมาณเงินกู้ เกิน 2 ล้านบาทไม่เกิน 5 ล้านบาท และ เกิน 10 ล้านบาทไม่เกิน 15 ล้านบาท เท่ากัน ซึ่งเงินกู้ ยังมีแหล่งที่มาของเงินทุนจากการกู้ยืมหลายแหล่ง ได้แก่ ธ.ก.ส. จำนวน 1,229,880 – 20,000,000 บาท (เฉลี่ย 5,821,646 บาท) ธนาคารพาณิชย์ 7,000,000 – 500,000,000 บาท (เฉลี่ย 253,500,000 บาท) ธนาคารออมสิน 60,000 - 5,400,000 บาท (เฉลี่ย 3,376,666 บาท) อื่น ๆ จำนวน 180,000 - 200,000,000 (เฉลี่ย 100,090,000 บาท) ได้แก่ กองทุนส่งเสริมกิจกรรมเทศบาล และ ธนาคารกรุงไทย โดย

1. จาก ธ.ก.ส. ซึ่งมีเพียงร้อยละ 33.3 เท่านั้นที่ขอกู้ โดยร้อยละ 16.7 กู้ไม่เกิน 2 ล้านบาท รองลงมาคือ กู้เกิน 4 ล้านบาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.1 และ ที่เหลือร้อยละ 5.6 กู้เกิน 2 ล้านบาทไม่เกิน 4 ล้านบาทในการกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. อปท. ที่ขอกู้ทั้งหมดกู้เพื่อสร้างสถานานุบาล โดยมีระยะเวลาในการชำระคืน 4 – 10 ปี (เฉลี่ย 5.83 ปี) หรือผ่อนชำระ 48 – 120 งวด (เฉลี่ย 70 งวด) และ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 8 ต่อปี

2. จากธนาคารพาณิชย์ มีเพียงร้อยละ 11.2 เท่านั้นที่ขอกู้ โดยกู้ไม่เกิน 100 ล้านบาท และกู้เกิน 100 ล้านบาทขึ้นไป จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.6

3. จากธนาคารออมสิน มีเพียงร้อยละ 33.3 เท่านั้นที่ขอกู้ โดยร้อยละ 16.7 กู้เกิน 3 ล้านบาทขึ้นไป รองลงมาคือ กู้เกินไม่เกิน 1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.1 ที่เหลือร้อยละ 5.6 กู้เกิน 2 ล้านบาท ไม่เกิน 3 ล้านบาท

4. จากธนาคารกรุงไทย ซึ่งมีเพียงร้อยละ 5.6 เท่านั้นที่ขอกู้ โดยกู้ 180,000 บาท

5. กองทุนส่งเสริมกิจกรรมเทศบาล ซึ่งมีเพียงร้อยละ 5.6 เท่านั้นที่ขอกู้ โดยกู้ 20,000,000 บาท

ตาราง 5 ข้อมูลด้านโครงสร้างและด้านงบประมาณของ อปท.

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ด้านโครงสร้าง			
พื้นที่รับผิดชอบ (ตร.กม.)			
1 - 50	9	50.0	ค่าเฉลี่ย = 3,170
51 - 100	3	16.7	S.D. = 5,397
201 ขึ้นไป	6	33.3	ค่าต่ำสุด = 5.40
			ค่าสูงสุด = 16,407
จำนวนประชากร (คน)			
1 - 100,000	9	50.0	ค่าเฉลี่ย = 251,160
100,001 - 200,000	2	11.1	S.D. = 340,683
200,001 - 300,000	2	11.1	ค่าต่ำสุด = 2,315
300,001 - 400,000	1	5.6	ค่าสูงสุด = 1,313,003
400,001 ขึ้นไป	4	22.2	
ชาย (คน)			
1 - 50,000	10	55.6	ค่าเฉลี่ย = 135,537
50,001 - 100,000	2	11.1	S.D. = 185,255
150,001 - 200,000	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 1,070
200,001 ขึ้นไป	5	27.8	ค่าสูงสุด = 644,475
หญิง (คน)			
1 - 50,000	8	44.4	ค่าเฉลี่ย = 115,623
50,001 - 100,000	4	22.2	S.D. = 161,894
100,001 - 150,000	2	11.1	ค่าต่ำสุด = 1,245
200,001 ขึ้นไป	4	22.2	ค่าสูงสุด = 668,528
บุคลากร (คน)			
1 - 50	6	33.3	ค่าเฉลี่ย = 129
51 - 100	1	5.6	S.D. = 100
101 - 150	4	22.2	ค่าต่ำสุด = 21
151 - 200	3	16.7	ค่าสูงสุด = 340
201 ขึ้นไป	4	22.2	

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
พนักงานประจำ (คน)			
1 - 25	6	33.3	ค่าเฉลี่ย = 61
26 - 50	4	22.2	S.D. = 50.963
51 - 75	2	11.1	ค่าต่ำสุด = 8
76 - 100	1	5.6	ค่าสูงสุด = 156
101 ขึ้นไป	5	27.8	
ลูกจ้างประจำ (คน)			
1 - 25	14	77.8	ค่าเฉลี่ย = 17
26 - 50	3	16.7	S.D. = 16.594
51 - 75	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 1
			ค่าสูงสุด = 51
ลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป (คน)			
1 - 25	9	50.0	ค่าเฉลี่ย = 50
26 - 50	4	22.2	S.D. = 53.407
76 - 100	2	11.1	ค่าต่ำสุด = 5
101 ขึ้นไป	3	16.7	ค่าสูงสุด = 167
การแบ่งส่วนงาน (ฝ่าย)			
1 - 3	3	16.7	ค่าเฉลี่ย = 6
4 - 6	8	44.4	S.D. = 2.218
7 - 9	7	38.9	ค่าต่ำสุด = 3
			ค่าสูงสุด = 9
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (คน)			
ไม่มี	5	27.8	ค่าเฉลี่ย = 33
1 - 10	2	11.1	S.D. = 26.26
11 - 20	3	16.7	ค่าต่ำสุด = 2
21 - 30	2	11.1	ค่าสูงสุด = 85
31 - 40	2	11.1	
41 ขึ้นไป	4	22.2	

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
มัธยมศึกษา (คน)			
1 - 10	3	16.7	ค่าเฉลี่ย = 40
11 - 20	3	16.7	S.D. = 33.622
21 - 30	4	22.2	ค่าต่ำสุด = 9
41 ขึ้นไป	8	44.4	ค่าสูงสุด = 120
ปริญญาตรี (คน)			
1 - 10	1	5.6	ค่าเฉลี่ย = 61
11 - 20	6	33.3	S.D. = 53.781
21 - 30	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 8
31 - 40	1	5.6	ค่าสูงสุด = 181
41 ขึ้นไป	9	50.0	
สูงกว่าปริญญาตรี (คน)			
ไม่มี	9	50.0	ค่าเฉลี่ย = 8
1 - 10	6	33.3	S.D. = 9.774
11 - 20	2	11.1	ค่าต่ำสุด = 1
31 - 40	1	5.6	ค่าสูงสุด = 31
ค่านงบประมาณ			
งบประมาณ 2550 (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 100	8	44.4	ค่าเฉลี่ย = 291,590,377
เกิน 100 ไม่เกิน 200	1	5.6	S.D. = 328,522,718
เกิน 200 ไม่เกิน 300	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 12,881,979
เกิน 300 ไม่เกิน 400	4	22.2	ค่าสูงสุด = 1,078,654,576
เกิน 400 ไม่เกิน 500	-	-	
เกิน 500 ขึ้นไป	4	22.2	
อุดหนุนจากรัฐบาล (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 20	7	38.9	ค่าเฉลี่ย = 77,252,390
เกิน 20 ไม่เกิน 40	2	11.1	S.D. = 101,090,403
เกิน 40 ไม่เกิน 60	2	11.1	ค่าต่ำสุด = 1,483,900
เกิน 60 ไม่เกิน 80	-	-	ค่าสูงสุด = 400,000,000
เกิน 80 ไม่เกิน 100	-	-	
เกิน 100 ขึ้นไป	7	38.9	

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 20	5	27.8	ค่าเฉลี่ย = 128,114,716
เกิน 20 ไม่เกิน 40	4	22.2	S.D. = 164,990,035
เกิน 40 ไม่เกิน 60	-	-	ค่าต่ำสุด = 2,895,356
เกิน 60 ไม่เกิน 80	-	-	ค่าสูงสุด = 518,737,958
เกิน 80 ไม่เกิน 100	2	11.1	
เกิน 100 ขึ้นไป	7	38.9	
อปท. จัดเก็บเอง (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 20	9	50.0	ค่าเฉลี่ย = 86,223,270
เกิน 20 ไม่เกิน 40	-	-	S.D. = 112,889,580
เกิน 40 ไม่เกิน 60	-	-	ค่าต่ำสุด = 517,146
เกิน 60 ไม่เกิน 80	3	16.7	ค่าสูงสุด = 372,397,890
เกิน 80 ไม่เกิน 100	-	-	
เกิน 100 ขึ้นไป	6	33.3	
เงินกู้/แหล่งเงินกู้			
ปริมาณเงินกู้รวม (ล้านบาท)			
ไม่มี	6	33.3	ค่าเฉลี่ย = 63,530,823
ไม่เกิน 2	4	22.2	S.D. = 201,138,504
เกิน 2 ไม่เกิน 5	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 180,000
เกิน 5 ไม่เกิน 10	4	22.2	ค่าสูงสุด = 702,000,000
เกิน 10 ไม่เกิน 15	1	5.6	
เกิน 15 ขึ้นไป	2	11.1	
แหล่งเงินกู้			
ข.ก.ศ* (ล้านบาท)			
ไม่มี	12	66.7	ค่าเฉลี่ย = 5,821,646
ไม่เกิน 2	3	16.7	S.D. = 7,153,365
เกิน 2 ไม่เกิน 4	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 1,229,880
เกิน 4 ขึ้นไป	2	11.1	ค่าสูงสุด = 20,000,000

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ร.พาณิชย์ (ล้านบาท)			
ไม่กู้	16	88.9	ค่าเฉลี่ย = 253,500,000
ไม่เกิน 100	1	5.6	S.D. = 348,603,643
เกิน 100 ขึ้นไป	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 7,000,000
			ค่าสูงสุด = 500,000,000
ร.อมสิน (ล้านบาท)			
ไม่กู้	12	66.7	ค่าเฉลี่ย = 3,376,666
ไม่เกิน 1	2	11.1	S.D. = 2,411,320
เกิน 1 ไม่เกิน 2	-	-	ค่าต่ำสุด = 60,000
เกิน 2 ไม่เกิน 3	1	5.6	ค่าสูงสุด = 5,400,000
เกิน 3 ขึ้นไป	3	16.7	
ร.กรุงเทพ (บาท)			
ไม่กู้	17	94.4	ค่าเฉลี่ย = 180,000
180,000	1	5.6	S.D. = -
			ค่าต่ำสุด = 180,000
			ค่าสูงสุด = 180,000
กองทุนส่งเสริมกิจกรรมเทศบาล (บาท)			
ไม่กู้	17	94.4	ค่าเฉลี่ย = 20,000,000
20,000,000	1	5.6	S.D. = 20,000,000
			ค่าต่ำสุด = 20,000,000
			ค่าสูงสุด = 20,000,000

หมายเหตุ *ระยะเวลาผ่อนชำระเฉลี่ย 5.83 ปี, S.D. = 2.137, สูงสุด 10 ปี, ต่ำสุด 4 ปี

จำนวนงวด เฉลี่ย 70 งวด, S.D. = 25.644, สูงสุด 120 งวด, ต่ำสุด 48 งวด

อัตราดอกเบี้ย เฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี, S.D. = -, สูงสุด 8 ปี, ต่ำสุด 8 ปี

ข้อมูลทั่วไปของ อบจ.

ด้านโครงสร้าง

จากตาราง 6 พบว่า อบจ. มีพื้นที่รับผิดชอบ ระหว่าง 571.0 – 16,407.0 ตารางกิโลเมตร (เฉลี่ย 9,446.92 ตารางกิโลเมตร) โดย อบจ. ร้อยละ 50.0 มีพื้นที่รับผิดชอบ เกิน 10,000 ตารางกิโลเมตรขึ้นไป รองลงมาคือ เกิน 1,000 ตารางกิโลเมตร ไม่เกิน 10,000 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลือ มีพื้นที่รับผิดชอบไม่เกิน 1,000 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 16.7

มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ระหว่าง 295,864 – 1,313,003 คน (เฉลี่ย 616,400 คน) แบ่งเป็น เพศชาย 197,243 – 644,475 คน (346,268 คน) เพศหญิง 98,621 – 668,528 คน (เฉลี่ย 210,132 คน) โดย อบจ. ร้อยละ 66.7 มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ เกิน 400,000 คนขึ้นไป รองลงมาคือ 200,001 – 300,000 คน และ 300,001 – 400,000 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7 แบ่งเป็น

1. ร้อยละ 83.3 มีประชากรที่เป็นเพศชาย จำนวน 200,001 คนขึ้นไป ที่เหลืออีก ร้อยละ 16.7 มีประชากรเพศชาย จำนวน 150,001 – 200,000 คน
2. มีประชากรที่เป็นเพศหญิง จำนวน 200,001 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ จำนวนระหว่าง 50,001 – 100,000 คน และ 100,001 – 150,000 คน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7

มีการแบ่งส่วนงาน 3 – 9 ส่วนงาน (เฉลี่ย 7 ส่วนงาน) โดย อบจ. มีการแบ่งส่วนงานเป็น 7 – 9 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ แบ่งส่วนงานเป็น 1 – 3 ฝ่าย และ 4 – 6 ฝ่าย เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7

มีบุคลากรในหน่วยงาน 76 – 340 คน (เฉลี่ย 163 คน) แบ่งเป็นพนักงานประจำ 45 – 139 คน (เฉลี่ย 83 คน) ลูกจ้างประจำ 11 – 34 คน (เฉลี่ย 22 คน) ลูกจ้างชั่วคราว 20 – 167 คน (เฉลี่ย 58 คน) ซึ่งมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา 15 – 85 คน (เฉลี่ย 35 คน) มัธยมศึกษา 23 – 106 คน (เฉลี่ย 49 คน) ปริญญาตรี 20 – 135 คน (เฉลี่ย 76 คน) และ สูงกว่าปริญญาตรี 7 – 14 คน (เฉลี่ย 9 คน) โดยใน อบจ. มีจำนวนบุคลากรระหว่าง 101 - 150คน และ 151 – 200 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลือ มีจำนวนบุคลากร 51 – 100 คน และ 201 คนขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ซึ่งเป็น

1. พนักงานประจำ จำนวน 51 - 75 และ 101 คนขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลือมีพนักงานประจำ จำนวน 26 – 50 คน และ 76 – 100 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7

2. ลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีลูกจ้างประจำ จำนวน 1 – 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 ที่เหลืออีกร้อยละ 16.7 มีลูกจ้างประจำ จำนวน 26 – 50 คน

3. บุคลากรที่เป็นลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.7 มีบุคลากรที่เป็นลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป จำนวน 26 – 50 คน ที่เหลือมีจำนวน 1 – 25 คน และ 101 คนขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7

สำหรับการศึกษาระดับการศึกษาของบุคลากรในหน่วยงาน อบจ. นั้น

1. อบจ. มีบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 50.0 มีจำนวน 11 – 20 คน รองลงมาคือ มีจำนวน 41 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.3 และมีจำนวนบุคลากร 31 – 40 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

2. อบจ. มีบุคลากรในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 21 - 30 คน กับ 41 คนขึ้นไป จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.0

3. อบจ. มีบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 41 คนขึ้นไป ร้อยละ 50.0 ที่เหลืออีกร้อยละ 16.7 มีจำนวนเท่ากัน ได้แก่ 11 – 20 คน 21 – 30 คน และ 31 – 40 คน

4. อบท. ร้อยละ 50.0 ไม่มีบุคลากรที่จบสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 33.3 มีบุคลากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 – 10 คน ร้อยละ 16.7 มีบุคลากรจบสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 – 20 คน

ด้านงบประมาณ

จากตาราง 6 พบว่า อบจ. ได้งบประมาณปี 2550 ระหว่าง 10,038,9481 - 769,003,051 บาท (เฉลี่ย 417,473,122 บาท) แบ่งเป็น เงินอุดหนุนจากรัฐบาล 41,381,263 – 132,348,034 (เฉลี่ย 95,958,879 บาท) ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ 33,135,742 – 518,737,959 (เฉลี่ย 192,310,014 บาท) และ จัดเก็บเอง 10,974,002 – 353,777,996 (เฉลี่ย 129,204,228 บาท)

อบจ. ร้อยละ 50.0 ได้รับงบประมาณปี 2550 เกิน 300 ล้านบาทไม่เกิน 400 ล้านบาท รองลงมา เกิน 100 ล้านบาทไม่เกิน 200 ล้านบาท และ เกิน 400 ล้านบาทไม่เกิน 500 และเกิน 500 ล้านบาทขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7 แบ่งเป็น

1. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล จำนวน ไม่เกิน 100 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 66.7 และ เกิน 40 ล้านบาทไม่เกิน 60 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.3

2. เงินที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ เกิน 100 ล้านบาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.7 และ เกิน 20 ล้านบาทไม่เกิน 40 ล้านบาท เกิน 80 ล้านบาทไม่เกิน 100 ล้านบาท เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7

3. เงินที่ อปท. จัดเก็บเอง ร้อยละ 66.7 ไม่เกิน 100 ล้านบาท รองลงมาไม่เกิน 20 ล้านบาท เกิน 60 ล้านบาท ไม่เกิน 80 ล้านบาท เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7

นอกเหนือจากงบประมาณ และรายได้ประจำปี อบจ. ร้อยละ 50.0 ไม่กู้เงินจากสถาบันการเงินมีปริมาณเงินกู้รวม ไม่เกิน 2 ล้านบาท เกิน 2 ล้านบาท ไม่เกิน 5 ล้านบาท และ เกิน 5 ล้านบาท ไม่เกิน 10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.7 ซึ่งเงินกู้ ยังมีแหล่งที่มาของเงินทุนจากการกู้ยืมหลายแหล่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน 3,000,000 – 5,400,000 บาท (เฉลี่ย 4,200,000 บาท) และ ธนาคารกรุงไทย 180,000 บาท โดย

1. จากธนาคารออมสิน มีเพียงร้อยละ 66.7 เท่านั้นที่ไม่ขอกู้ โดยร้อยละ 16.7 กู้เกิน 2 ล้านบาทไม่เกิน 4 ล้านบาท และ เกิน 4 ล้านบาทขึ้นไป

2. จากธนาคารกรุงไทย ซึ่งมีเพียงร้อยละ 94.4 เท่านั้นที่ไม่ขอกู้ โดยกู้ 180,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.6

อาจกล่าวได้ว่างบประมาณที่ได้รับจากการจัดสรรจากรัฐบาลไม่เพียงพอ อปจ. ร้อยละ 50.0 จึง ต้องระดมเงินทุนเพิ่มจากภายนอกโดยการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงไทย ซึ่ง อปจ. ที่กู้เงินจากแหล่งภายนอกส่วนใหญ่กู้จากธนาคารออมสิน

ตาราง 6 ข้อมูลด้านโครงสร้างและด้านงบประมาณของ อบจ.

ข้อมูลทั่วไปของ อบจ.	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ด้านโครงสร้าง			
พื้นที่รับผิดชอบ (ตร.กม.)			
ไม่เกิน 1,000	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 9,446
เกิน 1,000 ไม่เกิน 10,000	2	33.3	S.D. = 5,302
เกิน 10,000 ขึ้นไป	3	50.0	ค่าต่ำสุด = 571
			ค่าสูงสุด = 16,407
จำนวนประชากร (คน)			
200,001 - 300,000	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 616,400
300,001 - 400,000	1	16.7	S.D. = 378,969
400,001 ขึ้นไป	4	66.7	ค่าต่ำสุด = 295,864
			ค่าสูงสุด = 1,313,003

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของ อบจ.	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ชาย (คน)			
150,001 - 200,000	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 346,267
200,001 ขึ้นไป	5	83.3	S.D. = 185,677
			ค่าต่ำสุด = 197,243
			ค่าสูงสุด = 644,475
หญิง (คน)			
50,001 - 100,000	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 270,132
100,001 - 150,000	1	16.7	S.D. = 206,882
200,001 ขึ้นไป	4	66.7	ค่าต่ำสุด = 98,621
			ค่าสูงสุด = 668,528
บุคลากร (คน)			
51 - 100	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 163
101 - 150	2	33.3	S.D. = 93.051
151 - 200	2	33.3	ค่าต่ำสุด = 76
201 ขึ้นไป	1	16.7	ค่าสูงสุด = 340
พนักงานประจำ (คน)			
26 - 50	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 83
51 - 75	2	33.3	S.D. = 35.504
76 - 100	1	16.7	ค่าต่ำสุด = 45
101 ขึ้นไป	2	33.3	ค่าสูงสุด = 139
ลูกจ้างประจำ (คน)			
1 - 25	5	83.3	ค่าเฉลี่ย = 22
26 - 50	1	16.7	S.D. = 7.967
			ค่าต่ำสุด = 11
			ค่าสูงสุด = 34
ลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป (คน)			
1 - 25	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 58
26 - 50	4	66.7	S.D. = 54.439
76 - 100	-	-	ค่าต่ำสุด = 20
101 ขึ้นไป	1	16.7	ค่าสูงสุด = 167

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของ อบจ.	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
การแบ่งส่วนงาน			
1 - 3	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 7
4 - 6	1	16.7	S.D. = 2.401
7 - 9	4	66.7	ค่าต่ำสุด = 3
			ค่าสูงสุด = 9
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา(คน)			
11 - 20	3	50.0	ค่าเฉลี่ย = 34
21 - 30	-	-	S.D. = 27.024
31 - 40	1	16.7	ค่าต่ำสุด = 15
41 ขึ้นไป	2	33.3	ค่าสูงสุด = 85
มัธยมศึกษา (คน)			
21 - 30	3	50.0	ค่าเฉลี่ย = 48
41 ขึ้นไป	3	50.0	S.D. = 32.566
			ค่าต่ำสุด = 23
			ค่าสูงสุด = 106
ปริญญาตรี (คน)			
11 - 20	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 76
21 - 30	1	16.7	S.D. = 54.817
31 - 40	1	16.7	ค่าต่ำสุด = 20
41 ขึ้นไป	3	50.0	ค่าสูงสุด = 135
สูงกว่าปริญญาตรี (คน)			
ไม่มี	3	50.0	ค่าเฉลี่ย = 9
1 - 10	2	33.3	S.D. = 4.041
11 - 20	1	16.7	ค่าต่ำสุด = 7
			ค่าสูงสุด = 14

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของ อบจ.	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ด้านงบประมาณ			
งบประมาณ 2550 (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 100	-	-	ค่าเฉลี่ย = 417,473,122
เกิน 100 ไม่เกิน 200	1	16.7	S.D. = 225,671,978
เกิน 200 ไม่เกิน 300	-	-	ค่าต่ำสุด = 100,389,481
เกิน 300 ไม่เกิน 400	3	50.0	ค่าสูงสุด = 769,003,050
เกิน 400 ไม่เกิน 500	1	16.7	
เกิน 500 ขึ้นไป	1	16.7	
อุดหนุนจากรัฐบาล (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 20	-	-	ค่าเฉลี่ย = 95,958,879
เกิน 20 ไม่เกิน 40	-	-	S.D. = 38,670,563
เกิน 40 ไม่เกิน 60	2	33.3	ค่าต่ำสุด = 41,381,263
เกิน 60 ไม่เกิน 80	-	-	ค่าสูงสุด = 132,348,034
เกิน 80 ไม่เกิน 100	-	-	
เกิน 100 ขึ้นไป	4	66.7	
ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 20	-	-	ค่าเฉลี่ย = 192,310,014
เกิน 20 ไม่เกิน 40	1	16.7	S.D. = 170,280,767
เกิน 40 ไม่เกิน 60	-	-	ค่าต่ำสุด = 33,135,742
เกิน 60 ไม่เกิน 80	-	-	ค่าสูงสุด = 518,737,958
เกิน 80 ไม่เกิน 100	1	16.7	
เกิน 100 ขึ้นไป	4	66.7	
อปท. จัดเก็บเอง (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 20	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 129,204,228
เกิน 20 ไม่เกิน 40	-	-	S.D. = 118,388,744
เกิน 40 ไม่เกิน 60	-	-	ค่าต่ำสุด = 10,974,002
เกิน 60 ไม่เกิน 80	1	16.7	ค่าสูงสุด = 353,777,996
เกิน 80 ไม่เกิน 100	-	-	
เกิน 100 ขึ้นไป	4	66.7	

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของ อบจ.	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
เงินกู้/แหล่งเงินกู้			
ปริมาณเงินกู้รวม (ล้านบาท)			
ไม่กู้	3	50.0	ค่าเฉลี่ย = 2,860,000
ไม่เกิน 2	1	16.7	S.D. = 2,612,814
เกิน 2 ไม่เกิน 5	1	16.7	ค่าต่ำสุด = 180,000
เกิน 5 ไม่เกิน 10	1	16.7	ค่าสูงสุด = 5,400,000
แหล่งเงินกู้			
ธ.ออมสิน (ล้านบาท)			
ไม่กู้	4	66.7	ค่าเฉลี่ย = 4,200,000
ไม่เกิน 2	-	-	S.D. = 1,697,056
เกิน 2 ไม่เกิน 4	1	16.7	ค่าต่ำสุด = 3,000,000
เกิน 4 ขึ้นไป	1	16.7	ค่าสูงสุด = 5,400,000
ธ.กรุงไทย			
ไม่กู้	17	94.4	ค่าเฉลี่ย = 180,000
180,000	1	5.6	S.D. = -
			ค่าต่ำสุด = 180,000
			ค่าสูงสุด = 180,000

ข้อมูลทั่วไปของ เทศบาล**ด้านโครงสร้าง**

จากตาราง 7 พบว่า เทศบาล มีพื้นที่รับผิดชอบ ระหว่าง 5.4 – 61.0 ตารางกิโลเมตร (เฉลี่ย 22.07 ตารางกิโลเมตร) โดย เทศบาล ร้อยละ 27.8 มีพื้นที่รับผิดชอบ ระหว่าง 1 – 50 ตารางกิโลเมตร และ ระหว่าง 51-100 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 5.6

มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ระหว่าง 39,242 – 200,083 คน (เฉลี่ย 123,240 คน) แบ่งเป็น เพศชาย 13,407 – 95,173 คน (เฉลี่ย 54,240 คน) เพศหญิง 25,835 – 104,910 คน (69,000 คน) โดย เทศบาล ร้อยละ 16.7 มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ ระหว่าง 1-100,000 คน รองลงมา คือ 100,001 - 200,000 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และ ระหว่าง 200,001 - 300,000 คิดเป็นร้อยละ 5.6 แบ่งเป็น

1. ร้อยละ 22.2 มีประชากรที่เป็นเพศชาย 1 - 50,000 คน และมีประชากรที่เป็นเพศชาย ระหว่าง 50,001 - 100,000 คิดเป็นร้อยละ 11.1

2. มีประชากรที่เป็นเพศหญิง ระหว่าง 50,001 - 100,000 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 รองลงมาคือ 1 - 50,000 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ที่เหลืออีกร้อยละ 5.6 มีประชากรที่เป็นเพศหญิง ระหว่าง 100,001 - 150,000 คน

มีการแบ่งส่วนงาน 6 - 7 ส่วนงาน (เฉลี่ย 7 ส่วนงาน) โดย เทศบาล มีการแบ่งส่วนงานเป็น 4 - 6 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 22.2 และ แบ่งส่วนงานเป็น 7 - 9 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 11.1

มีบุคลากรในหน่วยงาน 40 - 156 คน (เฉลี่ย 201 คน) พนักงานประจำ 40 - 156 คน (เฉลี่ย 90 คน) ลูกจ้างประจำ 9 - 51 คน (เฉลี่ย 28 คน) ลูกจ้างชั่วคราว 13 - 167 คน (เฉลี่ย 83 คน) ซึ่งมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา 30 - 83 คน (เฉลี่ย 44 คน) มัธยมศึกษา 23 - 120 คน (เฉลี่ย 60 คน) ปริญญาตรี 55 - 181 คน (เฉลี่ย 97 คน) และ สูงกว่าปริญญาตรี 12 - 31 คน (เฉลี่ย 22 คน) โดยใน เทศบาล มีจำนวนบุคลากรระหว่าง 201 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16.7 รองลงมาคือ มีบุคลากร จำนวน 101 - 150 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ที่เหลืออีกร้อยละ 5.6 มีบุคลากรในหน่วยงาน 151 - 200 คน ซึ่งเป็น

1. พนักงานประจำ จำนวน 26 - 50 คน กับ 101 คนขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7

2. ลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีลูกจ้างประจำ จำนวน 1 - 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 รองลงมาคือ 26 - 50 คน และ 51 - 75 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และ 5.6 ตามลำดับ

3. บุคลากรที่เป็นลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป อปท. ร้อยละ 11.1 มีบุคลากรที่เป็นลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป จำนวน 1 - 25 คน และ 76 - 100 คน กับ 101 คนขึ้นไป

สำหรับระดับการศึกษาของบุคลากรในหน่วยงาน เทศบาล นั้น

1. เทศบาล ร้อยละ 11.1 มีบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 21 - 30 คน 41 คนขึ้นไป และ ไม่มีบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา และ 31 - 40 คน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.6

2. เทศบาล มีบุคลากรในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 41 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.8 และ 21 - 30 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

3. เทศบาล มีบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 41 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.3

4. เทศบาล ร้อยละ 50.0 ไม่มีบุคลากรที่จบสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 22.2 มีบุคลากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 – 20 คน จำนวน 31 – 40 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.6

ด้านงบประมาณ

เทศบาล ได้งบประมาณปี 2550 ระหว่าง 4,4531,300 – 107,8654,577 บาท (เฉลี่ย 433,355,188 บาท) แบ่งเป็น เงินอุดหนุนจากรัฐบาล 1,483,900 - 400,000,000 (เฉลี่ย 129,303,849 บาท) ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ 23,480,400 – 506,843,292 (เฉลี่ย 183,864,917 บาท) และ จัดเก็บเอง 11,362,107 - 372,397,890 (เฉลี่ย 120,186,421 บาท) โดย

เทศบาล ร้อยละ 33.3 ได้รับงบประมาณปี 2550 ไม่เกิน 100 ล้านบาท เกิน 500 ล้านบาทขึ้นไป และ เกิน 200 ล้านบาท ไม่เกิน 300 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.7 แบ่งเป็น

1. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล จำนวน เกิน 100 ล้านบาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาก็คือ ไม่เกิน 20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลืออีกร้อยละ 16.7 ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เกิน 20 ล้านบาท ไม่เกิน 40 ล้านบาท

2. เงินที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ เกิน 100 ล้านบาทขึ้นไป ร้อยละ 50.0 รองลงมาก็คือ เกิน 20 ล้านบาท ไม่เกิน 40 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.3 และ เกิน 80 ล้านบาท ไม่เกิน 100 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.7

3. เงิน เทศบาล จัดเก็บเอง ร้อยละ 33.3 ไม่เกิน 20 ล้านบาท จัดเก็บเองจำนวนเกิน 60 ล้านบาท ไม่เกิน 80 ล้านบาท และ เกิน 100 ล้านบาทขึ้นไป

นอกเหนือจากงบประมาณ และรายได้ประจำปี เทศบาล ร้อยละ 50.0 กู้เงิน 10 ขึ้นไป รองลงมาก็คือ ไม่เกิน 2 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.3 และ เกิน 4 ล้านบาท ไม่เกิน 6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.7 ซึ่งเงินกู้ ยังมีแหล่งที่มาของเงินทุนจากการกู้ยืมหลายแหล่ง ได้แก่ ธ.ก.ส. จำนวน 1,229,880 – 20,000,000 บาท (เฉลี่ย 5,821,646 บาท) ธนาคารพาณิชย์ 7,000,000 – 500,000,000 บาท (เฉลี่ย 253,500,000 บาท) ธนาคารออมสิน 60,000 บาท และกองทุนส่งเสริมกิจกรรมเทศบาล จำนวน 200,000,000 บาท โดย

จาก ธ.ก.ส. ซึ่งมีเพียงร้อยละ 50.0 เท่านั้นที่ขอกู้ โดยร้อยละ 33.3 กู้เงิน 4 ล้านบาทขึ้นไป และ ที่เหลือร้อยละ 16.7 กู้เงิน 2 ล้านบาทไม่เกิน 4 ล้านบาทในการกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. เทศบาลที่ขอกู้ทั้งหมดกู้เพื่อสร้างสถานานุบาล โดยมีระยะเวลาในการชำระคืน 4 – 10 ปี (เฉลี่ย 5.83 ปี) หรือผ่อนชำระ 48 – 120 งวด (เฉลี่ย 70 งวด) และ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 8 ต่อปี

1. จากธนาคารพาณิชย์ มีเพียงร้อยละ 66.7 เท่านั้นที่ไม่กู้ โดยกู้ไม่เกิน 4 ล้านบาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.3

2. จากธนาคารออมสิน มีเพียงร้อยละ 83.3 เท่านั้นที่ไม่ขอกู้ โดยร้อยละ 16.7 กู้ 60,000 บาท

3. จากกองทุนส่งเสริมกิจกรรมเทศบาล มีเพียงร้อยละ 83.3 เท่านั้นที่ไม่ขอกู้ โดยร้อยละ 16.7 กู้ 200,000,000 บาท

ตาราง 7 ข้อมูลด้านโครงสร้างและด้านงบประมาณของเทศบาล

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ด้านโครงสร้าง			
พื้นที่รับผิดชอบ (ตร.กม.)			
1 - 50	5	27.8	ค่าเฉลี่ย = 22.07
51 - 100	1	5.6	S.D. = 22.568
			ค่าต่ำสุด = 5.4
			ค่าสูงสุด = 61
จำนวนประชากร (คน)			
1 - 100,000	3	16.7	ค่าเฉลี่ย = 123,240
100,001 - 200,000	2	11.1	S.D. = 59,190
200,001 - 300,000	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 39,241
300,001 - 400,000			ค่าสูงสุด = 200,083
400,001 ขึ้นไป			
ชาย (คน)			
1 - 50,000	4	22.2	ค่าเฉลี่ย = 54,239
50,001 - 100,000	2	11.1	S.D. = 29,279
150,001 - 200,000			ค่าต่ำสุด = 13,406
200,001 ขึ้นไป			ค่าสูงสุด = 95,173
หญิง (คน)			
1 - 50,000	2	11.1	ค่าเฉลี่ย = 69,000
50,001 - 100,000	3	16.7	S.D. = 31,854
100,001 - 150,000	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 25,834
200,001 ขึ้นไป			ค่าสูงสุด = 104,910

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
บุคลากร (คน)			
1 - 50	-	-	ค่าเฉลี่ย = 200
51 - 100	-	-	S.D. = 71.032
101 - 150	2	11.1	ค่าต่ำสุด = 149
151 - 200	1	5.6	ค่าสูงสุด = 332
201 ขึ้นไป	3	16.7	
พนักงานประจำ (คน)			
1 - 25	-	-	ค่าเฉลี่ย = 89
26 - 50	3	16.7	S.D. = 55.392
51 - 75	-	-	ค่าต่ำสุด = 40
76 - 100	-	-	ค่าสูงสุด = 156
101 ขึ้นไป	3	16.7	
ลูกจ้างประจำ (คน)			
1 - 25	3	16.7	ค่าเฉลี่ย = 28
26 - 50	2	11.1	S.D. = 21.045
51 - 75	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 9
			ค่าสูงสุด = 51
ลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป (คน)			
1 - 25	2	11.1	ค่าเฉลี่ย = 82
26 - 50	-	-	S.D. = 59.489
76 - 100	2	11.1	ค่าต่ำสุด = 13
101 ขึ้นไป	2	11.1	ค่าสูงสุด = 167
การแบ่งส่วนงาน			
1 - 3	-	-	ค่าเฉลี่ย = 7
4 - 6	4	22.2	S.D. = 1.59
7 - 9	2	11.1	ค่าต่ำสุด = 6
			ค่าสูงสุด = 9

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (คน)			
ไม่มี	1	5.6	ค่าเฉลี่ย = 44
1 - 10	-	-	S.D. = 22.898
11 - 20	-	-	ค่าต่ำสุด = 30
21 - 30	2	11.1	ค่าสูงสุด = 83
31 - 40	1	5.6	
41 ขึ้นไป	2	11.1	
มัธยมศึกษา (คน)			
1 - 10			ค่าเฉลี่ย = 60
11 - 20			S.D. = 35.052
21 - 30	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 23
41 ขึ้นไป	5	27.8	ค่าสูงสุด = 120
ปริญญาตรี (คน)			
1 - 10	-	-	ค่าเฉลี่ย = 96
11 - 20	-	-	S.D. = 46.106
21 - 30	-	-	ค่าต่ำสุด = 55
31 - 40	-	-	ค่าสูงสุด = 181
41 ขึ้นไป	6	33.3	
สูงกว่าปริญญาตรี (คน)			
ไม่มี	4	22.2	ค่าเฉลี่ย = 21
1 - 10	-	-	S.D. = 13.435
11 - 20	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 12
31 - 40	1	5.6	ค่าสูงสุด = 31
ด้านงบประมาณ			
งบประมาณ 2550 (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 100	2	33.3	ค่าเฉลี่ย = 433,355,188
เกิน 100 ไม่เกิน 200	-	-	S.D. = 432,202,625
เกิน 200 ไม่เกิน 300	1	16.7	ค่าต่ำสุด = 44,531,300
เกิน 300 ไม่เกิน 400	1	16.7	ค่าสูงสุด = 1,078,654,576
เกิน 400 ไม่เกิน 500	-	-	
เกิน 500 ขึ้นไป	2	33.3	

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
อุดหนุนจากรัฐบาล (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 20	2	33.3	ค่าเฉลี่ย = 129,303,849
เกิน 20 ไม่เกิน 40	1	16.7	S.D. = 153,355,534
เกิน 40 ไม่เกิน 60	-	-	ค่าต่ำสุด = 1,483,900
เกิน 60 ไม่เกิน 80	-	-	ค่าสูงสุด = 400,000,000
เกิน 80 ไม่เกิน 100	-	-	
เกิน 100 ขึ้นไป	3	50.0	
ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 20	-	-	ค่าเฉลี่ย = 183,864,917
เกิน 20 ไม่เกิน 40	2	33.3	S.D. = 193,834,756
เกิน 40 ไม่เกิน 60	-	-	ค่าต่ำสุด = 23,480,400
เกิน 60 ไม่เกิน 80	-	-	ค่าสูงสุด = 506,843,291
เกิน 80 ไม่เกิน 100	1	16.7	
เกิน 100 ขึ้นไป	3	50.0	
อปท. จัดเก็บเอง (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 20	2	33.3	ค่าเฉลี่ย = 120,186,421
เกิน 20 ไม่เกิน 40	-	-	S.D. = 136,214,306
เกิน 40 ไม่เกิน 60	-	-	ค่าต่ำสุด = 11,362,107
เกิน 60 ไม่เกิน 80	2	33.3	ค่าสูงสุด = 372,397,890
เกิน 80 ไม่เกิน 100	-	-	
เกิน 100 ขึ้นไป	2	33.3	
เงินกู้/แหล่งเงินกู้			
ปริมาณเงินกู้รวม (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 2	2	33.3	ค่าเฉลี่ย = 123,664,980.00
เกิน 2 ไม่เกิน 4	-	-	S.D. = 283,408,535
เกิน 4 ไม่เกิน 6	1	16.7	ค่าต่ำสุด = 1,289,880.00
เกิน 6 ไม่เกิน 8	-	-	ค่าสูงสุด = 702,000,000.00
เกิน 8 ไม่เกิน 10	-	-	
เกิน 10 ขึ้นไป	3	50.0	

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
แหล่งเงินทุน			
ร.ก.ส* (ด้านบาท)			
ไม่เกิน 2	3	50.0	ค่าเฉลี่ย = 5,821,646
เกิน 2 ไม่เกิน 4	1	16.7	S.D. = 7,153,365
เกิน 4 ขึ้นไป	2	33.3	ค่าต่ำสุด = 1,229,880
			ค่าสูงสุด = 20,000,000
ร.พาณิชย์ (ด้านบาท)			
ไม่กู้	4	66.7	ค่าเฉลี่ย = 253,500,000
ไม่เกิน 2	-	-	S.D. = 348,603,643
เกิน 2 ไม่เกิน 4	-	-	ค่าต่ำสุด = 7,000,000
เกิน 4 ขึ้นไป	2	33.3	ค่าสูงสุด = 500,000,000
ร.ออมสิน (บาท)			
ไม่กู้	5	83.3	ค่าเฉลี่ย = 60,000
60,000	1	16.7	S.D. = -
			ค่าต่ำสุด = 60,000
			ค่าสูงสุด = 60,000
กองทุนส่งเสริมกิจกรรมเทศบาล (บาท)			
ไม่กู้	5	83.3	ค่าเฉลี่ย = 200,000,000
200,000,000	1	16.7	S.D. = -
			ค่าต่ำสุด = 200,000,000
			ค่าสูงสุด = 200,000,000

หมายเหตุ *ระยะเวลาผ่อนชำระเฉลี่ย 5.83 ปี, S.D. = 2.137, สูงสุด 10 ปี, ต่ำสุด 4 ปี

จำนวนงวด เฉลี่ย 70 งวด, S.D. = 25.644, สูงสุด 120 งวด, ต่ำสุด 48 งวด

อัตราดอกเบี้ย เฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี, S.D. = -, สูงสุด 8 ปี, ต่ำสุด 8 ปี

ข้อมูลทั่วไปของ อบต.

ด้านโครงสร้าง

จากตาราง 8 พบว่า อบต. มีพื้นที่รับผิดชอบ ระหว่าง 29.0 – 58.0 ตารางกิโลเมตร (เฉลี่ย 42.0 ตารางกิโลเมตร) โดย อบต. ร้อยละ 22.2 มีพื้นที่รับผิดชอบ 1 – 50 ตารางกิโลเมตร และ 51 – 100 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 11.1

มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ระหว่าง 2,315 – 41,683 คน (เฉลี่ย 13,842 คน) แบ่งเป็น เพศชาย 1,070 – 16,673 คน (เฉลี่ย 6,104 คน) เพศหญิง 1,245 – 25,010 คน (เฉลี่ย 7,738 คน) โดย อบต. ร้อยละ 33.3 มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ 1 - 100,000 คน แบ่งเป็น

1. ร้อยละ 33.3 มีประชากรที่เป็นเพศชาย 1 - 50,000 คน
2. ร้อยละ 33.3 มีประชากรที่เป็นเพศหญิง 1 - 50,000 คน

มีการแบ่งส่วนงาน 4 – 8 ส่วนงาน (เฉลี่ย 2 ส่วนงาน) โดย อบต. มีการแบ่งส่วนงานเป็น 4 – 6 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 16.7 แบ่งส่วนงานเป็น 1 – 3 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 11.1 และ แบ่งส่วนงานเป็น 7 – 9 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 5.6

มีบุคลากรในหน่วยงาน 21 – 32 คน (เฉลี่ย 26 คน) แบ่งเป็นพนักงานประจำ 8 – 16 คน (เฉลี่ย 12 คน) ลูกจ้างประจำ 1 – 4 คน (เฉลี่ย 3 คน) ลูกจ้างชั่วคราว 5 – 15 คน (เฉลี่ย 11 คน) ซึ่งมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา 2 – 3 คน (เฉลี่ย 3 คน) มัธยมศึกษา 9 – 18 คน (เฉลี่ย 12 คน) ปริญญาตรี 8 – 14 คน (เฉลี่ย 12 คน) และ สูงกว่าปริญญาตรี 1 – 2 คน (เฉลี่ย 1 คน) โดยใน อบต. มีจำนวนบุคลากรระหว่าง 1 – 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ซึ่งเป็น

1. พนักงานประจำ จำนวน 1 - 25 คิดเป็นร้อยละ 33.3
2. ลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีลูกจ้างประจำ จำนวน 1 – 25 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3
3. บุคลากรที่เป็นลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป อบต. ร้อยละ 33.3 มีบุคลากรที่เป็นลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป จำนวน 1 – 25 คน

สำหรับระดับการศึกษาของบุคลากรในหน่วยงาน อบต. นั้น

1. อบต. ร้อยละ 22.2 ไม่มีบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 11.1 มีจำนวน 1-10 คน
2. อบต. มีบุคลากรในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 – 10 คน และ คัด 11 – 20 คน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7
3. อบต. มีบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 11-20 คน ร้อยละ 27.8 และ 1 – 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

4. อบต. ร้อยละ 22.2 มีบุคลากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 – 10 คน ร้อยละ 11.1 ไม่มีบุคลากรจบสูงกว่าปริญญาตรี

ด้านงบประมาณ

อบต. ได้งบประมาณปี 2550 ระหว่าง 12,881,979 – 42,784,643 บาท (เฉลี่ย 23,942,822 บาท) แบ่งเป็น เงินอุดหนุนจากรัฐบาล 1,483,919 - 20,992,307 (เฉลี่ย 6,494,443 บาท) ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ 2895,356 – 21,462,134 (เฉลี่ย 8,169,218 บาท) และ จัดเก็บเอง 517,146 - 19,838,590 (เฉลี่ย 9,279,160 บาท) โดย

1. อบต. ร้อยละ 50.0 ได้รับงบประมาณปี 2550 เกิน 10 ล้านบาท ไม่เกิน 20 ล้านบาท และ เกิน 20 ล้านบาท ไม่เกิน 30 ล้านบาท เกิน 30 ล้านบาท ไม่เกิน 40 ล้านบาท และ เกิน 40 ขึ้นไปเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7

2. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล จำนวน เกิน 1 ล้านบาท ไม่เกิน 2 ล้านบาท และ เกิน 3 ล้านบาท ไม่เกิน 4 และ เกิน 5 ขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.3

3. เงินที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ เกิน 5 ล้านบาท ขึ้นไป ร้อยละ 66.7 และ เกิน 2 ล้านบาท ไม่เกิน 3 คิดเป็นร้อยละ 33.3

4. เงินที่ อบต. จัดเก็บเอง ร้อยละ 50.0 เกิน 5 ล้านบาท ไม่เกิน 10 ล้านบาท รองลงมาคือ เกิน 15 ล้านบาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลืออีกร้อยละ 16.7 จัดเก็บเองจำนวน ไม่เกิน 5 ล้านบาท

นอกเหนือจากงบประมาณ และรายได้ประจำปี อบต. ร้อยละ 50.0 ไม่กู้เงินจากสถาบันการเงินมีปริมาณเงินกู้รวม รองลงมาคือมีปริมาณเงินกู้ เกิน 4 ล้านบาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลืออีกร้อยละ 16.7 มีปริมาณเงินกู้ ไม่เกิน 2 ล้านบาท ยังมีแหล่งที่มาของเงินทุนจากการกู้ยืมธนาคารออมสิน จำนวน 1,000,000 – 5,400,000 บาท (เฉลี่ย 3,933,333 บาท) โดย กู้ยืมจากธนาคารออมสิน มีเพียงร้อยละ 50.0 เท่านั้นที่ไม่ขอกู้ โดยร้อยละ 33.3 กู้เกิน 4 ล้านบาท ขึ้นไป และ ไม่กู้ 1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตาราง 8 ข้อมูลด้านโครงสร้างและด้านงบประมาณของ อบต.

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ด้านโครงสร้าง			
พื้นที่รับผิดชอบ (ตร.กม.)			
1 - 50	4	22.2	ค่าเฉลี่ย = 42
51 - 100	2	11.1	S.D. = 12.1
201 ขึ้นไป			ค่าต่ำสุด = 29
			ค่าสูงสุด = 58
จำนวนประชากร (คน)			
1 - 100,000	6	33.3	ค่าเฉลี่ย = 13,841
100,001 - 200,000	-	-	S.D. = 14,135
200,001 - 300,000	-	-	ค่าต่ำสุด = 2,315
300,001 - 400,000	-	-	ค่าสูงสุด = 41,683
400,001 ขึ้นไป	-	-	
ชาย (คน)			
1 - 50,000	6	33.3	ค่าเฉลี่ย = 6,103
50,001 - 100,000	-	-	S.D. = 5,476
150,001 - 200,000	-	-	ค่าต่ำสุด = 1,070
200,001 ขึ้นไป	-	-	ค่าสูงสุด = 16,673
หญิง (คน)			
1 - 50,000	6	33.3	ค่าเฉลี่ย = 7,737
50,001 - 100,000	-	-	S.D. = 8,679
100,001 - 150,000	-	-	ค่าต่ำสุด = 1,245
200,001 ขึ้นไป	-	-	ค่าสูงสุด = 25,010
บุคลากร (คน)			
1 - 50	6	33.3	ค่าเฉลี่ย = 25
51 - 100	-	-	S.D. = 3.937
101 - 150	-	-	ค่าต่ำสุด = 21
151 - 200	-	-	ค่าสูงสุด = 32
201 ขึ้นไป	-	-	

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
พนักงานประจำ (คน)			
1 - 25	6	33.3	ค่าเฉลี่ย = 11
26 - 50	-	-	S.D. = 2.944
51 - 75	-	-	ค่าต่ำสุด = 8
76 - 100	-	-	ค่าสูงสุด = 16
101 ขึ้นไป	-	-	
ลูกจ้างประจำ (คน)			
1 - 25	6	33.3	ค่าเฉลี่ย = 2
26 - 50	-	-	S.D. = 1.211
51 - 75	-	-	ค่าต่ำสุด = 1
	-	-	ค่าสูงสุด = 4
ลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป (คน)			
1 - 25	6	33.3	ค่าเฉลี่ย = 11
26 - 50	-	-	S.D. = 4.119
76 - 100	-	-	ค่าต่ำสุด = 5
101 ขึ้นไป	-	-	ค่าสูงสุด = 15
การแบ่งส่วนงาน (คน)			
1 - 3	2	11.1	ค่าเฉลี่ย = 1.966
4 - 6	3	16.7	S.D. = 3
7 - 9	1	5.6	ค่าต่ำสุด = 8
			ค่าสูงสุด = 4
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (คน)			
ไม่มี	4	22.2	ค่าเฉลี่ย = 2
1 - 10	2	11.1	S.D. = 0.707
11 - 20	-	-	ค่าต่ำสุด = 2
21 - 30	-	-	ค่าสูงสุด = 3
31 - 40	-	-	
41 ขึ้นไป	-	-	

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
มัธยมศึกษา (คน)			
1 - 10	3	16.7	ค่าเฉลี่ย = 11
11 - 20	3	16.7	S.D. = 3.601
21 - 30	-	-	ค่าต่ำสุด = 9
41 ขึ้นไป	-	-	ค่าสูงสุด = 18
ปริญญาตรี (คน)			
1 - 10	1	5.6	ค่าเฉลี่ย = 12
11 - 20	5	27.8	S.D. = 2.28
21 - 30	-	-	ค่าต่ำสุด = 8
31 - 40	-	-	ค่าสูงสุด = 14
41 ขึ้นไป	-	-	
สูงกว่าปริญญาตรี (คน)			
ไม่มี	2	11.1	ค่าเฉลี่ย = 1
1 - 10	4	22.2	S.D. = 0.5
11 - 20	-	-	ค่าต่ำสุด = 1
31 - 40	-	-	ค่าสูงสุด = 2
ด้านงบประมาณ			
งบประมาณ 2550 (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 10	-	-	ค่าเฉลี่ย = 23,942,822
เกิน 10 ไม่เกิน 20	3	50.0	S.D. = 11,433,299
เกิน 20 ไม่เกิน 30	1	16.7	ค่าต่ำสุด = 12,881,979
เกิน 30 ไม่เกิน 40	1	16.7	ค่าสูงสุด = 42,784,643
เกิน 40 ขึ้นไป	1	16.7	
อุดหนุนจากรัฐบาล (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 1	-	-	ค่าเฉลี่ย = 6,494,443
เกิน 1 ไม่เกิน 2	2	33.3	S.D. = 7,281,155
เกิน 2 ไม่เกิน 3	-	-	ค่าต่ำสุด = 1,483,919
เกิน 3 ไม่เกิน 4	-	-	ค่าสูงสุด = 20,992,307
เกิน 4 ไม่เกิน 5	2	33.3	
เกิน 5 ขึ้นไป	2	33.3	

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 1	-	-	ค่าเฉลี่ย = 8,169,218
เกิน 1 ไม่เกิน 2	-	-	S.D. = 6,864,059
เกิน 2 ไม่เกิน 3	2	33.3	ค่าต่ำสุด = 2,895,356
เกิน 3 ไม่เกิน 4	-	-	ค่าสูงสุด = 21,462,134
เกิน 4 ไม่เกิน 5	-	-	
เกิน 5 ขึ้นไป	4	66.7	
อปท. จัดเก็บเอง (ล้านบาท)			
ไม่เกิน 5	1	16.7	ค่าเฉลี่ย = 9,279,160
เกิน 5 ไม่เกิน 10	3	50.0	S.D. = 7,352,400
เกิน 10 ไม่เกิน 15	-	-	ค่าต่ำสุด = 517,146
เกิน 15 ขึ้นไป	2	33.3	ค่าสูงสุด = 19,838,590
เงินกู้แหล่งเงินกู้			
ปริมาณเงินกู้รวม (ล้านบาท)			
ไม่กู้	3	50.0	ค่าเฉลี่ย = 3,933,333
ไม่เกิน 2	1	16.7	S.D. = 2,540,341
เกิน 2 ไม่เกิน 4	-	-	ค่าต่ำสุด = 1,000,000
เกิน 4 ขึ้นไป	2	33.3	ค่าสูงสุด = 5,400,000
แหล่งเงินกู้			
ข.ออมสิน (ล้านบาท)			
ไม่กู้	3	50.0	ค่าเฉลี่ย = 3,933,333
ไม่เกิน 2	1	16.7	S.D. = 2,540,341
เกิน 2 ไม่เกิน 4	-	-	ค่าต่ำสุด = 1,000,000
เกิน 4 ขึ้นไป	2	33.3	ค่าสูงสุด = 5,400,000
เกิน 3 ขึ้นไป			

ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท.

ด้านความสามารถในการหารายได้

จากตาราง 9 – 12 พบว่า ในรอบปี 2549 อปท. มีรายได้จากการบริหารงาน จำนวน 81,737 - 645,000,000 บาท (เฉลี่ย 94,747,069 บาท) แบ่งเป็น รายได้จากการเก็บภาษี จำนวน 81,737 - 645,000,000 บาท (เฉลี่ย 73,579,737 บาท) รายได้จากอากร จำนวน 3,320 - 12,275,518 บาท (เฉลี่ย 3,296,145 บาท) รายได้จากค่าธรรมเนียม จำนวน 5,390 - 173,351,218 บาท (เฉลี่ย 20,723,111 บาท) โดย

รายได้จากการเก็บภาษี อปท. ส่วนใหญ่มีรายได้จากการเก็บภาษีประเภท ภาษี โรงเรือนและที่ดินเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 18.8) ประเภทภาษี บำรุงท้องที่และภาษีป้าย เป็นอันดับ 2 และ 3 (ร้อยละ 10.1) ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือสรรพสามิต เป็นอันดับ 4 (ร้อยละ 4.3)

รายได้จากการเก็บอากร อปท. ส่วนใหญ่มีรายได้จากการเก็บอากรประเภท อากร จากการนำสัตว์ เป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 11.6) ประเภทอากรใบอนุญาตต่าง ๆ เป็นอันดับ 2 (ร้อยละ 5.8) ส่วนอากรผลประโยชน์ เป็นอันดับ 3 (ร้อยละ 1.4)

รายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียม อปท. ส่วนใหญ่มีรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียม ประเภท ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา เป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 21.7) ประเภทค่าธรรมเนียมบริการ สาธารณะ และค่าธรรมเนียมนิติกรรม เป็นอันดับ 2 (ร้อยละ 2.9) ส่วนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ เป็นอันดับ 3 (ร้อยละ 1.4)

ตาราง 9 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านความสามารถในการหารายได้

ข้อมูลศักยภาพการบริหารงาน	ค่าเฉลี่ย
รายได้จากการเก็บภาษี ในรอบปี 2549	73,579,737
รายได้จากอากร ในรอบปี 2549	3,296,145
รายได้จากค่าธรรมเนียม ในรอบปี 2549	20,723,111
รวม	94,747,069

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละจากรายได้จากการเก็บภาษี รายได้จากอากร และรายได้จากค่าธรรมเนียม

ประเภทรายได้	ไม่มีรายได้		มีรายได้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการเก็บภาษี						
ภาษีบำรุงท้องที่			18	100.0	18	100
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน			18	100.0	18	100
ภาษีมูลค่าเพิ่ม/สรรพสามิต	7	38.9	11	61.1	18	100
ภาษีป้าย			18	100.0	18	100
ภาษีอื่น ๆ	12	66.7	6	33.3	18	100
รายได้จากอากร						
อากรจากการฆ่าสัตว์	9	50.0	9	50.0	18	100
อากรใบอนุญาตต่าง ๆ	8	44.4	10	55.6	18	100
อากรผลประโยชน์	15	83.3	3	16.7	18	100
อากรอื่น ๆ	18	100.0			18	100
รายได้จากค่าธรรมเนียม						
ค่าธรรมเนียมบริการสาธารณะ	16	88.9	2	11.1	18	100
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ	16	88.9	2	11.1	18	100
ค่าธรรมเนียมนิติกรรม	16	88.9	2	11.1	18	100
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา	3	16.7	15	83.3	18	100
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ	18	100.0			18	100

รายได้จากการเก็บภาษีทั้งหมดมีรายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้าย คิดเป็นร้อยละ 100.0 มีรายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่ม/สรรพสามิต คิดเป็นร้อยละ 61.1 และมีรายได้จากภาษีอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 33.3 รายได้จากอากรทั้งหมดมีรายได้จากอากรใบอนุญาตต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมาคือ อากรจากการฆ่าสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 50.0 และ อากรผลประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 16.7 รายได้จากค่าธรรมเนียมทั้งหมดมีรายได้จากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา คิดเป็นร้อยละ 83.3 และรายได้จากค่าธรรมเนียมบริการสาธารณะ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิค่าธรรมเนียมนิติกรรม คิดเป็นร้อยละ 11.1

พิจารณารายหน่วยงานของ อบท. จากตาราง 11 - 16 พบว่า

ในรอบปี 2549 อบจ. มีที่มาของแหล่งรายได้ต่าง ๆ ดังนี้

1. รายได้จากการเก็บภาษี 10,404,612 – 227,000,000 บาท (เฉลี่ย 81,964,412 บาท) ได้มาจาก ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย คิดเป็นร้อยละ 100 และ ภาษีมูลค่าเพิ่ม/สรรพสามิต คิดเป็นร้อยละ 83.3

2. มีรายได้จากอากร 312,138 – 12,275,518 (เฉลี่ย 7,118,269 บาท) ได้มาจาก อากรใบอนุญาตต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมา อากรจากการฆ่าสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 50.0 และ อากรผลประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 33.3

3. รายได้จากค่าธรรมเนียม 964,506 – 173,351,218 บาท (เฉลี่ย 36,289,700 บาท) โดย ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาคือ ค่าธรรมเนียมนิติกรรม คิดเป็นร้อยละ 33.3 และ ค่าธรรมเนียมบริการสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 16.7

ด้านความสามารถในการหารายได้ของ อบต. ในรอบปี 2549 อบต. มีที่มาของ แหล่งรายได้ต่าง ๆ ดังนี้

1. รายได้จากการเก็บภาษี 81,737 – 12,895,084 บาท (เฉลี่ย 5,677,593 บาท) ได้มาจาก ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย คิดเป็นร้อยละ 100.0 และ ภาษีมูลค่าเพิ่ม/สรรพสามิต คิดเป็นร้อยละ 66.7 และ ภาษีอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 33.3

2. รายได้จากอากร 3320 – 3,223,771 บาท (เฉลี่ย 833,417 บาท) ได้มาจากอากร ใบอนุญาตต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมา อากรจากการฆ่าสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 50.0 และ อากร ผลประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 16.7

3. รายได้จากค่าธรรมเนียม 5,390 – 3,868,525 บาท (เฉลี่ย 1,870,612 บาท) โดย ส่วนใหญ่มาจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา คิดเป็นร้อยละ 100.0 และ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ คิดเป็นร้อยละ 16.7

ด้านความสามารถในการหารายได้ของเทศบาล ในรอบปี 2549 เทศบาล มีที่มาของแหล่งรายได้ต่าง ๆ ดังนี้

1. รายได้จากการเก็บภาษี 9,974,870 – 645,000,000 บาท (เฉลี่ย 133,097,208 บาท) ได้มาจาก ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาคือ ภาษีอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 66.7 และ ภาษีมูลค่าเพิ่ม/สรรพสามิต คิดเป็นร้อยละ 33.3

2. รายได้จากอากร 328,208 – 905,106 (เฉลี่ย 577,352 บาท) ทั้งหมดได้จาก อากรจากการฆ่าสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 50.0

3. รายได้จากค่าธรรมเนียม 1,688,101 – 89,788,632 บาท (เฉลี่ย 25,651,978 บาท) โดย ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา คิดเป็นร้อยละ 50.0 และ ค่าธรรมเนียมบริการสาธารณะ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตาราง 11 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านความสามารถในการหารายได้

ข้อมูลศักยภาพการบริหารงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
รายได้จากการเก็บภาษี ในรอบปี 2549				
อบจ.	81,964,412	95,724,534.690	10,404,612	227,000,000
เทศบาล	133,097,208	253,387,168.681	9,974,870	645,000,000
อบต.	5,677,593	4,768,945.527	81,737	12,895,084
รายได้จากอากร ในรอบปี 2549				
อบจ.	7,118,269	4,687,115.590	312,138	12,275,518
เทศบาล	577,352	296,373.611	328,208	905,106
อบต.	833,417	1,205,460.412	3,320	3,223,771
รายได้จากค่าธรรมเนียม ในรอบปี 2549				
อบจ.	36,289,700	67,621,925.332	964,506	173,351,218
เทศบาล	25,651,978	42,839,582.641	1,688,101	89,788,632
อบต.	1,870,612	1,796,992.425	5,390	3,868,525

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของรายได้จากการเก็บภาษีจำแนกตาม อปท.

อปท.	ไม่มีรายได้		มีรายได้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อบจ.						
ภาษีบำรุงท้องที่			6	100.0	6	100
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน			6	100.0	6	100
ภาษีมูลค่าเพิ่ม/สรรพสามิต	1	16.7	5	83.3	6	100
ภาษีป้าย			6	100.0	6	100
ภาษีอื่นๆ	6	100.0			6	100

ตาราง 12 (ต่อ)

อปท.	ไม่มีรายได้		มีรายได้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อบค.						
ภาษีบำรุงท้องที่			6	100.0	6	100
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน			6	100.0	6	100
ภาษีมูลค่าเพิ่ม/สรรพสามิต	2	33.3	4	66.7	6	100
ภาษีป้าย			6	100.0	6	100
ภาษีอื่น ๆ	4	66.7	2	33.3	6	100
เทศบาล						
ภาษีบำรุงท้องที่			6	100.0	6	100
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน			6	100.0	6	100
ภาษีมูลค่าเพิ่ม/สรรพสามิต	4	66.7	2	33.3	6	100
ภาษีป้าย			6	100.0	6	100
ภาษีอื่น ๆ	2	33.3	4	66.7	6	100

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของรายได้จากการอากรจำแนกตาม อปท.

อปท.	ไม่มีรายได้		มีรายได้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อบจ.						
อากรจากการฆ่าสัตว์	3	50.0	3	50.0	6	100
อากรใบอนุญาตต่าง ๆ	1	16.7	5	83.3	6	100
อากรผลประโยชน์	4	66.7	2	33.3	6	100
อากรอื่น ๆ	6	100.0			6	100
อบค.						
อากรจากการฆ่าสัตว์	3	50.0	3	50.0	6	100
อากรใบอนุญาตต่าง ๆ	1	16.7	5	83.3	6	100
อากรผลประโยชน์	5	83.3	1	16.7	6	100
อากรอื่น ๆ	6	100.0			6	100

ตาราง 13 (ต่อ)

อปท.	ไม่มีรายได้		มีรายได้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เทศบาล						
อาการจากการฆ่าสัตว์	3	50.0	3	50.0	6	100
อาการใบอนุญาตต่าง ๆ	6	100.0			6	100
อาการผลประโยชน์	6	100.0			6	100
อาการอื่น ๆ	6	100.0			6	100

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของรายได้จากค่าธรรมเนียมจำแนกตาม อปท.

อปท.	ไม่มีรายได้		มีรายได้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อบจ.						
ค่าธรรมเนียมบริการสาธารณะ	5	83.3	1	16.7	6	100
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ	6	100.0			6	100
ค่าธรรมเนียมนิติกรรม	4	66.7	2	33.3	6	100
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา			6	100.0	6	100
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ	6	100.0			6	100
อบต.						
ค่าธรรมเนียมบริการสาธารณะ	6	100.0			6	100
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ	5	83.3	1	16.7	6	100
ค่าธรรมเนียมนิติกรรม	6	100.0			6	100
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา			6	100.0	6	100
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ	6	100.0			6	100

ตาราง 14 (ต่อ)

อปท.	ไม่มีรายได้		มีรายได้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เทศบาล						
ค่าธรรมเนียมบริการสาธารณะ	5	83.3	1	16.7	6	100
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ	5	83.3	1	16.7	6	100
ค่าธรรมเนียมนิติกรรม	6	100.0			6	100
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา	3	50.0	3	50.0	6	100
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ	6	100.0			6	100

ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกู้ ธ.ก.ส.

จากตาราง 15 พบว่า หน่วยงาน อปท. ส่วนใหญ่ คาดว่า หาก อปท. ได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. จะสามารถชำระหนี้จากรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ รายได้จากการทำโครงการจากเงินกู้ ธ.ก.ส. งบประมาณประจำปี และงบอุดหนุน โดย อปท. ร้อยละ 88.9 เห็นว่ารายได้หลักที่จะชำระหนี้คืนให้แก่ ธ.ก.ส. มาจากโครงการเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ร้อยละ 66.7 มาจากงบประมาณประจำปี และร้อยละ 55.6 จากงบอุดหนุน หากพิจารณาตามหน่วยงานของ อปท.

อบจ. คาดว่า หากหน่วยงานได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. จะสามารถชำระหนี้จากรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ รายได้จากการทำโครงการจากเงินกู้ ธ.ก.ส. งบประมาณประจำปี และงบอุดหนุน โดยทั้งหมดเห็นว่ารายได้หลักที่จะชำระหนี้คืนให้แก่ ธ.ก.ส. มาจากโครงการเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ร้อยละ 50.0 มาจากงบอุดหนุน และร้อยละ 16.7 จากงบประมาณประจำปี

เทศบาล ที่ได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. คิดว่าหน่วยงานสามารถชำระหนี้จากรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ รายได้จากการทำโครงการจากเงินกู้ ธ.ก.ส. งบประมาณประจำปี และงบอุดหนุน โดยทั้งหมดเห็นว่ารายได้หลักที่จะชำระหนี้คืนให้แก่ ธ.ก.ส. มาจากโครงการเงินกู้จาก ธ.ก.ส. และจากงบประมาณประจำปี และ ร้อยละ 66.7 มาจากงบอุดหนุน

อบต. คาดว่า หากหน่วยงานได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. จะสามารถชำระหนี้จากรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ รายได้จากการทำโครงการจากเงินกู้ ธ.ก.ส. งบประมาณประจำปี และงบอุดหนุน โดยร้อยละ 83.3 เห็นว่าแหล่งรายได้หลักที่จะชำระหนี้คืนให้แก่ ธ.ก.ส. มาจากงบประมาณประจำปี รองลงมาคือ มาจากแหล่งรายได้จากการทำโครงการ คิดเป็นร้อยละ 66.7 และจากงบอุดหนุน ร้อยละ 50.0

ตาราง 15 แหล่งรายได้ในการชำระหนี้ ธ.ก.ส.

แหล่งรายได้*	อบจ.		อบต.		เทศบาล		อปท.	
	ก	%	ก	%	ก	%	ก	%
รายได้จากการทำโครงการจากเงินกู้ ธ.ก.ส.	6	100.0	4	66.7	6	100.0	16	88.9
งบประมาณประจำปี	1	16.7	5	83.3	6	100.0	12	66.7
งบอุดหนุน	3	50.0	3	50.0	4	66.7	10	55.6

หมายเหตุ *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากข้อมูลพื้นฐานของ อปท. ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกู้ ธ.ก.ส. ของอปท. จะเห็นว่า อปท. ส่วนใหญ่คาดหวังว่ารายได้หลักที่ อปท. แต่ละแห่งจะสามารถชำระหนี้ให้ ธ.ก.ส. มาจากผลตอบแทนจากการลงทุนในโครงการ รองลงมาคือ งบประมาณประจำปี และจากงบอุดหนุน แต่จากการศึกษาพบว่า เทศบาลซึ่งเป็นหน่วยงานใน อปท. ที่ได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการลงทุนโดยการจัดตั้งสถานานูบาล และตลาดสดยังไม่ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน แต่คาดว่าจะได้รับผลตอบแทนเฉลี่ย 113,583.3 บาท ในปีแรกของการลงทุน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.95 ของเงินกู้เฉลี่ย (5,821,646.7 บาท) และจากระยะเวลาการชำระคืนที่ อปท. ต้องชำระหนี้เงินกู้ให้แก่ ธ.ก.ส. เฉลี่ยภายใน 5.83 ปี ซึ่งหมายความว่า หากร้อยละของผลตอบแทนที่ได้รับยังไม่เพิ่มขึ้น อปท. อาจจะไม่สามารถชำระหนี้คืนให้แก่ ธ.ก.ส. ได้ตามกำหนด ฉะนั้น อปท. จำเป็นต้องมีเงินจากแหล่งที่มาของรายได้อื่นเพื่อจัดสรรชำระหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส. ซึ่งได้แก่ งบประมาณประจำปี และเงินอุดหนุน ฉะนั้น ในการบริหารจัดการเงินกู้ อปท. จะต้องมีการวางแผนงบประมาณอย่างเหมาะสม และเพียงพอ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. และ การบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท. ของบุคลากร

ในการศึกษาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. และ
การบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท. ของบุคลากร เป็นการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรของ อปท.
จากหน่วยงานอปท. ทั้ง 18 แห่ง ใน 6 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 79 ราย ผลการศึกษามีดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.4 ที่เหลือเป็นเพศหญิง ร้อยละ 45.6 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาคือ 16 – 30 ปี และ 46 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.8 และ 16.5 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้ว มีอายุ 37.92 ปี สูงสุด 54 ปี และต่ำสุด 24 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 64.6 รองลงมาคือ เป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 32.9 และ เป็นหม้ายหรือหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมาคือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 13.9 ไม่ได้ศึกษา ร้อยละ 8.9 และ จบการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ผู้ตอบแบบสอบถาม ทำงานใน อปท. 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาคือ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.1 ทำงานมาแล้ว 16 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.0 ทำงานมาแล้ว 21 ปีขึ้นไป และ 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.9 และ 7.6 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วทำงานใน อปท. มาแล้ว 9.92 ปี สูงสุด 25 ปี และต่ำสุด 1 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง พนักงานส่วนท้องถิ่นระดับปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 84.8 รองลงมาคือ พนักงานส่วนท้องถิ่นระดับบริหาร และ คณะกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 13.9 และ 1.3 ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งมาแล้ว 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.6 รองลงมาคือ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.5 และปฏิบัติงานมาแล้ว 11 – 15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.8 และ 5.1 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 6.27 ปี สูงสุด 32 ปี และต่ำสุด 1 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้หรือค่าจ้าง จาก อปท. ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาคือ 15,001 – 20,000 บาท และ 20,001 – 25,000 บาท จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 15.2 มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท และ 25,001 บาท ขึ้นไป จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 15.2 และ 1 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ประกอบอาชีพเสริมอื่น คิดเป็นร้อยละ 92.4 มีเพียงร้อยละ 2.6 เท่านั้นที่ประกอบอาชีพอื่น โดยร้อยละ 3.8 ค้าขาย ร้อยละ 2.5 ทำชกอบ

โรค และ ร้อยละ 1.3 ขาดประกันชีวิต โดยมีรายได้ต่อเดือนประมาณ 1 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.3 และ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.3 หรือเฉลี่ยแล้วมีรายได้จากการประกอบอาชีพเสริม 3,416.67 บาท สูงสุด 7,500 บาท และต่ำสุด 2,000 บาท ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้รวมต่อเดือนประมาณ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมาคือ 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.7 มีรายได้ 20,001 – 25,000 บาท จำนวน คิดเป็นร้อยละ 15.2 มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท 25,001 บาท ขึ้นไป และ 1 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.7 11.4 และ 3.8 ตามลำดับ

ตาราง 16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n=79)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
เพศ			
ชาย	43	54.4	
หญิง	36	45.6	
อายุ (ปี)			
16 – 30	18	22.8	$\bar{X} = 37.92$ ปี
31 – 45	48	60.8	S.D. = 7.411 ปี
46 – 60	13	16.5	Min. = 24 ปี
			Max. = 54 ปี
สถานภาพสมรส			
โสด	26	32.9	
สมรส	51	64.6	
หย่า/หม้าย	2	2.5	
ระดับการศึกษา			
ม.ต้น (ม.1 – ม.3)	2	2.5	
ม.ปลาย (ม.4 - ม.6) / ปวช.	2	2.5	
ปวส. /อนุปริญญา	11	13.9	
ปริญญาตรี	57	72.2	
ไม่ได้ศึกษา	7	8.9	

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=79)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ประสบการณ์ในการทำงานใน อปท. (ปี)			
1 – 5	32	40.5	$\bar{X} = 9.92$ ปี
6 – 10	19	24.1	S.D. = 7.552 ปี
11 – 15	6	7.6	Min. = 1 ปี
16 – 20	15	19.0	Max. = 25 ปี
21 ขึ้นไป	7	8.9	
ตำแหน่งปัจจุบันใน อปท.			
คณะกรรมการ	1	1.3	
พนักงานส่วนท้องถิ่นระดับบริหาร	11	13.9	
พนักงานส่วนท้องถิ่นระดับปฏิบัติการ	67	84.8	
ประสบการณ์ในตำแหน่ง (ปี)			
1 – 5	51	64.6	$\bar{X} = 6.27$ ปี
6 – 10	17	21.5	S.D. = 6.522 ปี
11 – 15	3	3.8	Min. = 1 ปี
16 – 20	4	5.1	Max. = 32 ปี
21 ขึ้นไป	4	5.1	
รายได้จาก อปท. ต่อเดือน (บาท)			
1 – 5,000	3	3.8	$\bar{X} = 14,586.84$ บาท
5,001 – 10,000	34	43.0	S.D. = 7,986.506 บาท
10,001 – 15,000	9	11.4	Min. = 3,880 บาท
15,001 – 20,000	12	15.2	Max. = 36,000 บาท
20,001 – 25,000	12	15.2	
25,001 ขึ้นไป	9	11.4	

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=79)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
อาชีพเสริม			
ไม่ประกอบอาชีพอื่น	73	92.4	
ชักอบริด	2	2.5	
ประกันชีวิต	1	1.3	
ค้าขาย	3	3.8	
รายได้จากอาชีพอื่นต่อเดือน (บาท)			
ไม่ประกอบอาชีพอื่น	73	92.4	$\bar{X} = 3,416.67$ บาท
1 – 5,000	5	6.3	S.D. = 2,059.531 บาท
5,001 – 10,000	1	1.3	Min. = 2,000 บาท
			Max. = 7,500 บาท
รายได้รวมต่อเดือน (บาท)			
1 – 5,000	3	3.8	$\bar{X} = 14,846.33$ บาท
5,001 – 10,000	31	39.2	S.D. = 7,995.480 บาท
10,001 – 15,000	10	12.7	Min. = 3,880 บาท
15,001 – 20,000	14	17.7	Max. = 36,000 บาท
20,001 – 25,000	12	15.2	
25,001 ขึ้นไป	9	11.4	

ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของอปท. ด้านการจัดการ

จากตาราง 17 พบว่า โดยภาพรวมบุคลากรของ อปท. ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ว่า อปท. มีการจัดการที่ดี และเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับบัญชาที่บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การวางแผน การควบคุม การจัดการองค์กร และการประสานงาน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านจะเห็นว่า

ด้านการวางแผน

บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกข้อความ แสดงให้เห็นว่า อปท. ให้ความสำคัญกับการจัดการด้านการวางแผน กล่าวคือ อปท. มีบุคลากรรับผิดชอบในการกำหนด

แผนทั้งแผนประจำปี แผนระยะปานกลาง และแผนระยะยาว ซึ่งการแผนดังกล่าวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติ นอกจากนี้ อปท. ก็มีการดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้ พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลแผน และนำผลการประเมินนั้นมาปรับใช้เพื่อปรับปรุงแผนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่เป็นที่น่าสนใจว่า บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางกับข้อความที่ว่า “การดำเนินงานของ อปท. ในการกำหนดแผนการกู้ยืมเงิน หรือแผนสินเชื่อ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการของชุมชน” ซึ่งอาจจะแสดงให้เห็นว่าในการจัดทำโครงการเพื่อขอกู้ยืมเงิน หรือแผนสินเชื่อนั้น อปท. มิได้คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของชุมชนมากนัก หรืออาจจะเป็นไปได้ว่า ในการตั้งวัตถุประสงค์การกู้ยืม อปท. มิได้ทำการสำรวจความต้องการที่แท้จริงของชุมชน จึงทำให้บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางว่า โครงการที่ทำขึ้นนั้นเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของชุมชน หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ อาจจะเป็นไปได้ว่า โครงการเกิดขึ้นจากความต้องการของหน่วยงานมากกว่าความต้องการของชุมชน

ด้านการจัดการองค์กร

บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากเกือบทุกข้อความ แสดงให้เห็นว่า อปท. มีการจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมทั้งการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เหมาะสม มีการแบ่งฝ่ายที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานตามลักษณะงานของหน่วยงาน รวมทั้งโครงสร้างองค์กรยังมีความยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวการณ์เศรษฐกิจและสังคม แต่เป็นที่น่าสนใจว่า บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางกับข้อความที่ว่า “อปท. มีการสรรหาบุคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถเหมาะสมกับแผนเงินกู้ยืมหรือแผนสินเชื่อ” ซึ่งอาจจะแสดงให้เห็นว่าในการดำเนินโครงการลงทุนต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์เงินกู้ หน่วยงานมิได้จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับลักษณะของโครงการลงทุน แต่ให้บุคลากรที่มีอยู่เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งบางครั้งบุคลากรที่รับผิดชอบอาจจะมีทักษะความรู้ความสามารถที่ไม่ตรงกับลักษณะของโครงการที่จะดำเนินการ ฉะนั้นการขาดประสิทธิภาพเฉพาะทางอาจจะทำให้โครงการไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรได้

ด้านการบังคับบัญชา

บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากทุกข้อความ แสดงให้เห็นว่า อปท. มีการสั่งการและการจูงใจให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ระบบการบริหารจัดการของ อปท. อยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใสชัดเจน ทำให้บุคลากรภายใน อปท. มีการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบของตนเองได้เป็นอย่างดี ไม่เกิดการเหลื่อมล้ำหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งมีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพในแต่ละระดับและแต่ละส่วนงาน

ด้านการประสานงาน

ภายใน อปท. บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากทุกข้อความ แสดงให้เห็นว่า การประสานงานภายใน อปท. มีความเหมาะสมโดยทุกฝ่ายมีการประสานงานร่วมกัน และมีการแก้ไขปัญหาร่วมกันทั้งด้านการใช้เงินงบประมาณ นโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนดำเนินการ และงบประมาณ นอกจากนี้ ทุกฝ่ายยังมีการสรุปและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย และแผนกลยุทธ์

ระหว่าง อปท. กับชุมชน บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากทุกข้อความ แสดงให้เห็นว่า การประสานงานระหว่าง อปท. กับ ชุมชน มีความเหมาะสม อปท. มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานกับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การบริหารจัดการ โครงการต่าง ๆ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการต่าง ๆ นอกจากนี้ อปท. ยังมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ

ระหว่าง อปท. กับหน่วยงานภาครัฐ บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากทุกข้อความ แสดงให้เห็นว่า การประสานงานความร่วมมือระหว่าง อปท. กับหน่วยงานภาครัฐมีความเหมาะสม โดยการดำเนินงานต่าง ๆ อปท. มีการประสานงาน ปรีกษา หรือ กับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่มีความรู้ความชำนาญ หรือมีประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในโครงการลงทุนทางการเงิน เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อชุมชน พร้อมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจงข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการลงทุนให้ประชาชนรับทราบ ซึ่งหมายความว่า ในโครงการลงทุนต่าง ๆ ที่ อปท. ดำเนินการถึงแม้ว่า อปท. ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง แต่ก็อาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่มีความรู้ความชำนาญในโครงการนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้โครงการมีความเสี่ยงน้อยลง

เป็นที่น่าสังเกตในความขัดแย้งระหว่างแผนการดำเนินงานในส่วนของโครงการลงทุน ซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยปานกลางว่า โครงการลงทุนต่าง ๆ ชุมชนมิได้เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ในขณะที่บุคลากรเห็นด้วยในระดับมาก ว่า อปท. มีการเปิดโอกาสอย่างมากที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การบริหารจัดการ การติดตาม และประเมินผล อีกทั้ง อปท. ยังมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบ ฉะนั้น ความขัดแย้งดังกล่าว อาจจะหมายความว่า คนในชุมชนยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญหรือไม่สนใจความเคลื่อนไหวของชุมชนที่ตนอยู่มากนัก ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการกิจของแต่ละบุคคล หรือ อาจจะเกิดจากหน่วยงานไม่จริงใจกับการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนได้รับทราบความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่จัดตั้งขึ้นโดยใช้แหล่งเงินกู้ ซึ่งมีภาระดอกเบี้ยที่ อปท.

จะต้องใช้คืนให้แก่แหล่งเงินทุน ฉะนั้น หากโครงการที่ตั้งขึ้นมิได้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่แท้จริงของคนในชุมชนแล้ว ย่อมจะประสบความสำเร็จได้ยาก นอกจากนี้ หากโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อยู่ภายใต้ผลประโยชน์ทับซ้อนของคนบางกลุ่ม ย่อมจะทำให้เกิดผลเสียต่อเจ้าของแหล่งเงินทุน รวมทั้งภาษีของคนในชุมชนเอง

นอกจากนี้ หากพิจารณาด้านการจัดการองค์กร จะเห็นว่า บุคลากรส่วนใหญ่ เห็นด้วยในระดับปานกลางกับความเหมาะสมของบุคลากรในแต่ละโครงการลงทุน แต่เห็นด้วยในระดับมาก ว่า อปท. มีการประสานความร่วมมือ ขอคำปรึกษาจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หรือ มีความชำนาญ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในโครงการลงทุนต่าง ๆ ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ในการดำเนินโครงการลงทุนต่าง ๆ อปท. มีความพร้อมในด้านบุคลากร แม้จะอยู่ในรูปของการขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ตาม ซึ่งการให้คำปรึกษา แนะนำ หรือให้ความรู้ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ต่อ อปท. ย่อมจะทำให้บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้สามารถดำเนินโครงการลงทุนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการควบคุม

บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากถึงมากที่สุดทุกข้อความ แสดงให้เห็นว่า อปท. มีการควบคุมการจัดการที่ดีทั้งในด้านการเงิน การบัญชี การควบคุมภายใน และควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า อปท. มีกระบวนการวัดและประเมินผล การปฏิบัติงาน และการแก้ไขข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ จึงเชื่อมั่นได้ถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของ อปท. ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ การที่ อปท. เล็งเห็นถึงความสำคัญในการปฏิบัติงานด้านบัญชีด้วยความรัดกุม รอบคอบ และเป็นไปตามแผนการเงินที่วางไว้ ก็ยังสามารถทำให้ประสิทธิผลการดำเนินโครงการเงินทุน หรือ สินเชื่อ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านการจัดการ

การจัดการ	ค่าสถิติ		ระดับ
	WMS.	S.D.	
การบังคับบัญชา	3.95	0.724	มาก
อปท. มีการมอบอำนาจการตัดสินใจในการพิจารณา การสั่งการ การ อนุญาต และอนุมัติ ในการบริหารจัดการให้บุคลากรรับผิดชอบอย่าง เหมาะสม	4.01	0.776	มาก
มีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพในแต่ละระดับและแต่ละส่วนงานของ อปท.	3.95	0.876	มาก
มีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรใน อปท. ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันได้	3.92	0.829	มาก
การบังคับบัญชาภายใน อปท. อยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล (ความโปร่งใส)	3.90	0.794	มาก
การวางแผน	3.90	0.681	มาก
อปท. มีการกำหนดและวางแผนการบริหารงาน ทั้งแผนประจำปี แผนระยะ ปานกลาง และแผนระยะยาว	4.20	0.723	มาก
ในการประเมินผลแผนการใช้งบประมาณของ อปท. มีการนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงแผนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.03	0.862	มาก
อปท. มีการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือกำหนดบุคลากรรับผิดชอบการวางแผน แผนการใช้งบประมาณ ประเมินผล และติดตาม	3.91	0.923	มาก
แผนของ อปท. ที่กำหนดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติ	3.89	0.716	มาก
อปท. มีการดำเนินงานตามแผน และมีการติดตามประเมินผลแผนการเงิน งบประมาณเป็นประจำ	3.78	0.943	มาก
ในการกำหนดแผนการกู้ยืมเงิน ร.ก.ส. การดำเนินงานของ อปท. ตั้งอยู่บน พื้นฐานความต้องการของชุมชน	3.59	1.193	มาก
การควบคุม	3.87	0.737	มาก
มีการควบคุมทางบัญชี สำหรับการใช้จ่ายเงินในโครงการต่าง ๆ (การ บันทึกบัญชีรับ-จ่าย เพื่อควบคุมทางการเงิน)	4.13	0.774	มาก
มีการวางระบบควบคุมภายในของ อปท. ของท่าน ตามระเบียบ คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการ ควบคุมภายใน พ.ศ. 2544	4.06	0.822	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

การจัดการ	ค่าสถิติ		ระดับ
	WMS.	S.D.	
มีการควบคุมทางการปฏิบัติให้ตรงตามแผนการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ (มีการบันทึกบัญชีเพื่อให้เกิดการใช้เงินตามแผนของโครงการเงินกู้ ร.ก.ส.)	3.68	1.069	มาก
มีการประเมินประสิทธิภาพผลการดำเนินงานโครงการเงินกู้ ร.ก.ส. เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	3.59	1.068	มาก
การจัดการองค์กร	3.81	0.640	มาก
อปท. มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (มีการแบ่งฝ่ายเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ชัดเจน เช่น ฝ่ายบริหาร และฝ่ายจัดการ เป็นต้น)	4.15	0.681	มาก
ในการจัดโครงสร้าง อปท. มีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบที่ชัดเจน และเหมาะสมในทุกระดับ	4.09	0.683	มาก
การจัดองค์กรสามารถยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวการณ์เศรษฐกิจและสังคม	3.58	0.826	มาก
อปท. มีการสรรหาบุคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถเหมาะสมกับแผนงาน ร.ก.ส.	3.43	1.009	ปานกลาง
ประสานงาน	3.80	0.654	มาก
ประสานงานภายใน	3.91	0.683	มาก
การเชื่อมโยงกันระหว่างงบประมาณ รายได้ และรายจ่าย	3.95	0.815	มาก
มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงาน โดยทุกฝ่ายมีการสรุปผลการปฏิบัติงาน	3.92	0.764	มาก
มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกฝ่ายรับทราบ และเข้าใจในนโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนดำเนินการ และงบประมาณ	3.89	0.847	มาก
ทุกฝ่ายมีการประสานงานร่วมกัน และมีการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ด้านการใช้เงินงบประมาณ	3.86	0.747	มาก
ประสานงานชุมชน	3.78	0.762	มาก
มีการประชุมร่วมกันระหว่างอปท. กับชุมชน ให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ เพื่อให้โครงการสนองตอบความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง	3.96	0.898	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

การจัดการ	ค่าสถิติ		ระดับ
	WMS.	S.D.	
มีการแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ ของ อปท. และเพื่อขอความคิดเห็นในโครงการลงทุนต่าง ๆ	3.91	0.754	มาก
มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ให้ชุมชนรับทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่ต้องลงทุนต่าง ๆ	3.65	0.975	มาก
มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการบริหารโครงการต่าง ๆ ของ อปท. เช่น โครงการลงทุนโรงสี ตลาดกลาง เป็นต้น	3.58	1.057	มาก
ประสานงานภาครัฐ	3.72	0.799	มาก
ในการประชุมชี้แจงถึงโครงการต่าง ๆ อปท. มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าร่วมชี้แจงให้ประชาชนรับทราบ	3.82	0.828	มาก
อปท. มีการปรึกษาหารือ เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ กับอปท. ของท่านที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ (รวมทั้งโครงการเงินลงทุนต่าง ๆ.)	3.61	0.869	มาก
รวม	3.85	0.592	มาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านผลการดำเนินงาน

จากตาราง 18 พบว่า โดยภาพรวมบุคลากรของ อปท. ส่วนใหญ่เห็นว่า อปท. ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานในระดับมาก ที่สามารถจะให้เห็นการใช้งบประมาณและเงินเชื่อเพื่อก่อให้เกิดสาธารณะประโยชน์ในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านแหล่งน้ำ และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ การสร้างบริการสาธารณะประโยชน์เหล่านั้นแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานของ อปท. ดังจะสามารถพิจารณารายละเอียด ในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่า อปท. ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานด้านโครงสร้างพื้นฐานในระดับมากทุกข้อความ ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานถือได้ว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ด้าน หากหน่วยงานไม่สามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เหล่านี้ ความเจริญย่อมจะเกิดขึ้นกับชุมชน และความเป็นอยู่ที่ดีก็จะเกิดขึ้นกับชุมชนได้ยาก ฉะนั้น การที่ อปท. มีการ

พัฒนาปรับปรุงไฟฟ้า หรือมีการพัฒนาการคมนาคมให้มีความสะดวก ก็จะหมายถึง ออซีฟ และ รายได้แก่คนในชุมชน ส่งผลให้ อบท. มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย

ด้านสังคม

บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่า อบท. ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานด้านสังคมในระดับมากทุกข้อความ สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการของ อบท. ที่จะให้ชุมชนเกิดความสามัคคี ประองคอง และดำรงชีพอยู่อย่างมีความสุขภายในชุมชนนั้น รวมทั้งปราศจากปัญหาอาชญากรรม และมิสวัศติการให้แก่คนในชุมชน ทั้งนี้ หากสังคมใดสงบสุขย่อมจะทำให้เกิดความสามัคคีร่วมแรงรวมใจในการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า และเข้มแข็ง

ด้านสาธารณสุข

บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่า อบท. ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานด้านสาธารณสุขในระดับมากทุกข้อความ สะท้อนให้เห็นถึงความเอาใจใส่สุขภาพของประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม ให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข ทั้งนี้ หากพื้นที่ใดการสาธารณสุขไม่ดี ย่อมจะส่งผลทางลบต่อสุขภาพของประชาชน เมื่อสุขภาพกายไม่ดี ก็จะส่งผลให้สุขภาพจิตของประชาชนแย่ตามไปด้วย ซึ่งหากกายและใจไม่มีความสุขแล้ว การดำรงชีวิตก็จะขาดความสุขไปด้วย ส่งผลต่อเศรษฐกิจพื้นฐานภายในชุมชน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่สกัดกั้นความเจริญให้เข้ามาสู่ชุมชนในท้องถิ่น รวมถึงประเทศด้วย

ด้านแหล่งน้ำ

บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่า อบท. ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานด้านแหล่งน้ำในระดับมากทุกข้อความ ซึ่งแหล่งน้ำถือได้ว่าเป็นเส้นเลือดที่สำคัญของชุมชน หากแหล่งน้ำไม่เหมาะสมในการอุปโภคบริโภคชุมชนก็ไม่สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ

ด้านเศรษฐกิจ

บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากทุกข้อความ แสดงให้เห็นว่า อบท. มีการดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน มีการสนับสนุนสินค้าและผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน (หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์) เป็นอย่างดี รวมทั้งมีการจัดจ้ดอบรมให้ความรู้ทางด้านอาชีพ เพื่อให้เกิดกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้เศรษฐกิจภายในชุมชนดีขึ้น ซึ่งผลการดำเนินงานในด้านนี้จะส่งผลต่อรายได้ที่หน่วยงานจะได้รับกลับคืนมาในรูปของภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าอากรต่าง ๆ ฉะนั้น หากหน่วยงานสามารถสร้างอาชีพให้แก่คนในท้องถิ่นมากเท่าใด ย่อมจะทำให้เศรษฐกิจของคนในชุมชนดีขึ้น ส่งผลต่อรายได้ของหน่วยงานที่เพิ่มสูงขึ้น สามารถนำรายได้ส่วนหนึ่งชำระหนี้เงินกู้ได้

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า อบท. มีศักยภาพในการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้าน โครงสร้างพื้นฐานซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้เกิดสังคม และความเจริญในชุมชน นอกจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแล้ว ความร่วมมือร่วมใจของคนในสังคมก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งในการขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจภายในชุมชนให้สามารถดำเนินไปด้วยความมั่นคง อีกทั้งการสาธารณสุข แหล่งน้ำ และเศรษฐกิจก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะต้องผสมผสานให้เกิดความสอดคล้องอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการสร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน รวมถึงหน่วยงานในชุมชนเองด้วย แต่จากระดับผลสำเร็จในแต่ละด้านแม้จะประสบผลสำเร็จในระดับมากเช่นเดียวกัน แต่ผลสำเร็จด้านเศรษฐกิจเป็นผลสำเร็จในอันดับสุดท้ายของการดำเนินงานทั้งหมดของ อบท. ซึ่งอาจจะสะท้อนให้เห็นว่า อบท. ยังขาดทักษะความชำนาญ หรือความรู้ความเข้าใจในการสร้างงาน สร้างอาชีพให้เกิดขึ้นแก่คนในชุมชน อาจจะรวมไปถึงการขาดบุคลากรมีอาชีพในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้สูงขึ้น

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน

การดำเนินงาน	ค่าสถิติ		ระดับ
	WMS.	S.D.	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.28	0.536	มาก
การก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง การคมนาคม (เช่น ปรับปรุงผิวถนน ก่อสร้างสะพานลอย)	4.37	0.581	มาก
การติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ หรือการซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะ	4.19	0.642	มาก
ด้านสังคม	4.13	0.581	มาก
การดำเนินการให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนยากจน คนพิการ และผู้ประสบภัย	4.18	0.712	มาก
การดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน เช่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น	4.15	0.579	มาก
การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต	4.05	0.714	มาก
ด้านสาธารณสุข	4.11	0.547	มาก
ดำเนินการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน	4.23	0.659	มาก
ดำเนินการควบคุมและเฝ้าระวังโรคติดต่อ	3.99	0.742	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

การดำเนินงาน	ค่าสถิติ		ระดับ
	WMS.	S.D.	
ด้านแหล่งน้ำ	3.97	0.826	มาก
การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค เช่น อุดหนุนงบประมาณ ซ่อมแซมประปาหมู่บ้าน	3.97	0.862	มาก
การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	3.96	0.926	มาก
ด้านเศรษฐกิจ	3.95	0.571	มาก
การดำเนินการส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน	4.14	0.674	มาก
การดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน	3.94	0.686	มาก
การดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และให้คำปรึกษาทางด้าน อาชีพ ทั้งในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร	3.86	0.843	มาก
การดำเนินการส่งเสริมงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	3.86	0.711	มาก
รวม	4.09	0.471	มาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อบต. ด้านการรวมกลุ่มพัฒนา

จากตาราง 19 พบว่า โดยภาพรวมบุคลากรของ อบต. ส่วนใหญ่เห็นว่า ในการดำเนินการโครงการลงทุนต่าง ๆ ของ อบต. ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในการพัฒนาชุมชนภายในชุมชนในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ โครงการลงทุนของ อบต. ยังทำให้คนในชุมชนมีความรู้ สามารถรวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพใหม่ ๆ อันเนื่องมาจากโครงการลงทุนของ อบต. อีกทั้งยังก่อให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในชุมชน และเกิดความสามัคคี ฉะนั้น การที่ อบต. มีศักยภาพในการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาชุมชนในเชิงบวก ย่อมจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน เพราะการรวมกลุ่มจะทำให้เกิดความสามัคคี เกิดความเป็นพวกพ้อง และทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หาก อบต. ใด สามารถทำให้คนในชุมชนมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันและในทางสร้างสรรค์ เกิดการร่วมมือร่วมใจ ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรวมกลุ่มในการพัฒนาชุมชน

การรวมกลุ่มในการพัฒนาชุมชน	ค่าสถิติ		ระดับ
	WMS.	S.D.	
การส่งเสริมการค้าวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	3.81	0.752	มาก
การส่งเสริมทักษะ ความรู้ในการประกอบอาชีพ และการยกระดับคุณภาพชีวิต	3.77	0.697	มาก
การสนับสนุนให้คนในชุมชนจัดตั้งกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน	3.73	0.858	มาก
การส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์	3.70	0.790	มาก
การส่งเสริมให้คนในชุมชนจัดตั้งกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับโครงการด้านเศรษฐกิจ	3.65	0.892	มาก
การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว	3.58	0.826	มาก
รวม	3.71	0.712	มาก

จากตาราง 20 พบว่า อปท. มีศักยภาพในการบริหารจัดการองค์กรในระดับมาก ซึ่งหมายความว่า ในการบริหารงาน อปท. มีกระบวนการต่าง ๆ ทั้งด้านการวางแผน การจัดการองค์กร การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน สภาพเศรษฐกิจและสังคมสามารถสนองตอบตามนโยบายเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งศักยภาพในการจัดการของ อปท. ส่งผลให้ อปท. ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านแหล่งน้ำ และด้านสาธารณสุข ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า อปท. เป็นหน่วยงานของรัฐ ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย แม้จะมีอำนาจอิสระในการบริหารงาน มีงบประมาณและรายได้เป็นของตนเอง รวมทั้งคณะผู้บริหารองค์กรมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น ก็สามารถปกครองท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง มีความสามัคคี รักในประชาธิปไตย ซึ่งความสามัคคีและความรักในชุมชนจะก่อให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น ซึ่งพิจารณาจากผลการรวมกลุ่มพัฒนาที่อยู่ในระดับมาก ฉะนั้น การที่ อปท. มีการจัดการที่ดี การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ และเกิดการรวมกลุ่มพัฒนาในชุมชน ย่อมจะทำให้ อปท. สามารถสร้างเศรษฐกิจที่ดีต่อชุมชน เกิดรายได้ และความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งส่งผลต่อรากฐานเศรษฐกิจของประเทศชาติที่มั่นคง

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพในการบริหารจัดการ

ศักยภาพการบริหารจัดการ	ระดับศักยภาพในการบริหารจัดการ		
	WMS.	S.D.	ระดับ
ด้านผลการดำเนินงาน	4.09	0.471	มาก
ด้านการจัดการ	3.85	0.592	มาก
ด้านการรวมกลุ่มในการพัฒนาชุมชน	3.71	0.712	มาก
ศักยภาพรวม	3.88	0.534	มาก

การบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ของ อปท.

ในการศึกษาบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท. ซึ่งเป็นข้อความเชิงบวกในกระบวนการบริหารจัดการเงินกู้ ตั้งแต่ บุคลากร แผนงาน การปฏิบัติงาน การติดตาม และการประเมินผล

จากตาราง 21 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า อปท. มีการบริหารจัดการเงินกู้ที่ดี และเหมาะสมในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประสิทธิภาพในการประสานงานในแต่ละระดับ ทั้งภายในและภายนอก หรือทั้งแนวดิ่ง และแนวราบ แต่การปฏิบัติที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก เป็นอันดับสุดท้าย ก็คือ การประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกฝ่ายรับทราบ และเข้าใจในนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนดำเนินการ งบประมาณ การกู้ยืม และชำระเงินกู้ ซึ่งอาจจะหมายความว่า ในการดำเนินโครงการเงินกู้ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง หรือบุคลากรระดับบริหาร หรือคณะกรรมการ มิได้มีการชี้แจงให้บุคลากรทุกฝ่ายรับทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการลงทุน ซึ่งสาเหตุหนึ่งอาจจะเนื่องจากลักษณะงาน และภาระหน้าที่รับผิดชอบที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่ทั้งนี้ หากพิจารณาในกระบวนการบริหารจัดการเงินกู้ จะเห็นว่า อปท. ให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหารจัดการเงินกู้ ทั้งมีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบในโครงการต่าง ๆ อย่างชัดเจน มีการวางแผนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ มีการประเมินผลแผนอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาปรับแผนให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งในด้านสังคม และเศรษฐกิจ รวมทั้งการปฏิบัติที่โปร่งใส เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเงินกู้ในทุกขั้นตอน

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ของ อปท.

การบริหารจัดการเงินกู้	การบริหารจัดการเงินกู้		
	WMS.	S.D.	ระดับ
มีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพในแต่ละระดับและแต่ละส่วนงานของ อปท. (รวมทั้งการประสานงานของฝ่ายกรรมการเงินกู้ ธ.ก.ส.)	3.65	0.817	มาก
ในการประเมินผลแผนการใช้เงินกู้และชำระคืนเงินกู้ ธ.ก.ส. ของ อปท. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.63	0.737	มาก
มีการควบคุมทางปฏิบัติให้ตรงตามแผนการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ (มีการบันทึกบัญชีเพื่อให้เกิดการใช้เงินตามแผนของโครงการเงินกู้ ธ.ก.ส.)	3.63	0.787	มาก
อปท. มีการดำเนินงานตามแผน และมีการติดตามประเมินผลแผนการใช้เงินกู้เป็นประจำ	3.59	0.760	มาก
มีการแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ ของ อปท. และเพื่อขอความคิดเห็นในโครงการเงินทุนที่ต้องการใช้เงินกู้ ธ.ก.ส.	3.59	0.725	มาก
อปท. มีการปรึกษาหารือ เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ กับ อปท. ของท่านที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ (รวมทั้งโครงการเงินกู้ ธ.ก.ส.)	3.59	0.777	มาก
มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการบริหารโครงการต่าง ๆ ของ อปท. เช่น โครงการเงินกู้ ธ.ก.ส.	3.58	0.727	มาก
การวางระบบการประสานงานเชื่อมโยงกันระหว่างงบประมาณ รายได้ และการกู้ยืม	3.57	0.796	มาก
มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ให้ชุมชนรับทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการเงินกู้ ธ.ก.ส.	3.57	0.763	มาก
อปท. มีการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือกำหนดบุคลากรรับผิดชอบการวางแผนการใช้เงินกู้และชำระคืนเงินกู้ ประเมินผล และติดตาม	3.56	0.729	มาก
ทุกฝ่ายมีการประสานงานร่วมกัน และมีการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ด้านการใช้เงินงบประมาณ เงินกู้ ธ.ก.ส.	3.46	0.694	ปานกลาง
มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกฝ่ายรับทราบ และเข้าใจนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนดำเนินการ งบประมาณ การกู้ยืม และชำระเงินกู้	3.44	0.712	ปานกลาง
รวม	3.59	0.640	มาก

จากตาราง 22 – 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าแหล่งรายได้ที่ใช้สำหรับชำระหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส. มาจากรายได้จากโครงการกู้ยืมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.5 รองลงมาคือ งบประมาณประจำปี คิดเป็นร้อยละ 75.9 และงบอุดหนุน คิดเป็นร้อยละ 54.4 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 79.7 เห็นว่า อปท. สามารถชำระคืนเงินกู้ให้ ธ.ก.ส. ตามระยะเวลาในสัญญาได้ มีเพียงร้อยละ 20.3 เท่านั้นที่เห็นว่า ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ทันตามกำหนด โดยให้เหตุผลว่ารายได้ไม่เพียงพอ ต้องขยายระยะเวลา ร้อยละ 8.8 รองลงมาคือ เศรษฐกิจไม่ดี ร้อยละ 7.6 ภาวะการเมือง และ มีค่าใช้จ่ายมาก การจัดสรรไม่เพียงพอ ร้อยละ 2.5 และ 1.3 ตามลำดับ

ตาราง 22 จำนวนและร้อยละของแหล่งที่มาของรายได้ เพื่อชำระหนี้เงินกู้จาก ธ.ก.ส.

	จำนวน*	ร้อยละ
รายได้จากโครงการกู้ยืม	66	83.5
งบประมาณประจำปี	60	75.9
งบอุดหนุน	43	54.4

หมายเหตุ *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตาราง 23 จำนวนและร้อยละของการจ่ายชำระคืนเงินกู้ ธ.ก.ส. ตามกำหนดระยะเวลาในสัญญา และเหตุผล

ความสามารถในการชำระคืน	จำนวน	ร้อยละ
ได้	63	79.7
ไม่ได้	16	20.3
เหตุผลที่ไม่สามารถชำระคืน*		
รายได้ไม่เพียงพอ ต้องขยายระยะเวลา	7	8.8
เศรษฐกิจไม่ดี	6	7.6
ภาวะการเมือง	2	2.5
มีค่าใช้จ่ายมาก การจัดสรรไม่เพียงพอ	1	1.3

หมายเหตุ *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.

ปัญหาในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.

จากตาราง 24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าสาเหตุที่เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท. เรียงตามลำดับดังนี้

ขาดบุคลากรดูแลรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย เช่น บัญชี การเงิน การบริหาร เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 67.1 รองลงมาคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการบริหารสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 65.8 ไม่มีการกำหนดแผนและกลยุทธ์ในด้านสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 64.6 ไม่มีคณะกรรมการบริหารจัดการสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 60.8 ไม่มีการกำหนดนโยบายในด้านสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 55.7 ไม่มีการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ คิดเป็นร้อยละ 30.4 แผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง คิดเป็นร้อยละ 17.7 ฝ่ายที่เกี่ยวข้องขาดวิสัยทัศน์ในการจัดการเงินกู้ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการใช้เงินกู้ให้เกิดรายได้แก่ อปท. คิดเป็นร้อยละ 16.5 และ ขาดการติดตามประเมินผลการใช้เงินกู้อย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.9

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.

อุปสรรค*	จำนวน	ร้อยละ
ขาดบุคลากรดูแลรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย เช่น บัญชี การเงิน การบริหาร เป็นต้น	53	67.1
ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการบริหารสินเชื่อ	52	65.8
ไม่มีการกำหนดแผนและกลยุทธ์ในด้านสินเชื่อ	51	64.6
ไม่มีคณะกรรมการบริหารจัดการสินเชื่อ	48	60.8
ไม่มีการกำหนดนโยบายในด้านสินเชื่อ	44	55.7
ไม่มีการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้	24	30.4
แผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง	14	17.7
ฝ่ายที่เกี่ยวข้องขาดวิสัยทัศน์ในการจัดการเงินกู้ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการใช้เงินกู้ให้เกิดรายได้แก่ อปท.	13	16.5
ขาดการติดตามประเมินผลการใช้เงินกู้อย่างต่อเนื่อง	11	13.9

หมายเหตุ *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามาเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.

จากตาราง 25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามาให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินกู้ เรียงตามลำดับดังนี้ สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในตำแหน่งงาน เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ที่เหมาะสม ร้อยละ 67.1 แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบ ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความชำนาญในด้านธุรกิจ และด้านการบริหารจัดการสินเชื่อ เพื่อบริหารจัดการเงินกู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนและท้องถิ่น จัดจ้างที่ปรึกษา หรือขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการลงทุน และบริหารจัดการสินเชื่อ จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 59.5 กำหนดนโยบาย แผนและกลยุทธ์ในด้านสินเชื่อ ภายใ้ความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการด้านสินเชื่อ ร้อยละ 54.4 ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนเป็นประจำทุก ๆ 3 หรือ 6 เดือน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหามา หรือปรับปรุงพัฒนาแผนปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ร้อยละ 30.4 และ สร้างระบบติดตามประเมินผลการใช้แผน และเงินกู้ที่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพการบริหารจัดการเงินกู้ เป็นลายลักษณ์อักษร ร้อยละ 11.4

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามาเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามา	จำนวน*	ร้อยละ
สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในตำแหน่งงาน เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ที่เหมาะสม	53	67.1
แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบ ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความชำนาญในด้านธุรกิจ และด้านการบริหารจัดการสินเชื่อ เพื่อบริหารจัดการเงินกู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนและท้องถิ่น	47	59.5
จัดจ้างที่ปรึกษา หรือขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการลงทุน และบริหารจัดการสินเชื่อ	47	59.5
กำหนดนโยบาย แผนและกลยุทธ์ในด้านสินเชื่อ ภายใ้ความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการด้านสินเชื่อ	43	54.4
ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนเป็นประจำทุก ๆ 3 หรือ 6 เดือน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหามา หรือปรับปรุงพัฒนาแผนปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ	24	30.4

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา	จำนวน*	ร้อยละ
สร้างระบบติดตามประเมินผลการใช้แผน และเงินกู้ที่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพการบริหารจัดการเงินกู้ เป็นลายลักษณ์อักษร	9	11.4

หมายเหตุ *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ส่วนที่ 3 ศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

จากข้อมูลในส่วนที่ 1 และ 2 จะเห็นว่า อปท. มีบุคลากรเพียงพอในการปฏิบัติงาน มีงบประมาณในการดำเนินงานเฉลี่ยจำนวน 291,590,377 บาท มีรายได้หลักจากการจัดเก็บภาษีอากร และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ทั้งที่เก็บเอง และส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้เฉลี่ยจำนวน 214,337,987 รองลงมาคือ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เฉลี่ยจำนวน 77,252,390 บาท นอกจากนี้ อปท. ยังมีแหล่งทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ จากการกู้ยืม เช่น ธ.ก.ส. ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน กองทุนส่งเสริมกิจกรรมเทศบาล และ ธนาคารกรุงไทย ในการดำเนินงานของ อปท. พบว่า ในรอบปี 2549 อปท. มีรายได้จากการบริหารงานเฉลี่ยจำนวนเฉลี่ย 94,747,069 บาท ซึ่งเป็น รายได้จากการเก็บภาษี จำนวนเฉลี่ย 73,579,737 บาท รายได้จากอากร จำนวนเฉลี่ย 3,296,145 บาท รายได้จากค่าธรรมเนียม จำนวนเฉลี่ย 20,723,111 บาท

อปท. ส่วนใหญ่คาดว่า จะสามารถมีรายได้เพื่อชำระหนี้จากโครงการลงทุนรวมไปถึงงบประมาณประจำปี และงบอุดหนุน ถึงแม้ว่าในปีแรกโครงการลงทุนจะไม่ได้ผลตอบแทนก็ตาม แต่ในระยะยาวมีความเป็นไปได้ที่ อปท. จะสามารถชำระหนี้ให้แก่ ธ.ก.ส. ได้ นอกจากนี้ จากการสอบถามความคิดเห็นของบุคลากร พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่า อปท. มีศักยภาพในการบริหารงานทั้งมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมทั้งในเรื่องของการบังคับบัญชาที่มีความชัดเจนทั้งในเรื่องของโครงสร้างและการวางบุคลากรในการปฏิบัติงาน การวางแผนที่เป็นระบบมีบุคลากรรับผิดชอบ มีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการติดตามและประเมินผลพร้อมทั้งมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้แผนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การควบคุมที่ดีทั้งในด้านการเงิน การบัญชี การควบคุมภายในและการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน การจัดการองค์กรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ และการประสานงานที่มีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอก อีกทั้งมีผลการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จในทุก ๆ ด้านทั้งด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม ด้าน

สาธารณสุข ด้านแหล่งน้ำ และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาในทิศทางบวก นอกจากนี้ในการดำเนินการโครงการลงทุนต่าง ๆ ของ อปท. ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในการพัฒนาชุมชนภายในชุมชนช่วยส่งเสริมการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้คนในชุมชนมีความรู้ สามารถรวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพใหม่ ๆ ฉะนั้น การที่ อปท. มีศักยภาพในการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาชุมชนในเชิงบวก ย่อมจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน เพราะการรวมกลุ่มจะทำให้เกิดความสามัคคี เกิดความเป็นพวกพ้อง และทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับด้านการบริหารจัดการเงินกู้ยืมนี้ อาจกล่าวได้ว่า อปท. มีกระบวนการบริหารจัดการเงินกู้ที่ดีมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม โดย อปท. มีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง มีการวางแผนที่อยู่ภายใต้ความเป็นไปได้ในการดำเนินการ รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลแผน และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน

ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า อปท. มีศักยภาพการบริหารจัดการเงินกู้ในระดับที่สามารถชำระหนี้คืนให้เจ้าหนี้ได้ตามสัญญา นอกจากนี้ โครงการลงทุนที่ดำเนินการเป็นโครงการที่ดำเนินการภายใต้ความต้องการของชุมชนจึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน แต่จากปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจะเป็นปัญหาในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรมากกว่าปัญหาในด้านกระบวนการ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการบริหารงานของ อบต. ในการบริหารจัดการเงินกู้ ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. สามารถสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

อบต. มีพื้นที่รับผิดชอบ เฉลี่ย 3,170.35 ตารางกิโลเมตร มีประชากรในพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด เฉลี่ย 251,160 คน แบ่งเป็น เพศชาย เฉลี่ย 135,537 คน เพศหญิงเฉลี่ย 115,623 คน มีการแบ่งส่วนงานเฉลี่ย 6 ส่วนงาน มีบุคลากรในหน่วยงานเฉลี่ย 130 คน เป็นพนักงานประจำเฉลี่ย 61 คน ลูกจ้างประจำเฉลี่ย 18 คน ลูกจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 51 คน ซึ่งมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาเฉลี่ย 34 คน มัธยมศึกษาเฉลี่ย 40 คน ปริญญาตรีเฉลี่ย 62 คน และ สูงกว่าปริญญาตรีเฉลี่ย 8 คน

อบต. ใ้งบประมาณปี 2550 เฉลี่ย 291,590,377.8 บาท เป็น เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเฉลี่ย 77,252,390.7 บาท ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้เฉลี่ย 128,114,716.8 บาท และ จัดเก็บเองเฉลี่ย 86,223,270.29 บาท นอกจากนี้ยังมีแหล่งเงินทุนกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. เฉลี่ย 5,821,646.7 บาท ธนาคารพาณิชย์ เฉลี่ย 253,500,000.0 บาท ธนาคารออมสินเฉลี่ย 3,376,666.67 บาท และ กองทุนส่งเสริมกิจกรรมเทศบาล และ ธนาคารกรุงไทย ในการกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสถานานุบาล มีระยะเวลาในการชำระคืนเฉลี่ย 5.83 ปี อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 8 ต่อปี

ในรอบปี 2549 อบต. มีรายได้จากการบริหารงาน เฉลี่ย 94,747,069.73 บาท เป็นรายได้จากการเก็บภาษีเฉลี่ย 73,579,737.87 บาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษีประเภทโรงเรือนและที่ดิน รายได้จากอากรเฉลี่ย 3,296,145.58 บาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอากรประเภทอากรจากการฆ่าสัตว์ รายได้จากค่าธรรมเนียม เฉลี่ย 20,723,111.86 บาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าธรรมเนียมประเภทค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา

อบต. ส่วนใหญ่ คาดว่า หาก อบต. ได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. จะสามารถชำระหนี้คืน ซึ่งเป็นรายได้มาจากการทำโครงการจากเงินกู้ ธ.ก.ส. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.9

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. และ การบริหารจัดการ
เงินกู้ของ อปท. ของบุคลากร

ข้อมูลทั่วไป

เป็นการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรของ อปท. จากหน่วยงานอปท. ทั้ง 18 แห่ง ใน 6 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 79 ราย ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ยแล้ว 37.92 ปี สมรสแล้วจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.2 ทำงานใน อปท. มาแล้วเฉลี่ย 9.92 ปี เฉลี่ยแล้วทำงานในตำแหน่งปัจจุบันมาแล้ว 6.27 ปี มีรายได้หรือค่าจ้าง ต่อเดือนเฉลี่ย 14,586.84 บาท ร้อยละ 2.6 ประกอบอาชีพเสริมอื่น เช่น ค้าขาย เฉลี่ยแล้วมีรายได้จากอาชีพเสริม 3,416.67 บาท

ศักยภาพการบริหารงานด้านการจัดการ

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของอปท. ด้านการจัดการพบว่า โดยภาพรวมบุคลากรของ อปท. เห็นด้วยในระดับมาก ว่า อปท. มีการจัดการที่ดี และเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับบัญชาที่บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การวางแผน การควบคุม การจัดการองค์กร และการประสานงาน ตามลำดับ โดย

ด้านการบังคับบัญชา ที่แสดงให้เห็นว่า ระบบการบริหารจัดการของ อปท. อยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส ชัดเจน สามารถสั่งการและการจูงใจให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้

ด้านการวางแผน ที่แสดงให้เห็นว่า อปท. ให้ความสำคัญกับการจัดการด้านการวางแผน โดยมีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบ และมีการติดตามประเมินผลแผน

ด้านการควบคุม แสดงให้เห็นว่า อปท. มีกระบวนการวัดและประเมินผล การปฏิบัติงาน และ การแก้ไขข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ จึงเชื่อมั่นได้ถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของ อปท. ได้เป็นอย่างดี

ด้านการจัดการองค์กร แสดงให้เห็นว่า อปท. มีการจัด โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมทั้งการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เหมาะสม มีการแบ่งฝ่ายที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานตามลักษณะงานของหน่วยงาน รวมทั้งโครงสร้างองค์กรยังมีความยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวการณ์เศรษฐกิจและสังคม

ด้านการประสานงาน แสดงให้เห็นว่า การประสานงานของ อปท. มีความเหมาะสมโดยทุกฝ่ายมีการประสานงาน และแก้ไขปัญหาร่วมกันในทุกด้าน เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีการประสานงาน ปรีกษาหารือ กับหน่วยงานภาครัฐตามความจำเป็นและเหมาะสม

ศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านผลการดำเนินงาน

โดยภาพรวมบุคลากรของ อปท. ส่วนใหญ่เห็นว่า อปท. ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านแหล่งน้ำ และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ โดย

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประสบผลสำเร็จในระดับมาก แสดงว่า อปท. มีการวางพื้นฐานของการดำรงชีวิต และพื้นฐานความเจริญไว้อย่างเหมาะสม ทำให้สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ด้านสังคม ประสบผลสำเร็จในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานของ อปท. ที่ทำให้คนในสังคมมีความสามัคคี และร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาชุมชนยิ่งขึ้น

ด้านสาธารณสุข และด้านแหล่งน้ำ ประสบผลสำเร็จในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงความเอาใจใส่สุขภาพของประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข

ด้านเศรษฐกิจ ประสบผลสำเร็จในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า อปท. มีการดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ซึ่งผลการดำเนินงานในด้านนี้ จะส่งผลต่อรายได้ที่หน่วยงานจะได้รับกลับคืนมาในรูปของภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าอากรต่าง ๆ

ศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านการรวมกลุ่มพัฒนา

โดยภาพรวมบุคลากรของ อปท. ส่วนใหญ่เห็นว่า ในการดำเนินการโครงการลงทุนต่าง ๆ ของ อปท. ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในการพัฒนาชุมชนภายในชุมชนในระดับมาก ซึ่งจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน

การบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ของ อปท.

โดยภาพรวมผู้ตอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากกว่า อปท. มีการบริหารจัดการเงินกู้ที่ดี และเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประสิทธิภาพในการประสานงานในแต่ละระดับทั้งภายในและภายนอก หรือทั้งแนวดิ่ง และแนวราบ นอกจากนี้ อปท. ยังมีการบริหารจัดการเงินกู้ที่ดีในเรื่องของการประเมินผลแผนการใช้เงินกู้-การชำระคืน และการควบคุมให้ปฏิบัติงานตามแผน รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ หรือการปรึกษาหารือร่วมกันในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวต่าง ๆ รวมทั้งปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น แต่ อปท. ควรจะให้ความสำคัญกับการระดมความคิดเห็น และสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรภายในหน่วยงานให้มากขึ้น เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่าในการประสานงาน หรือการแก้ไขปัญหา หรือการประชุมทำความเข้าใจนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการหนี้สิน ยังมีระดับการบริหารจัดการปานกลาง

แหล่งรายได้ในการชำระหนี้

แหล่งรายได้ที่ใช้สำหรับชำระหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส. มาจากรายได้จากโครงการกู้ยืมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.5 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 79.7 เห็นว่า อปท. สามารถชำระคืนเงินกู้ให้ ธ.ก.ส. ตามระยะเวลาในสัญญาได้ ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยให้เหตุผลเป็นเพราะรายได้ไม่เพียงพอ ต้องขยายระยะเวลา เศรษฐกิจไม่ดี ภาวะการเมือง และ มีค่าใช้จ่ายมาก การจัดสรรไม่เพียงพอ

ปัญหา และข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.

สาเหตุที่เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท. ได้แก่ ขาดบุคลากรดูแลรับผิดชอบที่มีวิสัยทัศน์ในการจัดการเงินกู้ ขาดบุคลากรหรือคณะกรรมการบริหารจัดการสินเชื่อที่มีความรู้ความชำนาญในการบริหารสินเชื่อ ไม่มีการกำหนดนโยบาย แผนและกลยุทธ์ในด้านสินเชื่อ ไม่มีการปฏิบัติตามแผนหรือแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง รวมทั้งขาดการติดตามประเมินผลการใช้เงินกู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินกู้ ในเรื่องของบุคลากรหรือผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในแต่ละงานมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พนักงานหรือบุคลากรประจำที่จะต้องปฏิบัติงานในแต่ละส่วนงานของ อปท. รองลงมาคือบุคลากรเฉพาะทางที่มีความชำนาญในด้านธุรกิจ และการบริหารจัดการเงินกู้ พร้อมทั้งให้มีที่ปรึกษาด้านการลงทุน และการบริหารจัดการสินเชื่อเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อโครงการ และชุมชน นอกจากนี้ด้านบุคลากรแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามที่แสดงความคิดเห็น ยังให้ข้อเสนอแนะในเรื่องของนโยบาย แผนและกลยุทธ์ รวมทั้งการประเมินผล โดยจะต้องมีการกำหนดนโยบาย แผนและกลยุทธ์ให้สามารถปฏิบัติได้จริง มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และประเมินผลแผนเพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ส่วนที่ 3 ศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

อปท. มีบุคลากร งบประมาณ และมีรายได้เพียงพอในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังได้รับผลตอบแทนที่จะเกิดจากโครงการลงทุน นอกจากนี้ ในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของชุมชน และผลการดำเนินงานยังมีศักยภาพเพียงพอ อีกทั้ง อปท. ยังมีกระบวนการบริหารจัดการเงินกู้ที่เหมาะสม เป็นระบบ มีบุคลากรรับผิดชอบ จึงอาจกล่าวได้ว่า อปท. มีศักยภาพการบริหารจัดการเงินกู้ในระดับที่ สามารถชำระหนี้คืนให้เจ้าหนี้ได้ตามสัญญา นอกจากนี้ โครงการลงทุนที่ดำเนินการเป็นโครงการที่ดำเนินการภายใต้ความต้องการของชุมชนจึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วน

ร่วมในการดำเนินงาน แต่จากปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจะเป็นปัญหาในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรมากกว่าปัญหาในด้านกระบวนการ

อภิปรายผล

ในการบริหารจัดการงบประมาณของ อปท. จะต้องดำเนินนโยบายการคลังให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้ อปท. สามารถบริหารทรัพย์สิน รวมทั้งหนี้สินให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนภายใต้ข้อจำกัดของรายได้ เนื่องจาก รายได้ของ อปท. ส่วนใหญ่มาจาก 3 แหล่ง คือ รายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียม และภาษีในท้องถิ่น รายได้จากการจัดสรรของรัฐบาล และรายได้จากแหล่งเงินกู้ ซึ่งขนาดและปริมาณของรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีในท้องถิ่น ย่อมขึ้นอยู่กับจำนวนและขนาดของธุรกรรมทางเศรษฐกิจในแต่ละท้องถิ่น ฉะนั้น หาก อปท. นำเงินกู้มาลงทุนในการพัฒนาให้เกิดการขยายตัวของธุรกรรมทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมย่อมจะส่งผลต่อขนาดและปริมาณของรายได้ซึ่งเป็นฐานของภาษีและรายได้ของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งการที่ อปท. จะสามารถนำเงินที่มีอยู่ไปลงทุนให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ย่อมจะขึ้นอยู่กับศักยภาพของ อปท. ในการดำเนินภารกิจในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการทรัพย์สิน และหนี้สินที่ อปท. มีอยู่ ฉะนั้น การที่ อปท. จะสามารถบริหารจัดการหนี้จากการกู้ยืมของ ธ.ก.ส. ได้นั้น ย่อมจะขึ้นอยู่กับศักยภาพในการบริหารจัดการหนี้ของ อปท. เป็นสำคัญ จากการศึกษาพบว่า อปท. มีการดำเนินการเกี่ยวกับเงินกู้ที่ได้จาก ธ.ก.ส. โดยกู้เพื่อวัตถุประสงค์ในโครงการลงทุนในกิจกรรมสถานธนาอนุบาล ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์การให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. ในเรื่องของการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจ โดยสถานธนาอนุบาลเปรียบเสมือนแหล่งเงินกู้หรือแหล่งเงินทุนของชุมชน แหล่งรายได้สำคัญที่ใช้เป็นแหล่งชำระหนี้เงินกู้ ได้แก่ รายได้จากโครงการลงทุน และงบประมาณ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. ที่กำหนดว่าคุณสมบัติของ อปท. ที่จะรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าธนาคารและการให้กู้ ส่วนหนึ่งต้องมีการกำหนดงบประมาณเพื่อชำระหนี้ที่มีภาระผูกพันหรือภาระหนี้สินไว้ นอกจากนี้ จากศักยภาพการบริหารจัดการของ อปท. จะเห็นว่า อปท. มีโครงสร้างองค์กร และโครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมมีการแบ่งแยกหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนมีระบบบัญชี และมีการตรวจสอบภายในเป็นไปตามกฎหมาย นอกจากนี้ คุณสมบัติสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ประชาชนในเขตพื้นที่ของ อปท. มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในเรื่องของการรวมกลุ่มพัฒนา ที่พบว่า อปท. ส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มพัฒนาในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คนในชุมชนมีความ

ร่วมมือร่วมใจ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของอปท. ทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนายิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของประเทือง มนตรี (2536) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิต กรณีศึกษากลุ่มออมทรัพย์ฯ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จต่อการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ฯ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับความชัดเจนใน วัตถุประสงค์ของสมาชิกและคณะกรรมการ ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านเทคนิควิธีการบริหารที่ ใช้ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ปรีดา เปี่ยมกตา (2537) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาชนบท: ศึกษาเฉพาะ กรณีโครงการส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต สรุปว่าในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการ ออมทรัพย์ฯ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะทำให้โครงการสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ก็ คือ ตัวเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการซึ่งต้องให้ความสนใจ คอยแนะนำให้คำปรึกษาแก่สมาชิก โครงการ และคณะกรรมการให้มีความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานโครงการ ส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิตอย่างแท้จริง ฉะนั้น การที่ อปท. จะสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ ตามสัญญา นอกจากเงินงบประมาณ เงินรายได้แล้ว ผลตอบแทนจากโครงการลงทุนก็เป็นแหล่ง รายได้ที่สำคัญเช่นกัน แต่การที่ อปท. จะมีรายได้มากหรือน้อย ย่อมจะขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ ภายในชุมชนเอง เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาษี อากร และค่าธรรมเนียมที่เก็บจากธุรกรรม ในชุมชน หากภาวะเศรษฐกิจดี ย่อมจะทำให้ อปท. มีรายได้มากขึ้นด้วย ฉะนั้น การที่ อปท. มี ศักยภาพในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้อปท. ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการ ส่งผลให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีมีเศรษฐกิจที่เจริญ คนในชุมชนก็จะมีความรักต่อท้องถิ่น ห่วงแทน ในพื้นที่ทำกิน ก็จะยิ่งทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับ อปท. นอกจากนี้ จาก การที่ อปท. มีระบบการบริหารจัดการสินเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะทำให้การใช้เงินกู้เกิด ประโยชน์ต่อชุมชน สร้างผลตอบแทนแก่โครงการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และทำให้ อปท. สามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ตามสัญญา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาสามารถนำมาเป็นเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสินเชื่อของทั้ง อปท. และ เป็นประโยชน์ต่อ ธ.ก.ส. ได้ดังนี้

1. รายได้หลักในการชำระหนี้ของ อปท. มาจากผลตอบแทนจากโครงการลงทุน ในสถานธนาณูปาล รวมทั้ง จากภาษี อากร และค่าธรรมเนียม ฉะนั้น อปท. จะต้องมีการจัดการ ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานธนาณูปาลอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจาก เป็นโครงการที่ลงทุนจากหนี้สิน

รวมทั้งสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น และจากศักยภาพการบริหารจัดการ และศักยภาพในการบริหารจัดการสินเชื่อบุคคลอื่นที่สำคัญของ อบต. ก็คือ บุคลากร ดังนั้น อบต. จะต้องสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งมีที่ปรึกษาด้านธุรกิจ อาจจะได้มาโดยการจ้าง หรือขอความอนุเคราะห์ร่วมมือกับ ช.ก.ส. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นที่ปรึกษาในเชิงธุรกิจ เพื่อให้การดำเนินงานสถานธนาภิบาลของ อบต. ไม่กลายเป็นสถานสงเคราะห์ และจะต้องเป็นแหล่งช่วยเหลือ และบรรเทาความเดือดร้อนให้กับชุมชน นั่นก็หมายความว่า นอกจากจะดำเนินการโดยมุ่งหวังผลกำไรแล้ว จะต้องดำเนินธุรกิจอย่างเป็นธรรมต่อชุมชน ทั้งนี้ นอกเหนือจากบุคลากรที่เหมาะสมแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม มีระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และสะท้อนสภาพที่แท้จริงของธุรกิจ นอกจากนี้ รายได้ภาษี อากร และค่าธรรมเนียมเป็นรายซึ่งเกิดจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน การที่ อบต. จะสามารถเก็บรายได้จากส่วนนี้ได้สูง ก็จะต้องขึ้นกับความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น ดังนั้น อบต. จะต้องดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมไปถึงการดูแลรักษาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมไปพร้อม ๆ กันด้วย และแม้ว่าปัจจุบัน อบต. มีศักยภาพการบริหารจัดการที่ดีก็ตาม แต่ อบต. จะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการจัดองค์กรในส่วนของบุคลากรที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน

2. ศักยภาพด้านการจัดการของ อบต. ในส่วนของแผนการดำเนินงานของโครงการลงทุน เป็นเรื่องที่บุคลากรเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า โครงการลงทุนต่าง ๆ เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ทั้ง ๆ ที่ อบต. มีการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การเริ่มคิดว่าจะทำอะไร จนไปถึงการวางแผน ติดตามและประเมินผล นอกจากการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแล้ว อบต. ยังมีการประชาสัมพันธ์ให้คนในท้องถิ่นได้รับทราบ ดังนั้น อาจจะเป็นไปได้ว่า คนในชุมชนที่มีส่วนร่วมในธุรกรรมต่าง ๆ ของ อบต. อาจจะเป็นคนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของ อบต. ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการมากยิ่งขึ้น อบต. จะต้องปรับกลยุทธ์ใหม่ อาจจะเป็นกลยุทธ์เชิงรุก โดยผ่านผู้นำท้องถิ่น หรืออาจจะต้องใช้การสำรวจความคิดเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการลงทุนจากแหล่งเงินกู้ เนื่องจาก การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนได้รับทราบว่า อบต. กำลังดำเนินการในเรื่องใด และชุมชนกำลังจะได้ประโยชน์ในแง่ใด เป็นต้น

3. ศักยภาพด้านผลการดำเนินงานของ อบต. แม้ว่าทุกด้านจะประสบผลสำเร็จในระดับมาก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าด้านโครงสร้างพื้นฐานประสบผลสำเร็จมากเป็นอันดับแรก ในขณะที่ด้านเศรษฐกิจประสบผลสำเร็จมากเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้ อาจจะเป็นเนื่องมาจากปัจจุบัน

ประเทศไทยมีความเจริญมากกว่าในอดีต โครงสร้างพื้นฐานมีหน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบดูแล ทำให้โครงสร้างพื้นฐานได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่การพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นเรื่องยากที่จะสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลาย ๆ ฝ่าย อปท. จึงต้องอาศัยความรู้ความสามารถในหลายด้าน และหลายสาขา ในการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น จะต้องมีความเข้าใจในภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เข้าใจถึงศักยภาพที่แท้จริงของท้องถิ่น เข้าใจถึงความถนัดและจุดเด่นของคนในชุมชน จึงจะสามารถพัฒนาจุดแข็งของชุมชนให้เป็นจุดเด่นกว่าชุมชนอื่น ๆ เพื่อดึงดูดนักลงทุน และก่อให้เกิดการหมุนเวียนของเงินตรา และการจ้างงาน ฉะนั้น การที่ อปท. จะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยนักพัฒนาที่เก่ง มีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะด้านการบริหาร ซึ่ง อปท. จะต้องมีการสรรหานักบริหารที่มีความสามารถเป็นที่ประจักษ์เพื่อมาบริหารท้องถิ่น นอกจากนี้ ทีมงานเองจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีวิสัยทัศน์และโลกทัศน์ที่กว้าง และการที่จะได้มาซึ่งบุคลากรดังกล่าว จะต้องมีการกระบวนการคัดสรรที่เป็นระบบ เป็นธรรม โปร่งใส และต้องมีการกำหนดคุณสมบัติพื้นฐานของบุคลากร เช่น วุฒิการศึกษา และภูมิถิ่นกำเนิด เป็นต้น

4. ศักยภาพด้านการบริหารจัดการการเงินกู้ของ อปท. ที่ถือได้ว่าเป็นจุดอ่อนของการบริหาร ก็คือ การประสานงาน และความเข้าใจในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนดำเนินการ งบประมาณ การกู้ยืม และชำระเงินกู้ ที่จะต้องมีการประชุมบุคลากรให้รับทราบ และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายในการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งร่วมมือกันในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นโครงการของทุกคน นอกจากนี้ ควรจะมีคณะกรรมการ หรือบุคลากรผู้รับชอบ ที่มีความรู้ความชำนาญ ในการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนดำเนินการ รวมทั้งวิธีการประเมินและติดตามผล นอกจากนี้ บุคลากรหรือคณะกรรมการควรจะต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ โดยให้แต่ละกลุ่มย่อยคัดเลือกตัวแทนเข้ามาเป็นกรรมการบริหาร เป็นต้น

5. จากการศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการการเงินกู้ของ อปท. ปัญหาที่สำคัญอันดับแรกเป็นเรื่องของบุคลากรทั้งสิ้น ฉะนั้น อปท. ควรเห็นความสำคัญของบุคลากรในแต่ละตำแหน่ง จะต้องจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ใน อปท. ในแต่ละขนาด เพื่อให้เห็นถึงศักยภาพการบริหารงาน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจด้านสินเชื่อแก่ทุกสถาบันการเงิน
2. ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น เกี่ยวกับการดำเนินงานของ อปท. และโครงการต่าง ๆ ที่ อปท. ลงทุน เพื่อจะได้ภาพสะท้อนที่แท้จริงของ อปท.
3. ศึกษาความคิดเห็นของ อปจ. และ อบค. เกี่ยวกับความต้องการเงินกู้จาก ธ.ก.ส. เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมให้ อปจ. และ อบค. กู้เงินจาก ธ.ก.ส. ให้สอดคล้องกับแหล่งรายได้ของ อปจ. และ อบค.

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2549. อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- _____. 2550. ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ วันที่ 30 กันยายน 2550. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thailocaladmin.go.th/work/apt/apt.htm> (17 มกราคม 2551).
- กระทรวงมหาดไทย. 2542. ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.local.moi.go.th/infor_local.htm (7 มิถุนายน 2550).
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: ซีเค แอนด์ เอส โฟโต้สตูดิโอ.
- ชินวรา สุนทรสิมา. 2534. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2535. หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2540. รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- _____. 2546. รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- _____. 2549ก. คู่มือการปฏิบัติงานขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.). กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- _____. 2549ข. พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2549. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- _____. 2549ค. รายงานกิจการประจำปี. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- _____. 2550. รายงานข้อมูลราชการ. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2548. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วี.อินเตอร์ พรินท์.

- นิสา ชูโต. 2538. การศึกษาลักษณะและรูปแบบการติดตามงานและการประเมินผลของโครงการ
หลักด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมและ
ประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี.
- ประคอง กรรณสูตร. 2531. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ประเทือง มนตรี. 2536. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต: กรณีศึกษา
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. กรุงเทพฯ: สารนิพนธ์
ปริญญาโท, สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปรีดา เปี่ยมกดา. 2537. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาชนบท: ศึกษาเปรียบเทียบ
เฉพาะกรณีโครงการส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ.
กรุงเทพฯ: สารนิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พะยอม วงศ์สารศรี. 2542. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานพิมพ์สุดา จำกัด.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2536. การบริหารงานพัฒนาชนบท. ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรัช สงวนวงศ์วาน. 2546. การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น
อินโดไชน่า.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. 2528. รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพชุมชนและผลกระทบของการ
พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกในเขตชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ศิริพร พงศ์ศรีวิโรจน์. 2540. องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.
- ศิริอร ชันธหัตถ์. 2536. องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สมยศ นาวิการ. 2538. หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ผู้จัดการ.
- สมชัย สัจจพงษ์. ม.ป.ป. ทัศนะคติเศรษฐกิจการคลังไทย: ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหนี้
สาธารณะและการดำเนินนโยบายการคลัง. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.geocities.com/saintgabriel3c/doc.doc (7 มิถุนายน 2550).
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2545. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

- สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. 2549. ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: รายชื่อคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการพนักงานเทศบาล คณะกรรมการพนักงานเมืองพัทยา และคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลควนสุวรรณ. 2542. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ อบต. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.khuansuban.go.th/s0121/index.php?pgid=index> (7 มิถุนายน 2550).
- อนันต์ เกตุวงศ์. 2532. การวางแผน. กรุงเทพฯ: พี พรินติง.
- อังกาบ กอศรีพร. 2531. หลักการออกแบบและวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มูลนิธิฟรีทริคชานามัน.
- Deming, W. Edwards. 1994. **The New Economics for Industry, Government, Education.** Cambridge, Massachusetts: Massachusetts Institute of Technology.
- Fayol, H. 1949. **General and industrial management.** London: Pitman Publishing Company.
- Henry, Mintzberg. 1973. **The Nature of Managerial Work.** New York: Harper & Row.
- Robert L. Katz. 1955. "Skills of an Effective Administrator". *Harvard Business Review*, Vol. 33, pp. 33-42.
- Thanupon, Sunila. 1986. **Extension and Client Systems' Perception of Training Need of Rice Farmer in Chiangmai, Thailand.** Munoz, Nueva Ecija, Phillippine: Ph.D. Dissertation, Central Luzon State University.
- Yamane, Taro. 1973. **Statistics: An Introductory Analysis.** 3rd ed. Tokyo: Harper Row.

ภาคผนวก ก

รายชื่อคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการ
พนักงานเทศบาล และคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลของ
จังหวัดเชียงราย ตาก นครราชสีมา น่าน ภูเก็ต และสงขลา

ตารางผนวก 1 รายชื่อคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการพนักงานเทศบาลและคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลของจังหวัดเชียงราย ตามนครราชสีมา นำน ฎเกิด และสงขลา

อบจ.	เทศบาล	อบต.
จังหวัดเชียงราย		
ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด
ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด
โยธาธิการจังหวัด	โยธาธิการจังหวัด	โยธาธิการจังหวัด
สาธารณสุขจังหวัด	สาธารณสุขจังหวัด	สาธารณสุขจังหวัด
นายบุญลือ วนิจวลัย	ศึกษาธิการจังหวัด	ศึกษาธิการจังหวัด
นายสมเกียรติ เจริญศักดิ์	หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	หัวหน้าสำนักงานจังหวัด
นายวิชัย บุญอุดมพร	นายสมนึก ธรรมวงศ์	นายอำเภอเมืองเชียงราย
นางกานัญญา เทพมณี	นายเกรียงไกร ทิพย์ชัย	นายอำเภอแม่จัน
นายพิมพ์ บุญล้อม	นายวันชัย จงสุทธนามณี	นายอำเภอเวียงชัย
นายโชติศิริ คาราม	นายวรวิ ควงแสงทอง	นายเกรียงไกร จารุสุกร
ว่าที่ ร.ต.สุรัช บุญวิวัฒนาการ	นายทวี ธรรมอดิษฐ์	นายสันติสุข บุญประเสริฐ
นางอัญชลี ไคจั่ว	นายองอาจ ม่วงโกสัย	นายเกษม วงศ์สุภา
	นายอุดม วัชรประภาพงษ์	ด.ต.เย็น สืบคำแก้ว
	น.พ.ชัยชาญ ธเนศสกุลวัฒนา	นายขรรรงค์ พรหมใจ
	นายขรรรงค์ หั้วพันพัฒนา	นายสัมพันธ์ มาไกล
	นางรา ปัญญาพฤษ	วรรณศิลป์ จีระภาส
	นายอนันต์ เหล่าธรรมทัศน์	นางกาญจนา ขุนทอง
	นายบุญส่ง ไชยลาม	นางเกวลิณ ปันยานะ
		นายประศาสน์ รินนารักษ์
		นายสมาน กำลังประสิทธิ์
		นายอุดม สุวรรณศิริ
		นายคเชนทร์ เปี้ยสุขะ
		ร.อ.สุภาพ ร่องหานาม
		นายบุญชู มรกต
		นายวิจิตร ยอดสุวรรณ
		นายเสนาะ พันธุ์มณี
		นายวิชัย เกษเกษร

ตารางผนวก 1 (ต่อ)

อบจ.	เทศบาล	อบต.
จังหวัดตาก		
ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด
ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด
อัยการจังหวัด	อัยการจังหวัด	ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด
พัฒนาการจังหวัด	ศึกษาธิการจังหวัด	สาธารณสุขจังหวัด
นายชิงชัย ก่อประภากิจ	โยธาธิการจังหวัด	เกษตรจังหวัด
นางศิริยา พิมพ์สุทธิ์	สาธารณสุขจังหวัด	โยธาธิการจังหวัด
น.ส.พวงน้อย สัตโยภาส	นายชาติชาย เศษกานนท์	พัฒนาการจังหวัด
นายกฤษณะ จันทร์อินทร์	นายวสุธร บุญมาก	นายอำเภอเมืองตาก
นายวุฒิ ทองไทยนันท์	นายสมชาติ เพ็ชรประเสริฐ	นายอำเภอแม่สอด
นางเจริญศรี กับขามมิตร	นายเทอดเกียรติ จินสรนันท์	นายทุน พงษ์เม่น
นายพิทักษ์ สมขัตต์	นายนิรันธน์ โพธิ์งาม	นายนิโรจน์ ไชยกุล
นายบัญญัติ ทุมพันธ์	นายเสมอ ไคลัง	นายชลชัย สุโพธิ์
	นางจรงักษ์ ดันติสุนทร	นายสงคราม มนัสสา
	นายชวพันธ์ ขวเจริญพันธ์	นายประพนธ์ นิลพันธ์
	นางอำไพ เอี่ยมธรรม	นายบัญชา สายทอง
	นายสำราญ แดงประเสริฐ	นายอัมภักดิ์ แซ่มเดช
	นายสุชาติ ศรีรัตนวัฒนา	นายปรีชา หาญปรีชาสวัสดิ์
	นายอำพล ฉัตรไชยาภรณ์	พ.อ.อ.มานพ หลังสือ
		นายณรงค์ ชัยแก้ว
		นายบัญญัติ ทุมพันธ์
		นายสภกษม แหยมงาม
		นายศักดิ์ชัย เศรษฐสุภพนา
		นายพงศ์พิทักษ์ มุ่ยแดง
		ค.ต.ศุภกานต์ ทองใจ
		นางเพลินใจ เลิศลักษณ์วงศ์
		ร.ต.ต.สุวรรณ วงษ์ศรีสุมนโนทัย
		นายธีรารัง สุขุมวัฒนะ

ตารางผนวก 1 (ต่อ)

อบจ.	เทศบาล	อบต.
จังหวัดนครราชสีมา		
ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด
ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด
อัยการจังหวัด	อัยการจังหวัด	อัยการจังหวัด
คลังจังหวัด	คลังจังหวัด	คลังจังหวัด
นายรักชาติ กิวิวัฒน์ศักดิ์	หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	หัวหน้าสำนักงานจังหวัด
นายวิฑูร ชาติปฎิมาพงษ์	สรรพากรจังหวัด	สรรพากรจังหวัด
น.ส.สุกัญญา รัตนศิริณิเวทย์	นายปัญจะ สุขจันทร์	นายอำเภอเมืองนครราชสีมา
นายศิริวัฒน์ ภูสวัสดิ์รัตน	นายสุรพงษ์ หล่อธราประเสริฐ	นายอำเภอบางมูลนาก
นายทศพล ดันติวงษ์	นายเรืองฤทธิ์ การปลูก	นายอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
นาย मुख วงษ์ขวลิตกุล	นายปรีชา จันทร์รวงทอง	นายฉัตรบรรจง เพ็ชรเงินพะเนา
นายแพทย์สิน ลีวีร์รัตน์	นายอารมย์ ทางตะคุ	พ.ต.ท.ชัยนันท ชนะมาร
นายชาญ เมตต์กรูณจิต	นางปนัดดา บ.ป.สูงเนิน	นายอนุวัฒน์ วิเศษจินดาวัฒน์
	นายประเสริฐ เปรมปรีชา	นายอรุณ วงศ์เกียรติจง
	นางทัศนีย์ ขวานนท์	นายวีระ ชโลมพันธ์
	นายประดม กลิ่นศรีสุข	นายหาญ เลิศกิง
	นายฉัตรชัย รุ่งเจริญพัฒน์กิจ	นายสถิตย์ ฉัตรแก้วไทย
	นายอรุณ บุญประสาทสุข	พ.อ.อ.สมจิต ศรีโพธิ์
	นายเทอดทูล ขำวิสัย	นายธรรมรัตน์ คำเดช
		นางทัศนีย์ ขวานนท์
		นายประเสริฐ เปรมปรีชา
		นายประดม กลิ่นศรีสุข
		นายเลิศ เหลือล้ำ
		นายสมวิทย์ จิตกระเสิม
		นายวีระ วรรณปัดย์
		นายเจตน์ อังสนานิวัฒน์
		พ.อ.(พ.) สร้างชีพ มูลทองสุข
		นายไสว สวงโท

ตารางผนวก 1 (ต่อ)

อปจ.	เทศบาล	อปต.
จังหวัดน่าน		
ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด
ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด
หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	อัยการจังหวัด	อัยการจังหวัด
โยธาธิการจังหวัด	โยธาธิการจังหวัด	โยธาธิการจังหวัด
นายชัยมงคล เต็งไตรรัตน์	คลังจังหวัด	คลังจังหวัด
นายเชาวฤทธิ์ ขจรพงศ์กิติ	หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	หัวหน้าสำนักงานจังหวัด
น.ส.เสริมศิริ ศิริงามพัฒนา	นายอุดม เกสโรทยาน	นายอำเภอปัว
นายสมชาย ชัยครอง	นายวัชรพงศ์ จิณะแสน	นายอำเภอท่าวังผา
นายศักดิ์ ปรามค์วัฒนากุล	นายสุวัฒน์ จันกลิ่น	นายอำเภอบ้านหลวง
นายเสถียร ชาติพงศ์	นายสุเชษฐ์ พันธุ์แก้ว	นายประยูร อินตะวิชัย
นายสุชาติ พัฒนกิจฐานกูร	นางอมรรักษ์ ยาแก้ว	นายสวัสดิ์ แก้วควิน
นายบรรจง วันธงไชย	นายสมนึก ประกอบเที่ยง	ค.ต.นิพนธ์ มงคล
	นายจรูญ อินทรสัตยพงษ์	นายถวิล ปัญญาอินทร์
	นายนิเวศน์ ตั้งเที่ยงธรรม	นายประเสริฐ คำเพชร
	นายบรรจง หินธงไชย	นายชาญ ประที
	นายศักดิ์ ปรามค์วัฒนากุล	จ.ส.ต.สุพรรณ เครือเป็งกุล
	นายอนันต์ สุระนุติ	จ.ส.อ.ภาณุพงษ์ ฝักปากเพระ
		นายชำนาญ เกสโรทยาน
		นายรุ่งโรจน์ เอกอนันตกุล
		นายประสัท ชัยมิ่ง
		นายเปลี่ยน คำเต็ม
		นายเรียง มหายศนันท์
		นายสำราญ ปัญญาอินทร์
		นายเสริม ลอวิคาล
		นายคำย กันแก้ว
		นายรุ่งโรจน์ ลาภเวที
		นายสมศักดิ์ พรหมปัญญา

ตารางผนวก 1 (ต่อ)

อบจ.	เทศบาล	อบต.
จังหวัดภูเก็ต		
ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด
ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด
อัยการจังหวัด	อัยการจังหวัด	อัยการจังหวัด
โยธาธิการจังหวัด	ผังเมืองจังหวัด	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด
นายประสิทธิ์ โกยศิริพงศ์	หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	หัวหน้าสำนักงานจังหวัด
นายสมชาย ควงแข	พัฒนาการจังหวัด	เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด
นายสมศักดิ์ ฐิตีพิฤติกุล	นายอุทัย กาญจนะ	นายอำเภอเมืองภูเก็ต
นายสมกิจ ศรีสังข์	นายบรรพต ทัวรอบ	นายอำเภอถลาง
นายอนุรักษ์ ธารศิริโรจน์	ร.ท.ภูมิศักดิ์ หงษ์หยก	นายอำเภอกะทู้
นายชูเกียรติ ฐิตะคิลก	นายสุนันต์ ราชะพลฤกษ์	นายฐานะพงศ์ กออุดม
นายสำคัญ แสงไฟ	นายรัชชัย ทองมั่ง	นายอนุเทพ ตั้งกู
นายอัมพร โกลา	นางวิภา จันทร์ทอง	นายโอฬาร ไกรเลิศ
	นายพิริยะ คันติพิริยะกิจ	นายกริชา แซ่ตัน
	นายสุชาติ สุวรรณาคาร	นายวิโรจน์ พาที
	นายชัยยศ จันทรสถรรณ	ว่าที่ ร.ต.ยุทธนา จันทรดี
	นายสมชาย ศิลปานนท์	นายวิเศษ สบายจิต
	นายประยูร สุขววัฒน์	นายสุวรรณ ประกอบพร
	นายพัฒนาโชค พฤทธิพัฒน์	นายชัยวัฒน์ สุพันธ์กิจ
		นายประจวบ ไมพานิช
		นายสมน คงสวัสดิ์
		นายณรงค์ หงษ์หยก
		นางอาภรณ์ ถาวรวงศ์
		นายบุญเจริญ ทราย
		น.ส.โชติกา โกยสมบูรณ์
		นายมานิต เกตริกะ
		นายสุขุม โกลาพันธ์
		นายไพโรจน์ ชัยชำนาญ

ตารางผนวก 1 (ต่อ)

อบจ.	เทศบาล	อบต.
จังหวัดสงขลา		
ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัด
ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด	ปลัดจังหวัด
อัยการจังหวัด	อัยการจังหวัด	นายอำเภอเมืองสงขลา
โยธาธิการจังหวัด	โยธาธิการจังหวัด	นายอำเภอหาดใหญ่
นายวรวิทย์ ขาวทอง	สาธารณสุขจังหวัด	นายอำเภอจะนะ
นายทิพย์ พรหมเพชร	ศึกษาธิการจังหวัด	นายอำเภอระโนด
นายสุจิตต์ หลั่งจิ	นายวิจิตร อัยกุล	คลังจังหวัด
นายสุวิทย์ หนองวรรณ	นายเอนก สุขไข	สาธารณสุขจังหวัด
นายวิทูรย์ สิงห์ขจรวรกุล	นายอุทิศ ชูช่วย	ศึกษาธิการจังหวัด
พล.ต.ท.พิงพันธุ์ เนตรรังษี	นายสุริยา ยี่ขุน	นายประภัย เพ็ชรสุวรรณ
นายวิเชียร สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง	นายเคชา พฤกษ์พัฒนรักษ์	นายชนะ แก้วสุวรรณ
นายประเสริฐ ละอองจิต	นายสนั่น สายสุนทร	นายสมควร พรหมจรรย์
	ร.อ.เคียงศักดิ์ ธรรมราชรักษ์	นายชลอ แก้วหนู
	ร.ต.หิรัญ ศิษฏโกวิท	นายนิพนธ์ จิวจันทร์
	นายพีระ สุวรรณเจริญ	นายทวีดี บินคูเหล็ม
	นายสุวิช รัตนะรัต	นายธีรพงษ์ อัสวคารากร
	นายประโชติ เอกอุรุ	นายพิชาญ พิระสุขประเสริฐ
	นายอนันต์ ทองแก้ว	นายประจักษ์ ลิกะพันธุ์
		นายวิเชียร สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง
		นายบรรเทา ฤกษ์คิกุล
		นายแพทย์ ประสิทธิ์ วัฒนพานนท์
		นายชัยรัตน์ เติยธร
		นายอนันต์ ทองแก้ว
		นายอมร อุทัย
		นายสถาพร เกียรติอนันต์ชัย
		นายสุรทัย มงคลสวัสดิ์
		นายวิทูรย์ สิงห์ขจรวรกุล

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (2549: 9 - 24)

ภาคผนวก ข

จำนวนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจำแนกตามจังหวัด

ตารางผนวก 2 จำนวนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จำแนกตามจังหวัด (เฉพาะจังหวัดที่ได้รับเงินกู้
ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

จังหวัด	อบจ.	เทศบาล				อปต.				รวม
		นคร	เมือง	ตำบล	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	
เชียงราย	1	1	-	25	26	110	6	1	117	144
ตาก	1	-	2	11	13	53	2	-	55	69
นครราชสีมา	1	1	2	45	48	269	14	2	285	334
น่าน	1	-	1	7	8	91	-	-	91	100
ภูเก็ต	1	1	1	4	6	106	8	3	117	124
สงขลา	1	2	4	17	23	1	9	2	12	36
	1	1	-	25	26	110	6	1	117	144

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2550

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2550)

ภาคผนวก ก
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

การทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของอปท.

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านการจัดการ

	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00017	100.0500	372.4711	.3909	.9732
VAR00018	100.6000	353.9368	.6380	.9724
VAR00019	100.4500	360.8921	.7849	.9712
VAR00020	100.5000	347.0000	.8728	.9705
VAR00021	100.6000	347.4105	.8622	.9705
VAR00022	100.2500	353.2500	.8329	.9708
VAR00023	100.1500	363.8184	.6488	.9719
VAR00024	100.0000	369.1579	.6205	.9722
VAR00025	100.7500	365.5658	.3786	.9744
VAR00026	100.6500	364.5553	.5522	.9725
VAR00027	100.1500	352.3447	.8988	.9704
VAR00028	100.3500	352.9763	.8680	.9706
VAR00029	100.3000	355.8000	.7953	.9710
VAR00030	100.0500	357.4184	.7946	.9711
VAR00031	100.2500	355.1447	.7335	.9714
VAR00032	100.2000	360.5895	.6343	.9721
VAR00033	100.3000	364.1158	.7065	.9717
VAR00034	100.1500	359.8184	.7862	.9712
VAR00035	100.4000	352.7789	.7701	.9712
VAR00036	100.3000	355.4842	.8647	.9707
VAR00037	100.5500	358.1553	.7434	.9714
VAR00038	100.5500	349.4184	.8100	.9709
VAR00039	100.4500	358.8921	.7259	.9715
VAR00040	100.2000	357.1158	.7880	.9711
VAR00041	100.1500	363.6079	.6560	.9719
VAR00042	100.3500	348.8711	.8830	.9704
VAR00043	100.2000	352.9053	.9208	.9703
VAR00044	100.4500	352.9974	.8508	.9707

Reliability Coefficients

N of Cases = 20.0

N of Items = 28

Alpha = .9724

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านผลการดำเนินงาน

	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00045	47.3500	62.4500	.8899	.9270
VAR00046	48.0000	60.8421	.7060	.9332
VAR00047	47.5500	66.0500	.7389	.9325
VAR00048	47.6000	66.8842	.6217	.9351
VAR00049	47.3000	62.5368	.8525	.9279
VAR00050	47.4000	60.4632	.8714	.9265
VAR00051	47.3500	62.5553	.8807	.9273
VAR00052	47.2000	69.5368	.3953	.9404
VAR00053	47.4000	61.2000	.8163	.9285
VAR00054	47.7000	57.9053	.8041	.9300
VAR00055	47.6500	63.2921	.5484	.9395
VAR00056	47.4500	62.1553	.7711	.9301
VAR00057	47.4500	69.8395	.4259	.9396

Reliability Coefficients

N of Cases = 20.0

N of Items = 13

Alpha = .9372

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านการรวมกลุ่มพัฒนา

	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00058	18.2000	10.9053	.8962	.9411
VAR00059	18.3500	11.1868	.8976	.9415
VAR00060	18.4500	9.8395	.8518	.9528
VAR00061	18.2000	10.5895	.9757	.9319
VAR00062	18.0500	12.7868	.6305	.9678
VAR00063	18.2500	11.0395	.9623	.9350

Reliability Coefficients

N of Cases = 20.0

N of Items = 6

Alpha = .9542

ส่วนที่ 3 การบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ของ อปท.

	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00064	45.2000	63.9579	.6012	.9580
VAR00065	45.3000	63.3789	.7810	.9538
VAR00066	45.1000	61.4632	.7764	.9536
VAR00067	45.1000	62.0947	.7244	.9550
VAR00068	45.2500	63.4605	.6982	.9555
VAR00069	45.0000	62.6316	.7257	.9549
VAR00070	45.3500	60.8711	.8347	.9520
VAR00071	45.1500	63.9237	.6174	.9576
VAR00072	45.1000	59.8842	.8395	.9519
VAR00073	45.0000	61.4737	.8262	.9523
VAR00074	45.1500	58.7658	.9106	.9498
VAR00075	45.1000	60.3053	.8733	.9510
VAR00076	45.0000	61.5789	.9059	.9507

Reliability Coefficients

N of Cases = 20.0

N of Items = 13

Alpha = .9570

ภาคผนวก ง

คำสถิติ

ตารางผนวก 3 จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		รวม	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
การวางแผน												
อปท. มีการกำหนดและวางแผนการบริหารงาน ทั้งแผนประจำปี แผนระยะปานกลาง และแผนระยะยาว	29	36.7	38	48.1	11	13.9	1	1.3	-	-	79	100.0
การดำเนินงานของ อปท. ในการกำหนดแผนการกู้ยืมเงินหรือแผนสินเชื่อ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการของชุมชน	23	29.1	18	22.8	27	34.2	5	6.3	6	7.6	79	100.0
แผนของ อปท. ที่กำหนดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติ	16	20.3	38	48.1	25	31.6	-	-	-	-	79	100.0
อปท. มีการดำเนินงานตามแผน และมีการติดตามประเมินผลแผนการเงินงบประมาณเป็นประจำ	19	24.1	33	41.8	18	22.8	9	11.4	-	-	79	100.0
อปท. มีการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือกำหนดบุคลากรรับผิดชอบการวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประเมินผลและติดตาม	22	27.8	36	45.6	13	16.5	8	10.1	-	-	79	100.0
ในการประเมินผลแผนการใช้จ่ายงบประมาณของ อปท. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	27	34.2	30	38.0	19	24.1	3	3.8	-	-	79	100.0
การจัดการองค์กร												
อปท. มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (มีการแบ่งฝ่ายเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ชัดเจน เช่น ฝ่ายบริหาร และฝ่ายจัดการ เป็นต้น)	25	31.6	41	51.9	13	16.5	-	-	-	-	79	100.0
ในการจัดโครงสร้าง อปท. มีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบที่ชัดเจน และเหมาะสมในทุกระดับ	21	26.6	45	57.0	12	15.2	1	1.3	-	-	79	100.0
อปท. มีการสรรหาบุคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถเหมาะสมกับแผนเงินกู้ยืม	10	12.7	29	36.7	30	38.0	5	6.3	5	6.3	79	100.0
การจัดองค์กรสามารถยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวการณ์เศรษฐกิจและสังคม	10	12.7	33	41.8	29	36.7	7	8.9	-	-	79	100.0
การบังคับบัญชา												
อปท. มีการมอบอำนาจการตัดสินใจในการพิจารณา การสั่งการ การอนุญาต และอนุมัติ ในการบริหารจัดการให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างเหมาะสม	23	29.1	35	44.3	20	25.3	1	1.3	-	-	79	100.0
มีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพในแต่ละระดับและแต่ละส่วนงานของ อปท.	23	29.1	34	43.0	17	21.5	5	6.3	-	-	79	100.0
การบังคับบัญชาภายใน อปท. อยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล (ความโปร่งใส)	17	21.5	40	50.6	20	25.3	1	1.3	1	1.3	79	100.0
มีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรใน อปท. ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันได้	18	22.8	42	53.2	15	19.0	3	3.8	1	1.3	79	100.0

ตารางผนวก 3 (ต่อ)

การบริหารจัดการ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		รวม	
	ก	%	ก	%	ก	%	ก	%	ก	%	ก	%
การประสานงาน												
ภายในอปท.												
มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกฝ่ายรับทราบ และเข้าใจในนโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนดำเนินการ และงบประมาณ	19	24.1	37	46.8	18	22.8	5	6.3			79	100.0
การเชื่อมโยงกันระหว่างงบประมาณ รายได้ และรายจ่าย	21	26.6	36	45.6	19	24.1	3	3.8			79	100.0
มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงาน โดยทุกฝ่ายมีการสรุปผลการปฏิบัติงาน	20	25.3	33	41.8	26	32.9	-	-			79	100.0
ทุกฝ่ายมีการประสานงานร่วมกัน และมีการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	15	19.0	40	50.6	22	27.8	2	2.5			79	100.0
ระหว่าง อปท.กับชุมชน												
มีการประชุมร่วมกันระหว่างอปท. กับชุมชน ให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ เพื่อให้โครงการสนองตอบความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง	23	29.1	37	46.8	12	15.2	7	8.9	-	-	79	100.0
มีการแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โครงการต่าง ๆ ของ อปท. และเพื่อขอความคิดเห็นในโครงการลงทุนต่าง ๆ	18	22.8	37	46.8	23	29.1	1	1.3	-	-	79	100.0
มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ให้ชุมชนรับทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่ต้องลงทุนต่าง ๆ	13	16.5	37	46.8	20	25.3	6	7.6	3	3.8	79	100.0
มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลการบริหารโครงการต่าง ๆ ของ อปท. เช่น โครงการลงทุนโรงสี ตลาดกลาง เป็นต้น	15	19.0	32	40.5	19	24.1	10	12.7	3	3.8	79	100.0
ระหว่างอปท. กับหน่วยงานภาครัฐ												
อปท. มีการปรึกษาหารือ เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ กับอปท. ของท่านที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ (รวมทั้งโครงการเงินลงทุนต่าง ๆ)	12	15.2	31	39.2	30	38.0	5	6.3	1	1.3	79	100.0
ในการประชุมชี้แจงถึงโครงการต่าง ๆ อปท. มีการประสานงานระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าร่วมชี้แจงให้ประชาชนรับทราบ	16	20.3	38	48.1	20	25.3	5	6.3	-	-	79	100.0
การควบคุม												
มีการควบคุมทางบัญชี สำหรับการใช้จ่ายเงินในโครงการต่าง ๆ (การบันทึกบัญชีรับ-จ่าย เพื่อควบคุมทางการเงิน)	28	35.4	34	43.0	16	20.3	1	1.3	-	-	79	100.0
มีการควบคุมทางการปฏิบัติให้ตรงตามแผนการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ (มีการบันทึกบัญชีเพื่อให้เกิดการใช้เงินตามแผนของโครงการเงินกู้ หรือสินเชื่อ)	18	22.8	32	40.5	19	24.1	6	7.6	4	5.1	79	100.0

ตารางผนวก 3 (ต่อ)

การบริหารจัดการ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		รวม	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
มีการวางระบบควบคุมภายในของ อปท. ของท่าน ตามระเบียบ คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนด มาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544	29	36.7	26	32.9	24	30.4	-	-	-	-	79	100.0
มีการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการเงินกู้ หรือ สินเชื่อเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	16	20.3	29	36.7	25	31.6	4	5.1	5	6.3	79	100.0

ตารางผนวก 4 จำนวนและร้อยละของระดับผลสำเร็จของการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		รวม	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
ด้านเศรษฐกิจ												
การดำเนินการส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน	21	26.6	51	64.6	4	5.1	3	3.8			79	100.0
การดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และให้ คำปรึกษาทางด้านอาชีพ ทั้งในภาคการเกษตร และนอก ภาคการเกษตร	13	16.5	52	65.8	4	5.1	10	12.7			79	100.0
การดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของ ชุมชน	11	13.9	57	72.2	6	7.6	5	6.3			79	100.0
การดำเนินการส่งเสริมงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	9	11.4	56	70.9	8	10.1	6	7.6			79	100.0
ด้านสังคม												
การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม	18	22.8	51	64.6	6	7.6	4	5.1	0	-	79	100.0
การดำเนินการให้การสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุ คนยากจน คนพิการ และผู้ประสบภัย	24	30.4	48	60.8	5	6.3	1	1.3	1	1.3	79	100.0
การดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างเสริมความเข้มแข็ง ให้แก่ชุมชน เช่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมที่จัดขึ้น	19	24.1	54	68.4	5	6.3	1	1.3	0	-	79	100.0
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน												
การก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง การคมนาคม (เช่น ปรับปรุง ผิวถนน ก่อสร้างสะพานลอย)	33	41.8	42	53.2	4	5.1			0	-	79	100.0
การติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ หรือการซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะ	22	27.8	52	65.8	4	5.1			1	1.3	79	100.0
ด้านแหล่งน้ำ												
การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค เช่น อุดหนุน งบประมาณซ่อมแซมประปาหมู่บ้าน	19	24.1	47	59.5	6	7.6	6	7.6	1	1.3	79	100.0
การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	20	25.3	46	58.2	5	6.3	6	7.6	2	2.5	79	100.0

ภาคผนวก จ
แบบสอบทาน

แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหาร
จัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
(สำหรับหน่วยงาน อปท.)

แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ในการบริหารจัดการเงินกู้ ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของอปท.
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ในด้านงบประมาณ และด้านความสามารถในการหารายได้

นางอร่ามรัฐ พิณบรรเลง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของอปท.

ด้านโครงสร้าง

1. ประเภท

- ( ) 1. อบจ.   ( ) 2. อบต.
( ) 3. เทศบาล   ( ) 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

2. อปท. ของท่านจัดอยู่ใน ขนาดหรือระดับ

- ( ) 1. ใหญ่   ( ) 2. กลาง   ( ) 3. เล็ก

3. พื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ..... ตารางกิโลเมตร..... อำเภอ.....ตำบล จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนในเขตรับผิดชอบ..... หมู่บ้าน/ชุมชน

4. จำนวนประชากร ทั้งสิ้น .....คน เป็น ชาย.....คน / หญิง.....คน

5. จำนวนบุคลากรของ อปท. ....คน จำแนกเป็น

- พนักงานประจำ จำนวน.....คน

- ลูกจ้างประจำ จำนวน.....คน

ลูกจ้างตามภารกิจ/พนักงานรับจ้างทั่วไป จำนวน.....คน

6. อปท. ที่ท่านสังกัด มีการแบ่งส่วนงาน..... ส่วนงาน แบ่งเป็น

- ..... มีจำนวนบุคลากร..... คน

- ..... มีจำนวนบุคลากร..... คน

- ..... มีจำนวนบุคลากร..... คน

7. ระดับการศึกษาของบุคลากรใน อปท. ของท่าน

ต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน..... คน

มัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา จำนวน.....คน

ปริญญาตรี จำนวน.....คน

สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน.....คน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท.

ด้านงบประมาณ

1. ในปีงบประมาณ 2550 อปท. ได้รับ งบประมาณ จำนวน..... บาท แยกเป็น

- เงินอุดหนุนจากรัฐบาล..... บาท

- รายได้ที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้..... บาท

- รายได้ที่ อปท. ของท่านจัดเก็บเอง .....บาท

2. นอกจากงบประมาณที่ได้รับ อปท. ได้จัดหาเงินทุนโดยการกู้ยืมจากสถาบันการเงินภายนอกใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ธ.ก.ส. จำนวน..... บาท

( ) ธนาคารพาณิชย์ จำนวน..... บาท

( ) ธนาคารออมสิน จำนวน..... บาท

( ) อื่น ๆ (ระบุ)..... จำนวน..... บาท

3. อปท. ของท่านกู้เงินจาก ธ.ก.ส. หรือไม่

( ) 1. ไม่ได้ขอกู้ (ข้ามไปตอบข้อ 6)

( ) 2. ขอกู้ เพื่อวัตถุประสงค์ (ระบุ) .....

4. ระยะเวลาในการกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. (จากข้อ 3) ..... ปี แบ่งการผ่อนชำระเป็น..... งวด

5. อัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ ร้อยละ..... ต่อปี

6. หาก อปท. ของท่านมีการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. หรือได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. แล้ว ท่านคิดว่า อปท. ของท่านสามารถชำระหนี้จากแหล่งที่มาของรายได้จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) รายได้จากการทำโครงการจากเงินกู้ ธ.ก.ส.

( ) งบประมาณประจำปี

( ) งบอุดหนุน

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

7. ท่านคิดว่าการจัดเก็บรายได้ของ อปท. รวมทั้งงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาล สามารถจ่ายชำระคืนเงินกู้ ธ.ก.ส. ตามกำหนดระยะเวลาในสัญญาหรือไม่

( ) 1. ได้

( ) 2. ไม่ได้ เพราะ.....

.....

ด้านความสามารถในการหารายได้

8. ความสามารถในการหารายได้ของ อปท.

8.1 รายได้จากการเก็บภาษี ในรอบปี 2549 ประมาณ..... บาท โดยที่มาของภาษีได้แก่ (ขอให้ท่านเรียงลำดับตามจำนวนเงินที่เก็บได้)

( ) ภาษีบำรุงท้องที่

( ) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

( ) ภาษีมูลค่าเพิ่ม/สรรพสามิต

( ) ภาษีป้าย

( ) ภาษีอื่น ๆ

8.2 รายได้จากอากร ในรอบปี 2549 มีรายได้ประมาณ..... บาท โดย
ที่มาของอากรที่สำคัญได้แก่ (ขอให้ท่านเรียงลำดับตามจำนวนเงินที่เก็บได้)

- ( ) อากรจากการฆ่าสัตว์ ( ) อากรใบอนุญาตต่าง ๆ
( ) อากรผลประโยชน์ ( ) อากรอื่น ๆ (ระบุ).....

8.3 รายได้จากค่าธรรมเนียม ในรอบปี 2549 มีรายได้ประมาณ.....
บาท โดยที่มาของค่าธรรมเนียมที่สำคัญได้แก่ (ขอให้ท่านเรียงลำดับตามจำนวนเงินที่เก็บ
ได้)

- ( ) ค่าธรรมเนียมบริการสาธารณะ ( ) ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ
( ) ค่าธรรมเนียมนิติกรรม ( ) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา
( ) ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ (ระบุ).....

8.4 รายได้จากเงินช่วยเหลือ ในรอบปี 2549 ได้

- ( ) ได้รับเงินช่วยเหลือ จำนวน..... บาท
( ) ไม่ได้รับ

8.5 รายได้จาก การลงทุนของ อปท. ในรอบปี 2549

- ( ) อปท. ไม่ได้ลงทุนในโครงการที่มีผลตอบแทน
( ) ยังไม่ได้รับ
( ) ได้รับผลตอบแทนจากเงินรายได้ส่วนนี้ ..... บาท และ โครงการ
ลงทุนสร้างผลตอบแทนในปีปัจจุบัน (เมื่อเทียบกับปี 2549) เป็นอย่างไร
( ) เพิ่มขึ้น ( ) เท่าเดิม ( ) ลดลง

9. สำหรับ อปท. ที่กู้เงิน ธ.ก.ส. หลังจากที่ท่านลงทุนในโครงการที่มีผลตอบแทนตามวัตถุประสงค์
แล้ว ท่านได้รับผลตอบแทนอย่างไร

- ( ) ยังไม่ได้รับผลตอบแทน คาดว่าจะได้รับ..... บาท
( ) ได้รับ.....บาท

ขอขอบพระคุณในความกรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาศักยภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหาร
จัดการเงินกู้ที่ได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
(สำหรับคณะกรรมการ และบุคลากร)

แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
ศึกษาศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ในการบริหารจัดการเงินกู้ ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส.
แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของ อปท.
- ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ของ
อปท.
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.

นางอร่ามรัฐ พิณบรรเลง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพสมรส ( ) 1. โสด ( ) 2. สมรส
( ) 3. หม้าย ( ) 4. หย่า/แยกกันอยู่
4. ระดับการศึกษา ( ) 1. ประถมศึกษา ( ) 2. ม.ต้น (ม.1 – ม.3)
( ) 3. ม.ปลาย (ม.4 - ม.6) / ปวช. ( ) 4. ปวส. /อนุปริญญา
( ) 5.ปริญญาตรี ( ) 6. สูงกว่าปริญญาตรี
( ) 7. อื่น ๆ (ระบุ).....
5. ประสบการณ์ในการทำงานใน อปท..... ปี
6. ตำแหน่งปัจจุบันใน อปท.
( ) 1. คณะกรรมการ ( ) 2. พนักงานส่วนท้องถิ่นระดับบริหาร
( ) 3. พนักงานส่วนท้องถิ่นระดับปฏิบัติการ ( ) 4. อื่น ๆ (ระบุ).....
7. ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน..... ปี
8. ท่านสังกัดอปท. ของท่าน ( ) 1. อบจ. ( ) 2. อบต.
( ) 3. เทศบาล ( ) 4. อื่น ๆ (ระบุ).....
9. รายได้จาก อปท. .... บาท/เดือน
10. อาชีพอื่น (ระบุ)..... รายได้ ..... บาท/เดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลศักยภาพการบริหารงานของอปท.

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านการจัดการ

ท่านเห็นด้วยกับข้อความที่เกี่ยวกับศักยภาพการบริหารจัดการของอปท. อย่างไร

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การวางแผน					
1. อปท. มีการกำหนดและวางแผนการบริหารงาน ทั้งแผนประจำปี แผนระยะปานกลาง และแผนระยะยาว					

การจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2. การดำเนินงานของ อปท. ในการกำหนดแผนการกู้ยืมเงินหรือแผนสินเชื่อตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการของชุมชน					
3. แผนของ อปท. ที่กำหนดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติ					
4. อปท. มีการดำเนินงานตามแผน และมีการติดตามประเมินผลแผนการเงินงบประมาณเป็นประจำ					
5. อปท. มีการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือกำหนดบุคลากรรับผิดชอบการวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประเมินผล และติดตาม					
6. ในการประเมินผลแผนการใช้จ่ายงบประมาณของ อปท. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
การจัดการองค์กร					
1. อปท. มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (มีการแบ่งฝ่ายเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ชัดเจน เช่น ฝ่ายบริหาร และฝ่ายจัดการ เป็นต้น)					
2. ในการจัดโครงสร้าง อปท. มีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบที่ชัดเจน และเหมาะสมในทุกระดับ					
3. อปท. มีการสรรหาบุคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถเหมาะสมกับแผนเงินกู้ยืม หรือแผนสินเชื่อ					
4. การจัดการองค์กรสามารถยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะการณ์เศรษฐกิจและสังคม					
การบังคับบัญชา					
1. อปท. มีการมอบอำนาจการตัดสินใจในการพิจารณา การสั่งการ การอนุญาต และอนุมัติ ในการบริหารจัดการให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างเหมาะสม					
2. มีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพในแต่ละระดับและแต่ละส่วนงานของอปท.					
3. การบังคับบัญชาภายใน อปท. อยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล (ความโปร่งใส)					
4. มีการสร้างแรงจูงใจให้บุคคลใน อปท. ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันได้					
การประสานงาน					
ภายในอปท.					
1. มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกฝ่ายรับทราบ และเข้าใจในนโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนดำเนินการ และงบประมาณ					
2. การเชื่อมโยงกันระหว่างงบประมาณ รายได้ และรายจ่าย					

การจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงาน โดยทุกฝ่ายมีการสรุปผลการปฏิบัติงาน					
4. ทุกฝ่ายมีการประสานงานร่วมกัน และมีการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ด้านการใช้เงินงบประมาณ					
ระหว่าง อปท.กับชุมชน					
1. มีการประชุมร่วมกันระหว่างอปท. กับชุมชน ให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ เพื่อให้โครงการสนองตอบความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง					
2. มีการแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โครงการต่าง ๆ ของ อปท. และเพื่อขอความคิดเห็นในโครงการลงทุนต่าง ๆ					
3. มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ให้ชุมชนรับทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่ต้องลงทุนต่าง ๆ					
4. มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการบริหารโครงการต่าง ๆ ของ อปท. เช่น โครงการลงทุนโรงสี ตลาดกลาง เป็นต้น					
ระหว่างอปท. กับหน่วยงานภาครัฐ					
1. อปท. มีการปรึกษาหารือ เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ กับอปท. ของท่านที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ (รวมทั้งโครงการเงินลงทุนต่าง ๆ.)					
2. ในการประชุมชี้แจงถึงโครงการต่าง ๆ อปท. มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าร่วมชี้แจงให้ประชาชนรับทราบ					
การควบคุม					
1. มีการควบคุมทางบัญชี สำหรับการใช้จ่ายเงินในโครงการต่าง ๆ (การบันทึกบัญชีรับ-จ่าย เพื่อควบคุมทางการเงิน)					
2. มีการควบคุมทางปฏิบัติให้ตรงตามแผนการดำเนินโครงการต่าง ๆ (มีการบันทึกบัญชีเพื่อให้เกิดการใช้เงินตามแผนของโครงการเงินกู้หรือสินเชื่อ)					
3. มีการวางระบบควบคุมภายในของ อปท. ของท่าน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544					
4. มีการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินโครงการเงินกู้ หรือสินเชื่อเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน					

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านผลการดำเนินงาน

รอบปีที่ผ่านมา ท่านคิดว่าอปท. มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับใด

- 5 หมายถึง ประสิทธิภาพสำเร็จมากที่สุด
 4 หมายถึง ประสิทธิภาพสำเร็จมาก
 3 หมายถึง ประสิทธิภาพสำเร็จปานกลาง
 2 หมายถึง ประสิทธิภาพสำเร็จน้อย
 1 หมายถึง ประสิทธิภาพสำเร็จน้อยที่สุดหรือแทบจะไม่ประสบความสำเร็จ

การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
ด้านเศรษฐกิจ					
การดำเนินการส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน					
การดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพ ทั้งในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร					
การดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน					
การดำเนินการส่งเสริมงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์					
ด้านสังคม					
การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
การดำเนินการให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนยากจน คนพิการ และผู้ประสพภัย					
การดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน เช่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น					
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
การก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง การคมนาคม (เช่น ปรับปรุงผิวถนน ก่อสร้างสะพานลอย)					
การติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ หรือการซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะ					
ด้านแหล่งน้ำ					
การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค เช่น อุดหนุนงบประมาณ ซ่อมแซมประปาหมู่บ้าน					
การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร					
ด้านสาธารณสุข					
ดำเนินการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน					

การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน				
	5	4	3	2	1
ดำเนินการควบคุมและเฝ้าระวังโรคติดต่อ					

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของ อปท. ด้านการรวมกลุ่มพัฒนา

ท่านคิดว่าอปท. ดำเนินการ โครงการลงทุนต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในการพัฒนาชุมชนภายในชุมชนในระดับใด

- 5 หมายถึง เกิดการรวมกลุ่มในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เกิดการรวมกลุ่มในระดับมาก
- 3 หมายถึง เกิดการรวมกลุ่มในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เกิดการรวมกลุ่มในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เกิดการรวมกลุ่มในระดับน้อยที่สุด

การรวมกลุ่มและพัฒนา	ระดับการรวมกลุ่ม				
	5	4	3	2	1
การสนับสนุนให้คนในชุมชนจัดตั้งกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน					
การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว					
การส่งเสริมให้คนในชุมชนจัดตั้งกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับโครงการด้านเศรษฐกิจ					
การส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี					
การส่งเสริมการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง					
การส่งเสริมทักษะ ความรู้ในการประกอบอาชีพ และการยกระดับคุณภาพชีวิต					

ส่วนที่ 3 การบริหารจัดการเงินกู้ที่ได้รับจาก ร.ก.ส. ของ อปท.

ท่านคิดว่า หาก อปท. ของท่านได้รับเงินกู้จาก ร.ก.ส. ท่านเห็นด้วยกับข้อความที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกู้ของอปท. อย่างไร

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. อปท. มีการดำเนินงานตามแผน และมีการติดตามประเมินผลแผนการใช้จ่ายเงินกู้เป็นประจำ					
2. อปท. มีการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือกำหนดบุคลากรรับผิดชอบการวางแผนการใช้จ่ายเงินกู้และชำระคืนเงินกู้ ประเมินผล และติดตาม					
3. ในการประเมินผลแผนการใช้จ่ายเงินกู้และชำระคืนเงินกู้ ร.ก.ส. ของ อปท. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
5. มีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพในแต่ละระดับและแต่ละส่วนงานของ อปท. (รวมทั้งการประสานงานของฝ่ายกรรมการเงินกู้ ร.ก.ส.)					
6. มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกฝ่ายรับทราบ และเข้าใจนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนดำเนินการ งบประมาณ การกู้ยืม และชำระเงินกู้					
5. การวางระบบการประสานงานเชื่อมโยงกันระหว่างงบประมาณ รายได้ และการกู้ยืม					
6. ทุกฝ่ายมีการประสานงานร่วมกัน และมีการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เงินกู้ ร.ก.ส.					
7. มีการแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โครงการต่าง ๆ ของ อปท. และเพื่อขอความคิดเห็นในโครงการเงินทุนที่โครงการใช้จ่ายเงินกู้ ร.ก.ส.					
8. มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ให้ชุมชนรับทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการเงินกู้ ร.ก.ส.					
9. มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการบริหารโครงการต่าง ๆ ของ อปท. เช่น โครงการเงินกู้ ร.ก.ส.					

การบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
10. อปท. มีการบริหารหรือ เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ กับอปท. ของท่านที่ เกี่ยวข้องอยู่เสมอ (รวมทั้งโครงการเงินกู้ ธ.ก.ส.)					
11. มีการควบคุมทางการปฏิบัติให้ตรงตามแผนการดำเนินโครงการต่าง ๆ (มี การบันทึกบัญชีเพื่อให้เกิดการใช้เงินตามแผนของโครงการเงินกู้ ธ.ก.ส.)					
12. มีการประเมินประสิทธิภาพผลการดำเนินโครงการเงินกู้ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน					

13. หาก อปท. ของท่านมีการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. หรือได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. แล้ว ท่านคิดว่า อปท. ของท่านสามารถชำระหนี้จากแหล่งที่มาของรายได้จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) 1. รายได้จากการทำโครงการจากเงินกู้ ธ.ก.ส.

( ) 2. งบประมาณประจำปี

( ) 3. งบอุดหนุน

( ) 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

14. ท่านคิดว่าการจัดเก็บรายได้ของ อปท. รวมทั้งงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาล สามารถจ่ายชำระคืนเงินกู้ ธ.ก.ส. ตามกำหนดระยะเวลาในสัญญาหรือไม่

( ) 1. ได้

( ) 2. ไม่ได้ เพราะ.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.

4.1 ท่านคิดว่าสาเหตุใดเป็นปัญหาต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท. (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 1. ไม่มีการกำหนดนโยบายในด้านสินเชื่อ
- ( ) 2. ไม่มีการกำหนดแผนและกลยุทธ์ในด้านสินเชื่อ
- ( ) 3. ไม่มีคณะกรรมการบริหารจัดการสินเชื่อ
- ( ) 4. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการบริหารสินเชื่อ
- ( ) 5. ขาดบุคลากรดูแลรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย เช่น บัญชี การเงิน การบริหาร เป็นต้น
- ( ) 6. ไม่มีการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้
- ( ) 7. แผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง
- ( ) 8. ฝ่ายที่เกี่ยวข้องขาดวิสัยทัศน์ในการจัดการเงินกู้ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการใช้เงินกู้ให้เกิดรายได้แก่ อปท.
- ( ) 9. ขาดการติดตามประเมินผลการใช้เงินกู้อย่างต่อเนื่อง
- ( ) 10. อื่น ๆ (ระบุ)

.....

.....

.....

4.2 ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินกู้ของ อปท.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความกรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางอร่ามรัฐ พิณบรรเลง	
เดือนเกิด	25 เมษายน 2495	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2509 – 2511	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีผดุงศิษย์พิทยา จังหวัด กรุงเทพ
	พ.ศ. 2512 – 2514	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพณิชยการสามเสนจังหวัด กรุงเทพ
	พ.ศ. 2359 – 2545	ปริญญาตรีรัฐศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัย สุโขทัย ธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2515 – 2532	พนักงานธุรการระดับ 2 – 3 กองกลาง/กองเลขานุการ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสำนักงาน ใหญ่ จังหวัดกรุงเทพ
	พ.ศ. 2533 – 2534	พนักงานธุรการระดับ 4 (หัวหน้าพนักงานธุรการสำนักงาน จังหวัดชัยภูมิ) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรสาขาจังหวัดชัยภูมิ
	พ.ศ. 2535 – 2536	พนักงานธุรการระดับ 5 – 6 (หัวหน้าพนักงานธุรการ สำนักงานจังหวัดกรุงเทพ) ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตรสาขาจังหวัดกรุงเทพ
	พ.ศ. 2537 – 2538	พนักงานธุรการระดับ 7 (หัวหน้าหน่วยธุรการกองกลางฝ่าย อำนวยการ) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่ จังหวัดกรุงเทพ
	พ.ศ. 2538 – 2547	พนักงานธุรการระดับ 7 (หัวหน้าหน่วยธุรการกองบริการ ฝ่ายอำนวยการ) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรสำนักงานใหญ่ จังหวัดกรุงเทพ
	พ.ศ. 2547 – 2549	พนักงานเอกสารระดับ 8 (หัวหน้ากลุ่มงานบริหารเอกสาร กองกลาง ฝ่ายอำนวยการ) ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่ จังหวัดกรุงเทพ
	พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน	พนักงานธุรการระดับ 9 กองบริการอาคารและยานพาหนะ ฝ่ายอำนวยการ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรสำนักงานใหญ่ จังหวัดกรุงเทพ